

Saltdal kommune
– Folk e så bra!

Saltdal kommune

Årsbudsjett 2023

Økonomiplan 2023-2026

1. Innledning.....	4
2. Organisering og styring.....	5
Administrativ organisering	5
3. Budsjettoversikt.....	5
3.1. Bevilgningsoversikt drift.....	5
4. Rammebetingelser og forutsetninger for økonomiplanen	12
4.1. Statsbudsjettet	12
4.2. Vekst og utvikling.....	16
4.2.1. Befolkningsutvikling og demografisk utgiftsbehov	16
4.2.2. Næringslivet.....	19
4.2.3. Sysselsetting	21
4.3. Rammetilskudd og skatt.....	23
4.4. Konesjonsinntekter	24
4.5. Eiendomsskatt.....	25
4.6. Andre tilskudd og inntekter	25
4.7. Renter og lånetransaksjoner	26
4.8. Overføring mellom drifts- og investeringsregnskap.....	27
4.9. Pensjon	27
4.10. Disposisjonsfond	28
5. Kommunal Økonomisk Bærekraft (KØB) Saltdal.....	29
5.1. Finansielle måltall.....	30
5.2. Gjeldsgrad	30
5.3. Likviditet	33
5.4. Netto Driftsresultat (NDR)	33
5.5. KØB-trekanten.....	35
6. Sentrale prosesser og prosjekter i planperioden	38
6.1. Omstilling	38
7. Tiltak i planperioden	40
8. Medarbeidere og organisasjon	42
8.1. Heltidskultur.....	42
8.2. Rekruttering	43
8.3. Kostander ved sykefravær	46
9. Samhandlingsområdene.....	47

9.1. Sentraladministrasjon	47
9.2. Oppvekst og kultur	51
9.3. Helse og omsorg	59
9.4. Tekniske tjenester	63
10. Investeringer	67
11. vedlegg	70
11.1. Oversikt valgte tiltak drift	70
11.2. Oversikt valgte tiltak investering	70
11.3. Oversikt alle tiltak drift	70
11.4. Oversikt alle tiltak investering	70
11.5. KOSTRA-Analyse	70
11.6. Befolkning og utgiftsbehov (demografimodellen)	70
11.7. Salten Regionråd – Tilskudd for 2023	70
11.8. Salten Brann – Årsbudsjett 2023 og økonomiplan for 2023-2026	70
11.9. Salten Brann – Brannordning pr. stasjon	70

Figur 1: Organisasjonskart Saltdal kommune	5
Figur 2: Typer husholdninger i Saltdal kommune	18
Figur 3: Fordeling typer boliger i Saltdal kommune	18
Figur 4: Hva innbyggerne jobber med i Saltdal kommune	19
Figur 5: Fordeling typer ubebygde areal i Saltdal kommune	20
Figur 6: Fordeling typer bebygde areal i Saltdal kommune	21
Figur 7: Fordeling høyest fullført utdanningsnivå i Saltdal kommune over 16 år	22
Figur 8: Utvikling sysselsettingsgrad - menn og kvinner - Landet og Saltdal	23
Figur 10: Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	31
Figur 11: Historisk lånerente og totalgjeld	32
Figur 12: Fordeling flytende og fastrente	32
Figur 13: Likviditetsprognose	33
Figur 14: Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	34
Figur 9: Illustrasjon KØB-trekanten	35
Figur 15: KØB-trekant regnskap 2021	36
Figur 16: KØB-trekant budsjett 2022.....	36
Figur 17: KØB-trekant regulert budsjett 2022.....	37
Figur 18: KØB-trekant budsjett 2023.....	37
Figur 19: Stillingsstørrelse per år.....	43
Figur 20: Antall stillingsutlysninger vs antall søkere	44
Figur 21: Aldersfordeling per avdeling	45
Figur 22: Organisasjonskart sentraladministrasjon.....	47
Figur 23: Organisasjonskart oppvekst og kultur.....	51

Figur 24: Organisasjonskart helse og omsorg	59
Figur 25: Organisasjonskart Tekniske tjenester	63
Figur 26:Antall årsverk i avdeling	63
Tabell 1: Økonomisk oversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-6.....	6
Tabell 2: Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4 første ledd	7
Tabell 3: Post "Andre generelle driftsutgifter	7
Tabell 4: Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4 andre ledd	8
Tabell 5: Bevilgningsoversikt investering etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-5 første ledd	12
Tabell 6:Endring i utgiftsbehov demografi - kommunen 2023- 2032	17
Tabell 7: Rammetilskudd og skatt på inntekt og formue	24
Tabell 8: Konesjonsinntekter	24
Tabell 9: Eiendomsskatt	25
Tabell 10: Andre tilskudd og inntekter	26
Tabell 11: Renter og lånetransaksjoner	26
Tabell 12: Overføring mellom drifts- og investeringsregnskapet.....	27
Tabell 13: Pensjon	28
Tabell 14: Disposisjonsfond.....	29
Tabell 15: Måltall Saltdal kommune.....	30
Tabell 16: Prognostisert lånebelastning i planperioden.....	33
Tabell 17: Tiltak i planperioden	41
Tabell 18: Gjennomsnittelig stillingsstørrelse per sektor.....	43
Tabell 19: Antall stillingsutlysninger vs antall søkere.....	44
Tabell 20: Sykefravær	46
Tabell 21: Driftstiltak Sentraladministrasjonen.....	49
Tabell 22: Driftstiltak Oppvekst og kultur	53
Tabell 23: Overordnet mål for skolene.....	57
Tabell 24: Overordnet mål for barnehagene.....	57
Tabell 25: Overordnet mål for kultur	57
Tabell 26: driftstiltak Helse og omsorg.....	62
Tabell 27: Driftstiltak Tekniske tjenester.....	65
Tabell 28: Investeringer 2023 - 2026 (i kr)/Bevilgningsoversikt investering etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-5 andre ledd	67

1. Innledning

Saltdal Kommune skal være et godt sted å bo og leve. Budsjettet er på over kr 570 mill. årlig og legger til rette for gode, likeverdige og fremtidsrettede tjenester for innbyggerne våre. Vi skal også investere i bygg og infrastruktur.

Satsningsområdene i kommuneplanens samfunnsdel ligger til grunn for forslag til budsjett 2023 og økonomiplan 2023–2026. Saltdal satser på tre områder; kommunen skal ha boligbygging og økt bosetting, et nyskapende, aktivt og variert næringsliv samt at alle skal oppleve mestring, tilhørighet og inkludering.

Budsjettet skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for samfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Økonomiplan gir grunnlaget for kommunens prioritering av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgaver, og konkretisering av tiltak innenfor kommunens økonomiske rammer. Økt oppmerksomhet på langsiktig bærekraft betyr økt oppmerksomhet på strukturelle endringer innenfor tjenestekområdene, i tillegg til hvordan budsjettmidlene fordeles i kommunen.

Vårt slagord er “Folk e så bra”. Slagordet passer godt for den tiden vi har lagt bak oss og for den fremtiden vi skal møte. Vi kan se tilbake på 2 år med koronapandemi og nå raser en krig i Ukraina som preger oss. Uro i Europa har rammet norsk økonomi med prisøkning og strammere budsjettammer fra staten. Det har vært vanskelig å lande kommunedirektørens forslag til økonomiplan for de neste 4 årene. Lavere økonomisk vekst, en relativ svak kommuneøkonomi og en demografisk utvikling med stadig flere eldre og færre i arbeidsfør alder gjør at vi må omstille oss. Det er økonomiplanen preget av.

Det er ikke tvil om at budsjettet inneholder tøffe valg, dette kan for mange oppleves krevende, men samtidig er dette nødvendig for å utvikle en bærekraftig økonomi som gir kommunen handlingsrom på kort sikt og for generasjoner som kommer. Slik kommunedirektøren tidligere har varslet er det ikke lenger tilstrekkelig å gjennomføre driftstilpasninger, det er helt avgjørende å gjennomføre strukturelle grep og det er også nødvendig å revurdere planlagte investeringstiltak.

Omstillingsprosessene kommunen står ovenfor vil gi dyptgripende endringer, det innebærer endringer med tanke på kultur, holdninger, arbeidsprosesser, mål og strukturer. Kommunedirektøren legger derfor opp til en prosjektorganisert omstillingsprosess som øker endringstakten og kapasitet i å løse endringsoppgavene. Omstilling er krevende men en tydelig forankring i både folkevalgt og administrativt nivå, samt god involvering av ansatte og tillitsvalgte vil gi et godt grunnlag for mobilisering og gjennomføringsevne.

Selv om budsjettarbeidet har vært krevende og rammene for tjenestene er stramme har kommunedirektøren funnet rom for tydelige prioriteringer på risikoområder der sårbarheten er spesielt stor, samt setter oss i bedre stand til å nå våre mål.

Kommunestyret skal behandle budsjett og økonomiplan 15. desember. Det er kommunestyret som gjennom sine prioriteringer og vedtak fastsetter kommunens økonomiske rammer for perioden 2023-2026.

God lesing,

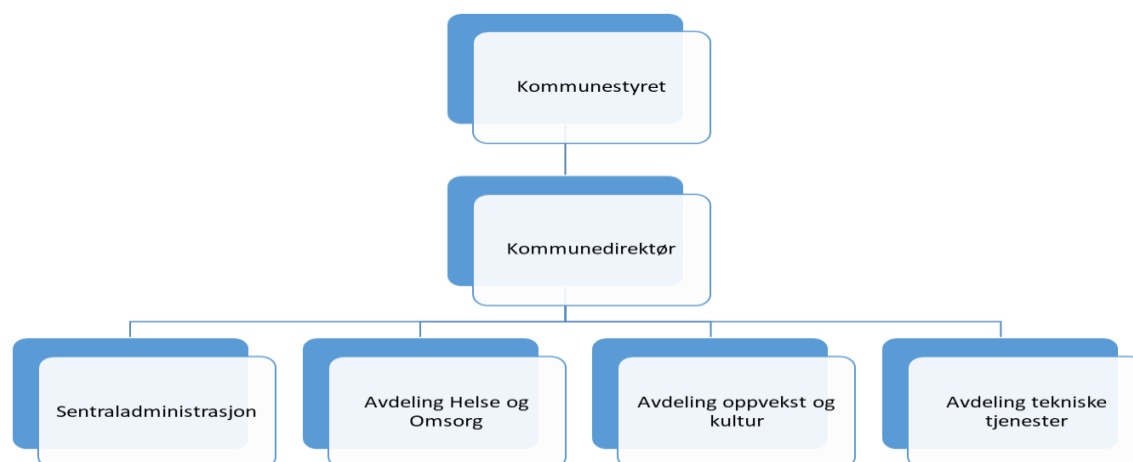
Kommunedirektør

Stein Ole Bauer-Rørvik

2. Organisering og styring

Administrativ organisering

Figur 1: Organisasjonskart Saltdal kommune

I henhold til lov så er kommunestyret er det øverste organet i kommunen. Kommunestyret delegerer myndighet til blant annet formannskapet og kommunedirektøren. Kommunedirektøren er den øverste administrative lederen i kommunen og har hovedansvaret for den administrative driften av kommunen, herunder saksutredning og iverksettelse av politiske vedtak.

Den organisatoriske strukturen av Saltdal kommune er blitt endret siden Årsbudsjett 2022 – økonomiplan 2022-2025 ble vedtatt i 2021. Områdene Byggforvaltning, teknisk drift utenom selvkost, teknisk drift selvkost og plan og utvikling er blitt underlagt avdelingen Tekniske tjenester og egen avdelingsdirektør. Endringer kommer av at tjenesteområdene inn tekniske tjenester skal bli mer samordnet slik at man kan ta ut effektiviseringsgevinster, samtidig som man hever nivået på tjenesteytelsen.

3. Budsjettoversikt

3.1. Bevilgningsoversikt drift

Tabellen nedenfor viser budsjettet satt opp i henhold til økonomisk oversikt drift.

Tabell 1: Økonomisk oversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-6

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplanperiode			
			Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Rammetilskudd	-207 310 000	-206 851 000	-220 080 000	-220 080 000	-220 080 000	-220 080 000
Inntekts- og formuesskatt	-126 747 000	-121 018 000	-128 472 000	-128 472 000	-128 472 000	-128 472 000
Eiendomsskatt	-11 363 000	-12 534 000	-14 819 000	-14 819 000	-14 819 000	-14 819 000
Andre skatteinntekter	-1 654 000	-1 751 000	-1 694 000	-1 694 000	-1 694 000	-1 694 000
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-70 328 000	-53 860 000	-66 337 000	-66 337 000	-66 337 000	-66 337 000
Overføringer og tilskudd fra andre	-91 446 000	-73 594 000	-74 736 000	-74 736 000	-74 736 000	-74 736 000
Brukerbetalinger	-20 299 000	-22 894 000	-22 232 000	-22 232 000	-22 232 000	-22 232 000
Salgs- og leieinntekter	-40 442 000	-39 774 000	-42 606 000	-42 955 000	-43 191 000	-43 407 000
SUM DRIFT SINTEKTER	-569 589 000	-532 277 000	-570 976 000	-571 326 000	-571 562 000	-571 778 000
Lønnsutgifter	319 711 000	300 331 000	326 933 000	329 525 000	329 525 000	323 525 000
Sosiale utgifter	55 977 000	67 081 000	61 264 000	62 064 000	62 064 000	62 064 000
Kjøp av varer og tjenester	117 565 000	110 127 000	118 611 000	115 097 000	105 433 000	97 417 000
Overføringer og tilskudd til andre	28 041 000	19 399 000	18 625 000	18 625 000	18 625 000	18 625 000
Avskrivninger	19 943 000	20 571 000	20 521 000	20 521 000	20 521 000	20 521 000
SUM DRIFT UTGIFTER	541 237 000	517 508 000	545 954 000	545 832 000	536 168 000	522 152 000
BRUTTO DRIFT SRESULTAT	-28 352 000	-14 768 000	-25 022 000	-25 494 000	-35 394 000	-49 626 000
Renteinntekter	-1 039 000	-1 461 000	-2 036 000	-2 786 000	-3 536 000	-4 286 000
Utbytter	-665 000	-665 000	-225 000	-225 000	-225 000	-225 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	-5 893 000	0	0	0	0
Renteutgifter	5 351 000	6 550 000	16 643 000	19 603 000	25 255 000	32 358 000
Avdrag på lån	20 186 000	23 238 000	26 235 000	28 497 000	33 495 000	41 373 000
NETTO FINANSUTGIFTER	23 833 000	21 770 000	40 617 000	45 089 000	54 989 000	69 221 000
Motpost avskrivninger	-19 943 000	-20 514 000	-20 514 000	-20 514 000	-20 514 000	-20 514 000
NETTO DRIFT SRESULTAT	-24 462 000	-13 512 000	-4 919 000	-919 000	-919 000	-919 000
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
Overføring til investering	9 188 000	5 299 000	2 450 000	2 450 000	2 450 000	2 450 000
Avsetninger til bundne driftsfond	5 666 000	1 011 000	1 166 000	1 166 000	1 166 000	1 166 000
Bruk av bundne driftsfond	-3 018 000	-3 043 000	-2 697 000	-2 697 000	-2 697 000	-2 697 000
Avsetninger til disposisjonsfond	5 676 000	3 295 000	4 000 000	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	6 951 000	6 951 000	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFT SRESULTAT	24 462 000	13 512 000	4 919 000	919 000	919 000	919 000
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt drift første ledd viser hvordan kommunen disponerer sine inntekter, og herunder også hvor mye som bevilges til driften. Dette vises til punkt 6 i oppstillingen. Bevilgningsoversiktens andre ledd viser i detalj hvordan denne bevilgningen til drift er fordelt til de ulike avdelingen og tjenesteområdene. Bevilgningen i punkt 6 første ledd sammen med eventuell bruk og avsetning av fond i budsjettene til driften utgjør til sammen budsjettrammen til tjenesteområdene i driften.

Tabell 2: Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4 første ledd

Bevilgning drift, første ledd	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Rammetilskudd	-207 310 000	-206 851 000	-220 080 000	-220 080 000	-220 080 000	-220 080 000
Inntekts- og formuesskatt	-126 747 000	-121 018 000	-128 472 000	-128 472 000	-128 472 000	-128 472 000
Eiendomsskatt	-11 363 000	-12 534 000	-14 819 000	-14 819 000	-14 819 000	-14 819 000
Andre generelle driftsinntekter	-71 981 000	-65 765 000	-86 944 509	-86 944 509	-86 944 509	-86 944 509
SUM GENERELLE DRIFTSINNTEKTER	-417 401 000	-406 168 000	-450 315 509	-450 315 509	-450 315 509	-450 315 509
Sum bevilgninger drift, netto	369 107 000	370 828 000	404 772 509	404 300 509	394 400 509	380 168 509
Avskrivninger	19 943 000	20 571 000	20 521 000	20 521 000	20 521 000	20 521 000
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	389 050 000	391 399 000	425 293 509	424 821 509	414 921 509	400 689 509
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-28 352 000	-14 768 000	-25 022 000	-25 494 000	-35 394 000	-49 626 000
Renteinntekter	-1 039 000	-1 461 000	-2 036 000	-2 786 000	-3 536 000	-4 286 000
Utbytter	-665 000	-665 000	-225 000	-225 000	-225 000	-225 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	-5 893 000	0	0	0	0
Renteutgifter	5 351 000	6 550 000	16 643 000	19 603 000	25 255 000	32 358 000
Avdrag på lån	20 186 000	23 238 000	26 235 000	28 497 000	33 495 000	41 373 000
NETTO FINANSUTGIFTER	23 833 000	21 770 000	40 617 000	45 089 000	54 989 000	69 221 000
Motpost avskrivninger	-19 943 000	-20 514 000	-20 514 000	-20 514 000	-20 514 000	-20 514 000
NETTO DRIFTSRESULTAT (NDR)	-24 462 000	-13 512 000	-4 919 000	-919 000	-919 000	-919 000
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
Overføring til investering	9 188 000	5 299 000	2 450 000	2 450 000	2 450 000	2 450 000
Avsetninger til bundne driftsfond	5 666 000	1 011 000	1 166 000	1 166 000	1 166 000	1 166 000
Bruk av bundne driftsfond	-3 018 000	-3 043 000	-2 697 000	-2 697 000	-2 697 000	-2 697 000
Avsetninger til disposisjonsfond	5 676 000	3 295 000	4 000 000	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	6 951 000	6 951 000	0	0	0	0
SUM DISP. DEKNING AV NDR	24 462 000	13 512 000	4 919 000	919 000	919 000	919 000
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

Tabell 3: Post "Andre generelle driftsutgifter"

	2023	2024	2025	2026
Vertskommunetilskudd	49 960	49 960	49 960	49 960
Havbruksfond	1 800	1 800	1 800	1 800
Pensjonsavvik	31 790	31 790	31 790	31 790
Konsesjonskraftsinntekter	1 000	1 000	1 000	1 000
Konsesjonsavgift	994	994	994	994
Kompensasjonstilskudd	700	700	700	700
Naturressursskatt	700	700	700	700
SUM	86 994	86 994	86 994	86 994

Ut over ordinær skatte og rammetilskudd får kommunen en betydelig overføring som vertskommune for psykisk utviklingshemmede. Tilskuddet er ment å dekke totale utgifter som kommunen har og har hatt med sine vertskommuneforpliktelser. Dette er et øremerket tilskudd og inngår derfor ikke i tabellen over frie inntekter, men regnes som andre generelle statstilskudd. Inntektene for 2023 beregnes til kr. 49,96 mill. som tilsvarer en økning på kr. 0,56 mill. sammenlignet med budsjettet tilskudd i 2022. Regnskapet for 2022 viser en forventet inntekt på kr 50,04 mill. Det er budsjettet med inntekter på havbruksmidler for kr. 1,8 mill. i 2023. Naturressursskatt er en distriktspolitisk særskatt hvor kraftanlegg må betale vertskommunen 1,1 øre pr. kilowattime produsert over en periode på 7 år. Saltdal kommune har budsjettet med kr. 0,70 mill. i naturressursskatt for budsjettåret 2023. Kompensasjonstilskudd er et tilskudd gitt av

Husbanken for å kompensere for rentekostnadene ved bygging av blant annet omsorgsboliger og sykehjem. Det er budsjettert med kr 0,70 mill.

For en mer detaljert beskrivelse av alle postene som inngår i «andre generelle driftsutgifter» se kapittel 4.

Tabell 4: Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4 andre ledd

		Økonomiplan 2023-2026					
		Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Sentraladministrasjonen							
	Driftsinntekter	-3 852 000	-3 253 000	-3 108 000	-3 108 000	-3 108 000	-3 108 000
	Driftsutgifter	43 066 000	43 733 000	48 376 000	48 459 000	47 215 000	46 574 000
	Netto	39 214 000	40 480 000	45 268 000	45 351 000	44 107 000	43 466 000
Politisk nivå							
	Driftsinntekter	-142 000	-45 000	-45 000	-45 000	-45 000	-45 000
	Driftsutgifter	4 685 000	5 014 000	5 174 000	5 174 000	5 174 000	5 174 000
	Netto	4 543 000	4 969 000	5 129 000	5 129 000	5 129 000	5 129 000
Diverse tilskudd og tiltak							
	Driftsinntekter	-61 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
	Driftsutgifter	5 718 000	6 096 000	5 953 000	5 953 000	5 953 000	5 953 000
	Netto	5 656 000	6 095 000	5 952 000	5 952 000	5 952 000	5 952 000
Kommunedirektøren							
	Driftsinntekter	-2 882 000	-2 251 000	-2 501 000	-2 501 000	-2 501 000	-2 501 000
	Driftsutgifter	22 784 000	22 815 000	26 264 000	26 347 000	25 104 000	24 462 000
	Netto	19 902 000	20 564 000	23 763 000	23 846 000	22 603 000	21 961 000
Økonomiavdelingen							
	Driftsinntekter	-708 000	-887 000	-492 000	-492 000	-492 000	-492 000
	Driftsutgifter	8 233 000	8 409 000	9 206 000	9 206 000	9 206 000	9 206 000
	Netto	7 525 000	7 522 000	8 714 000	8 714 000	8 714 000	8 714 000
HR-Personal og servicetorg							
	Driftsinntekter	-59 000	-69 000	-69 000	-69 000	-69 000	-69 000
	Driftsutgifter	1 646 000	1 400 000	1 779 000	1 779 000	1 779 000	1 779 000
	Netto	1 587 000	1 331 000	1 710 000	1 710 000	1 710 000	1 710 000

		Økonomiplan 2023-2026					
		Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Oppvekst og kultur							
	Driftsinntekter	-26 592 000	-28 685 000	-33 971 000	-33 971 000	-33 971 000	-33 971 000
	Driftsutgifter	141 972 000	129 985 000	145 534 000	143 552 000	140 352 000	137 559 000
	Netto	115 380 000	101 300 000	111 563 000	109 581 000	106 381 000	103 588 000
Stab Oppvekst og kultur							
	Driftsinntekter	-2 532 000	-1 235 000	-1 835 000	-1 835 000	-1 835 000	-1 835 000
	Driftsutgifter	15 085 000	11 863 000	13 862 000	12 251 000	9 051 000	6 258 000
	Netto	12 552 000	10 628 000	12 027 000	10 416 000	7 216 000	4 423 000
Rognan barneskole							
	Driftsinntekter	-6 281 000	-3 292 000	-4 167 000	-4 167 000	-4 167 000	-4 167 000
	Driftsutgifter	30 347 000	28 701 000	30 066 000	30 066 000	30 066 000	30 066 000
	Netto	24 066 000	25 409 000	25 899 000	25 899 000	25 899 000	25 899 000
Rognan ungdomsskole							
	Driftsinntekter	-1 803 000	-2 737 000	-2 737 000	-2 737 000	-2 737 000	-2 737 000
	Driftsutgifter	16 801 000	17 694 000	18 645 000	18 645 000	18 645 000	18 645 000
	Netto	14 999 000	14 957 000	15 908 000	15 908 000	15 908 000	15 908 000
Røklund skole							
	Driftsinntekter	-4 235 000	-2 859 000	-2 805 000	-2 805 000	-2 805 000	-2 805 000
	Driftsutgifter	22 557 000	19 444 000	22 371 000	22 371 000	22 371 000	22 371 000
	Netto	18 322 000	16 584 000	19 566 000	19 566 000	19 566 000	19 566 000
Flyktningtjeneste							
	Driftsinntekter	-813 000	-8 734 000	-12 938 000	-12 938 000	-12 938 000	-12 938 000
	Driftsutgifter	7 289 000	6 778 000	10 800 000	10 800 000	10 800 000	10 800 000
	Netto	6 476 000	-1 956 000	-2 138 000	-2 138 000	-2 138 000	-2 138 000
Kultur							
	Driftsinntekter	-1 460 000	-1 339 000	-1 367 000	-1 367 000	-1 367 000	-1 367 000
	Driftsutgifter	10 032 000	10 599 000	11 590 000	11 590 000	11 590 000	11 590 000
	Netto	8 573 000	9 260 000	10 223 000	10 223 000	10 223 000	10 223 000
Knektågen barnehage							
	Driftsinntekter	-2 309 000	-2 479 000	-1 882 000	-1 882 000	-1 882 000	-1 882 000
	Driftsutgifter	9 149 000	8 772 000	9 546 000	9 546 000	9 546 000	9 546 000
	Netto	6 840 000	6 293 000	7 664 000	7 664 000	7 664 000	7 664 000
Høyjarfall barnehage							
	Driftsinntekter	-1 614 000	-1 119 000	-1 062 000	-1 062 000	-1 062 000	-1 062 000
	Driftsutgifter	5 851 000	4 856 000	4 119 000	3 748 000	3 748 000	3 748 000
	Netto	4 237 000	3 737 000	3 057 000	2 687 000	2 687 000	2 687 000
Trollskogen barnehage							
	Driftsinntekter	-2 403 000	-2 025 000	-1 880 000	-1 880 000	-1 880 000	-1 880 000
	Driftsutgifter	9 484 000	7 831 000	7 745 000	7 745 000	7 745 000	7 745 000
	Netto	7 081 000	5 806 000	5 865 000	5 865 000	5 865 000	5 865 000
Rognan barnehage							
	Driftsinntekter	-1 971 000	-1 813 000	-2 018 000	-2 018 000	-2 018 000	-2 018 000
	Driftsutgifter	10 087 000	8 430 000	10 721 000	10 721 000	10 721 000	10 721 000
	Netto	8 116 000	6 617 000	8 703 000	8 703 000	8 703 000	8 703 000
Saltnes barnehage							
	Driftsinntekter	-1 171 000	-1 053 000	-1 280 000	-1 280 000	-1 280 000	-1 280 000
	Driftsutgifter	5 289 000	5 018 000	6 069 000	6 069 000	6 069 000	6 069 000
	Netto	4 118 000	3 965 000	4 789 000	4 789 000	4 789 000	4 789 000

		Økonomiplan 2023-2026					
		Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Helse og omsorg							
	Driftsinntekter	-82 749 000	-72 742 000	-82 218 000	-82 218 000	-82 218 000	-82 218 000
	Driftsutgifter	294 416 000	269 171 000	296 366 000	295 580 000	289 263 000	277 379 000
	Netto	211 667 000	196 429 000	214 148 000	213 362 000	207 045 000	195 161 000
Stab helse og omsorg - bemanningskontor og tildelingskontor							
	Driftsinntekter	-24 841 000	-22 406 000	-28 731 000	-28 731 000	-28 731 000	-28 731 000
	Driftsutgifter	26 577 000	13 989 000	17 488 000	17 840 000	17 840 000	10 840 000
	Netto	1 736 000	-8 417 000	-11 243 000	-10 891 000	-10 891 000	-17 891 000
Sykehjem							
	Driftsinntekter	-14 589 000	-13 787 000	-14 212 000	-14 212 000	-14 212 000	-14 212 000
	Driftsutgifter	56 697 000	51 445 000	59 989 000	56 485 000	50 168 000	45 284 000
	Netto	42 108 000	37 658 000	45 777 000	42 273 000	35 956 000	31 072 000
Hjemmetjenesten							
	Driftsinntekter	-5 451 000	-4 055 000	-4 308 000	-4 308 000	-4 308 000	-4 308 000
	Driftsutgifter	33 931 000	34 022 000	34 438 000	35 817 000	35 817 000	35 817 000
	Netto	28 480 000	29 968 000	30 130 000	31 509 000	31 509 000	31 509 000
Knaggen Aktivitetssenter							
	Driftsinntekter	-2 603 000	-3 031 000	-3 042 000	-3 042 000	-3 042 000	-3 042 000
	Driftsutgifter	9 630 000	8 836 000	10 291 000	10 291 000	10 291 000	10 291 000
	Netto	7 027 000	5 805 000	7 249 000	7 249 000	7 249 000	7 249 000
Barnevern og Innsatsstjenesten							
	Driftsinntekter	-3 168 000	-2 145 000	-2 145 000	-2 145 000	-2 145 000	-2 145 000
	Driftsutgifter	10 335 000	11 289 000	12 441 000	12 572 000	12 572 000	12 572 000
	Netto	7 168 000	9 144 000	10 296 000	10 427 000	10 427 000	10 427 000
NAV							
	Driftsinntekter	-397 000	-910 000	-910 000	-910 000	-910 000	-910 000
	Driftsutgifter	9 300 000	11 429 000	10 774 000	10 774 000	10 774 000	10 774 000
	Netto	8 903 000	10 519 000	9 864 000	9 864 000	9 864 000	9 864 000
Bomiljø Rognan							
	Driftsinntekter	-2 173 000	-824 000	-994 000	-994 000	-994 000	-994 000
	Driftsutgifter	35 207 000	32 226 000	35 487 000	35 487 000	35 487 000	35 487 000
	Netto	33 034 000	31 402 000	34 493 000	34 493 000	34 493 000	34 493 000
Vensmoen 2							
	Driftsinntekter	-3 916 000	-3 354 000	-4 044 000	-4 044 000	-4 044 000	-4 044 000
	Driftsutgifter	38 541 000	37 158 000	38 312 000	38 378 000	38 378 000	38 378 000
	Netto	34 625 000	33 804 000	34 268 000	34 334 000	34 334 000	34 334 000
Vensmoen 1							
	Driftsinntekter	-13 026 000	-10 687 000	-10 687 000	-10 687 000	-10 687 000	-10 687 000
	Driftsutgifter	39 117 000	35 755 000	37 412 000	37 412 000	37 412 000	37 412 000
	Netto	26 091 000	25 068 000	26 725 000	26 725 000	26 725 000	26 725 000
Legetjenesten							
	Driftsinntekter	-10 870 000	-9 911 000	-11 369 000	-11 369 000	-11 369 000	-11 369 000
	Driftsutgifter	25 779 000	22 580 000	26 766 000	27 244 000	27 244 000	27 244 000
	Netto	14 909 000	12 669 000	15 397 000	15 875 000	15 875 000	15 875 000
Helsestasjon							
	Driftsinntekter	-1 207 000	-1 113 000	-1 244 000	-1 244 000	-1 244 000	-1 244 000
	Driftsutgifter	5 091 000	5 456 000	7 506 000	7 678 000	7 678 000	7 678 000
	Netto	3 884 000	4 343 000	6 262 000	6 434 000	6 434 000	6 434 000
Fysio- og ergoterapi							
	Driftsinntekter	-509 000	-519 000	-532 000	-532 000	-532 000	-532 000
	Driftsutgifter	4 211 000	4 984 000	5 462 000	5 602 000	5 602 000	5 602 000
	Netto	3 703 000	4 465 000	4 931 000	5 070 000	5 070 000	5 070 000

		Økonomiplan 2023-2026					
		Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Teknisk stab							
	Driftsinntekter	-35 565 000	-28 362 000	-33 155 000	-33 504 000	-33 740 000	-33 956 000
	Driftsutgifter	72 756 000	60 981 000	66 948 000	69 511 000	70 607 000	71 909 000
	Netto	37 191 000	32 619 000	33 793 000	36 007 000	36 867 000	37 953 000
Bygningsforvaltning							
	Driftsinntekter	-2 866 000	-1 169 000	-1 169 000	-1 169 000	-1 169 000	-1 169 000
	Driftsutgifter	27 122 000	23 515 000	28 045 000	30 708 000	31 805 000	33 106 000
	Netto	24 256 000	22 346 000	26 876 000	29 539 000	30 636 000	31 937 000
Plan og utvikling							
	Driftsinntekter	-3 902 000	-2 026 000	-2 112 000	-2 112 000	-2 112 000	-2 112 000
	Driftsutgifter	15 755 000	9 827 000	10 026 000	9 926 000	9 926 000	9 926 000
	Netto	11 853 000	7 801 000	7 914 000	7 814 000	7 814 000	7 814 000
Teknisk drift selvkost							
	Driftsinntekter	-23 022 000	-21 420 000	-26 127 000	-26 476 000	-26 712 000	-26 928 000
	Driftsutgifter	17 147 000	16 792 000	17 877 000	17 877 000	17 877 000	17 877 000
	Netto	-5 876 000	-4 628 000	-8 249 000	-8 599 000	-8 835 000	-9 051 000
Teknisk drift utenom selvkost							
	Driftsinntekter	-5 774 000	-3 747 000	-3 747 000	-3 747 000	-3 747 000	-3 747 000
	Driftsutgifter	12 732 000	10 847 000	10 999 000	10 999 000	10 999 000	10 999 000
	Netto	6 958 000	7 100 000	7 252 000	7 252 000	7 252 000	7 252 000
Felles finansiering							
	Netto	-34 345 000	-10 154 000				
Sum bevilgning drift, netto		369 107 000	360 674 000	404 772 000	404 301 000	394 400 000	380 168 000

Budsjettskjemaet viser sum fordelt til drift i henhold til punkt 6 «Sum bevilgninger drift, netto» i bevilgningsoversikt drift, første ledd. Tabellen ovenfor tar ikke med eventuell avsetning eller bruk av fond som ligger i budsjettene. Endelig ramme for tjenesteområdene vil derfor endres i forhold til det som er budsjettert på bruk eller avsetning til fond. Dette vil ha størst effekt i selvkostområdet. I beregning av rammene har man både hensyntatt videreføring av tidligere politiske vedtak, nye vedtak samt konsekvensjustering av budsjettene. Skjemaet viser en gradvis nedgang i sum fordelt til drift. Nedgangen skyldes blant annet at kapitalkostnader øker utover i perioden, samt generelle effektiviseringskrav.

I tabellen under er bevilgningsoversikt for investeringer etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-5 første ledd illustrert. Utgiftene, inntektene, avsetningene og bruken av avsetninger i økonomiplanens investeringsbudsjettet er fremstilt i bevilgningsoversikten for investeringer under.

Tabell 5: Bevilgningsoversikt investering etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-5 første ledd

Bevilgningsoversikt investering, første ledd	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Investeringer i varige driftsmidler	12 981 000	68 570 000	36 410 000	78 100 000	175 800 000	163 100 000
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 694 000	1 780 000	1 870 000	1 960 000	2 060 000	2 160 000
Utlån av egne midler	18 661 000	20 000 000	30 000 000	30 000 000	30 000 000	30 000 000
Avdrag på lån	3 982 000	0	0	0	0	0
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	37 319 000	90 350 000	68 280 000	110 060 000	207 860 000	195 260 000
Kompensasjon for merverdiavgift	-2 083 000	0	0	0	0	0
Tilskudd fra andre	0	-1 170 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Salg av varige driftsmidler	-13 000	0	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	-4 187 000	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-9 241 000	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-29 559 000	-87 200 000	-65 880 000	-107 600 000	-205 300 000	-192 600 000
SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-40 896 000	-92 557 000	-66 030 000	-107 750 000	-205 450 000	-192 750 000
Videreutlån	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	0	0	0	0	0	0
NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	0	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-9 188 000	-5 299 000	-2 250 000	-2 310 000	-2 410 000	-2 510 000
Avsetninger til bundne investeringsfond	5 259 000	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	7 506 000	7 506 000	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	3 578 000	2 207 000	-2 250 000	-2 310 000	-2 410 000	-2 510 000
Fremført til inndekning i senere år udekket beløp	0	0	0	0	0	0

4. Rammebetingelser og forutsetninger for økonomiplanen

4.1. Statsbudsjettet

Det er forslaget til statsbudsjett 2023 fra mindretallsregjeringen bestående av Arbeiderpartiet og Senterpartiet som ligger til grunn når kommunedirektøren leverer sitt forslag til årsbudsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026 for Saltdal kommune.

Det er forespeilet en vekst i frie inntekter for kommunesektoren på 2,6 milliarder kroner i regjeringens budsjettforslag. Av dette går ca. 1,7 milliarder kroner til kommunene. Dette er mer enn anslått i kommuneproposisjonen i mai 2022, men det er ikke nok til å kompensere for den sterke prisveksten i 2022, som er forespeilet vil fortsette inn i 2023. Det er estimert at kommunene får dekket de anslåtte økte demografikostnadene, men ingenting ut over dette.

Som frie inntekter regnes skatt på inntekt, formue og naturressursskatt, samt rammetilskudd. Pris- og lønnsveksten (deflator) ble i nasjonalbudsjettet for 2022 anslått å være 2,5 % i 2022, dette ble revidert opp til 3,7 % i revidert nasjonalbudsjett i 2022. KS derimot anslår at deflatoren skal ligge i intervallet 5,0-5,3 % i 2022. Deflatoren i forslaget til statsbudsjett 2023 ligger på 3,7 %, mens KS bruker intervallet 2,7-3,5 %.

Det er estimert at Saltdal kommune får en økning i frie inntekter på 3,7 % år over år 2022-2023. Den estimerte lønns- og prisøkningen i perioden medfører at Saltdal kommune sitter igjen med mindre frie inntekter i årene fremover, justert for lønns- og prisøkning.

Forslaget til statsbudsjett 2023 baserer seg på en rekke økonomiske forutsetninger. Disse forutsetningene gjør opp den økonomiske utviklingen i Norge. Det er flere estimater på faktorene som utgjør forutsetningene fra ulike dataleverandører. I forslaget til statsbudsjett 2023 er det brukt optimistiske forutsetninger for faktorene. For eksempel er det estimert både vedvarende lav arbeidsledighet og høy sysselsetting i 2023. Utviklingen i norsk økonomi vil ha stor betydning for skatteinntektene staten innhenter fra på inntekts- og formueskatt. Dette vil igjen ha påvirkning på hvor mye kommunesektorene, og da også Saltdal kommune, vil få i skatteinngang. Det er en stadfestet praksis at skattedelen av inntektene kommunene har skal ligge på 40 %. Reguleringen av kommunenes andel av skatteinntektene gjøres gjennom endring i skatteøren. Skatteøren foreslås økt med 0,20 % fra 10,95 % til 11,15% i 2023. Skatteinntektene til kommunesektoren anslås ut i fra skattøret på 11,15 % å være 241 milliarder kroner i 2023. Da det foreligger optimistiske estimater på flere av faktorene som utgjør norsk økonomi er det en fare for at skatteinntektene vil være lavere enn antatt ved en lavere økonomisk vekst i 2023.

Det er foreslått flere tiltak i statsbudsjett 2023 som både kan og vil ha innvirkning på Saltdal kommune. For mange av disse forslagene er konsekvensen uvisst for Saltdal kommune, både med tanke på størrelsesorden og om de får en netto positiv eller negativ effekt for kommunen.

Under er noen av de mest vesentlige tiltakene beskrevet.

Høyprisbidrag:

Regjeringen foreslår et høyprisbidrag på vann- og vindkraftproduksjon fra 1. januar 2023. For store vannkraftverk som i dag er grunnrenteskattepliktige, gjelder høyprisbidraget fra og med 28. september 2022. Høyprisbidraget skal utgjøre 23 prosent av pris over 70 øre per kilowattime (kWh), noe som inntil nylig var å anse som en svært høy kraftpris. Utgangspunktet er at høyprisbidraget blir basert på faktiske priser og at all produksjon i kraftverket er omfattet av høyprisbidraget. Høyprisbidraget er anslått å gi 23,6 milliarder kroner i ekstra bokførte inntekter i 2023 for staten. Høyprisbidraget skal ikke påvirke vertskommunenes inntekter fra eiendomsskatt, men vil påvirke eierkommuners potensielle utbytte.

Økning grunnrenteskattesats på vannkraft fra 37 % til 45 %

Det foreslås å øke den effektive grunnrentesatsen på vannkraft fra 37 prosent til 45 prosent med virkning fra og med 2022. Forslaget vil øke inntektene på statsbudsjettet for 2023 med ca. 11,2 milliarder kroner. Disse tiltakene kan virke inn på overskudd og hva eiere kan ta ut i utbytte fremover.

Innføring av grunnrenteskatt på havbruk og vindkraft.

Regjeringen foreslår å innføre grunnrenteskatt for landbaserte vindkraftverk og på havbruk (oppdrett av laks, ørret og regnbueørret) fra 2023, med en effektiv sats på 40 prosent. Forslaget om grunnrenteskatt på havbruk er sendt på høring med frist 4. januar 2023, mens forslaget om grunnrenteskatt på vindkraft blir sendt på høring innen utgangen av året. Regjeringen legger opp til at halvparten av inntektene fra grunnrenten skal gå til kommunesektoren. Totalt er dette anslått å utgjøre rundt 3,1-3,2 milliarder kroner i 2023.

Alle kommuner og fylkeskommuner får inntekter fra grunnrenten, men vertskommuner vil få en større del.

Kommunesektorens inntekter er tredelt.

En produksjonsavgift, som går direkte til vertskommunene. For havbruk går også noe av avgiften til vertsfylkeskommunene. Denne er estimert til 750 millioner kroner for havbruk og 334 millioner kroner for vindkraft.

En naturressursskatt, som går inn i inntektsutjevningen til kommunene og fylkeskommunene. Denne er estimert til 750 millioner kroner for havbruk og 214,7 millioner kroner for vindkraft.

Et ekstraløye, som går inn i rammetilskuddet. Denne skal sikre at kommunesektoren får den fastsatte delen av grunnrenta på 50 prosent. For 2023 er denne anslått å være 325-400 millioner kroner for havbruk og 700 millioner kroner for vindkraft.

Grunnrenteskatten blir innført for inntektsåret 2023. Kommunesektoren mottar inntektene året etterpå. Det vil si første gang i 2024.

Redusert foreldrebetaling barnehager

Regjeringen foreslår å redusere maksprisen for foreldrebetaling i barnehager til 3 000 kr/mnd. fra 1. januar 2023. Makspris for foreldrebetaling i 2022 var 3 315 kr/mnd. i perioden januar – juni og 3 050 kr/mnd. i perioden august – desember.

Gratis 3. barn i barnehage

Regjeringen foreslår å innføre gratis barnehageplass for 3. barn i barnehage samtidig fra 1. august 2023

Styrking barnevernet

Saltdal kommune er vertskommune innen barnevernstjenester i et verskommunesamarbeid mellom Saltdal kommune og Beiarn kommune.

Regjeringen foreslår å satse på å bedre kvalitet i barnevernet gjennom blant annet å styrke ledelsen av tjenestene og veiledningsteam. Regjeringen ønsker å utvide tilbudet om tverrfaglig helsekartlegging i barnevernet, utvikle samværsplaner i kommunalt barnevern, for å følge opp EMD domstolens avgjørelser og videreutvikle digitale løsninger for kommunalt barnevern til bruk i det statlige barnevernet. Kommunene kompenseres over rammetilskuddet for økte utgifter til barnevernstiltak som følge av barnevernsreformen. Det økte rammetilskuddet for alle kommuner er beregnet til om lag 500 mill. kr. i 2023, noe som er lavere enn tidligere anslått.

Sosialhjelp

Fra 1. juli 2022 ble de statlige veiledende satsene for økonomisk sosialhjelp særskilt oppjustert. Regjeringen foreslår å videreføre de oppjusterte satsene og øke ytterligere iht. prisvekst.

Ungdomsgaranti

I statsbudsjettet har regjeringen satt av 900 millioner til det de kaller ungdomsløftet, blant annet til tiltak for økt gjennomføring i videregående skole og styrking av kapasiteten i psykisk helsetjeneste.

Det innføres en ny ungdomsgaranti, som skal bidra til at flere unge kommer i utdanning og arbeid. Bevilgningen på 175 mill. kr. skal brukes til å ansette betydelig flere veiledere ved NAV-kontorene, slik at unge under 30 år som trenger hjelp til å komme i arbeid får tettere oppfølging. Saltdal kommune deltar i et verskommunesamarbeid hvor Fauske kommune er vertskommune. Det kan fremkomme økte utgifter til sosialtjenester som følge av dette forslaget.

Allmennlegetjenesten

Regjeringen vil bruke 690 millioner kroner på å styrke fastlegeordningen i statsbudsjettet for 2023. Regjeringen ønsker at alle leger som ønsker å starte spesialisering i allmennmedisin skal kunne få tilbud om ALIS-avtale og styrker ALIS-tilskuddet. Hensikten med ALIS-avtale/tilskudd er å få flere leger til å starte opp med og fullføre spesialisering i allmennmedisin. Tilskuddsordningen skal bidra til å dekke kommunenes merkostnader ved inngåelse av ALIS-avtale. Ordningen dekker også kommunenes utgifter til forskriftsfestet veiledning til leger som er under spesialisering i allmennmedisin, og som ikke velger å inngå en ALIS-avtale.

Regjeringen foreslår å øke basistilskuddet fastleger mottar fra kommunene. Basistilskuddet er beregnet gjennom at en årlig tilskuddssats blir ganget opp med antall personer fastlegen har på fastlegelisten sin.

Fjernet tilskudd til rehabilitering eller utbygging av heldøgns omsorgsboliger

Regjeringen har foreslått å fjerne investeringstilskuddet kommuner kan søke om for rehabilitering eller utbygging av heldøgns omsorgsboliger. Dette forslaget har stor innvirkning for Saltdal kommune. Saltdal kommune har vedtatt å investere kr 102,50 mill. av egne midler for å realisere omsorgsboliger på Vensmoen. I investeringsprosjektet er det forutsatt at prosjektet skal motta kr 36,00 mill. i tilskudd. Totalrammen for prosjektet er på kr 138,5 mill. Når tilskuddet faller bort er prosjektet underfinansiert med kr 36 mill. Kommunen kan velge å avvente investeringen og se om tilskuddet kommer tilbake i 2024 budsjettet, dekke underfinansieringen selv eller revurdere prosjektet i sin helhet. Det er også mulig, som det er med alle forslagene i statsbudsjettet, at dette forslaget blir omgjort i forhandlingene. I kommunedirektørens forslaget til årsbudsjett 2023 er hovedtyngden av investeringen i omsorgsboliger flyttet til 2024-2025. Dette kommer delvis av forsinkelser som følge av utsatt politisk behandling.

Fjernet tilskudd til kjøp av utleieboliger

Regjeringen foreslår å fjerne tilskuddet til kommuner for etablering av utleieboliger for personer som ikke har mulighet til å skaffe seg eller opprettholde tilfredsstillende boforhold. Dette inkluderer også flykninger. Det er utfordrende å fremskaffe nok boliger til dette formålet i Saltdal kommune. Den økte flyktningetrykket har intensivert situasjonen og behovet for slike boliger.

Ekstra arbeidsgiveravgift på lønninger over 750 000 kr

Det er foreslått innført ekstra arbeidsgiveravgift på lønninger over 750 000 kr, inkludert pensjon og naturallytelse. Dette er i all hovedsak privat sektor som må betale den økte avgiften. Det er satt av sjablongmessig beløp som skal dekke økt arbeidsgiveravgift hos arbeidsgivere i offentlig sektor.

Saker med særskilt fordeling

En del av innbyggertilskuddet blir gitt med en særskilt fordeling. Det vil si at totalsummen som blir fordelt blir trukket ut av innbyggertilskuddet likt fordelt mellom alle kommuner for så å bli tildelt

enkeltkommuner. Totalt er det foreslått å fordele særskilt kr 4,75 milliarder i 2023, men kr 2,20 milliarder blir finansiert gjennom trekk for ekstraordinære konsesjonskraftsinntekter. Saltdal kommune må finansiere sin andel av 2,55 milliarder. Dette utgjør ca. kr 2,17 mill.

Kommunen får tildelt kr 0,80 mill. i særskilt fordeling for helsestasjon- og skolehelsetjeneste, 45 000 kr i særskilt fordeling for kompensasjon ansvarsovertaking barnevernet og kr 1,56 mill. i særskilt fordeling i grunnskoletilskudd. Saltdal kommune blir netto tildelt kr 0,24 mill. i særskilt fordeling fratrukket trekket i innbyggertilskuddet. I et normalår hvor finansieringen ikke blir redusert gjennom ekstraordinære konsesjonskraftsinntekter vil Saltdal kommune få et netto trekk i særskilt fordeling.

Eiendomsskatt på grunn under kraftlinjer (lovendring)

Ved dom 11. oktober 2021 (Statnett III-dommen) kom Borgarting lagmannsrett til at verdien av et nettselskaps rettigheter til grunnen under kraftlinjer skal inngå i verdsettelsen av nettanlegget og at grunneier skal være debitor for skatt på andelen av nettanlegget som skal tilskrives grunnen.

Regjeringen foreslår å endre eiendomsskatteloven § 4 slik at verdien av grunnen under kraftlinjene inkluderes i nettanlegget ved beregningen av grunnlaget for eiendomsskatt på nettanlegget og at dette skal skattlegges hos nettselskapet. Lovendringen gjøres for å forenkle kommuners arbeid med en eventuell retaksering og for rimelighetens betraktninger ovenfor grunneiere som har stilt grunn til noe som i prinsippet er en evigvarende disposisjon.

Selv om lovforslaget utgjør en forenkling for kommunene så innebærer forslaget at mange kommuner må foreta nye beregninger av verdien av grunnen under kraftnettet. Departementet antar at dette har mindre administrative konsekvenser for kommunene, da beregningsmetoden er i samsvar med kjente takseringsprinsipper. Departementets vurdering bygger på en forutsetning om at det ikke er nødvendig å foreta befarings av hver enkelt eiendom ved takseringen. Forslaget kan uansett få betydning for Saltdal kommunes eiendomsskatteinntekter.

4.2. Vekst og utvikling

4.2.1. Befolkningsutvikling og demografisk utgiftsbehov

Trenden i Saltdal kommunes demografiske utvikling er lik den øvrige trenden for landet. Kommunen får stadig færre unge og stadig flere eldre. Dette får utslag på flere ulike plan. Først vil trykket og behovet på de ulike tjenesteområdene i kommunen endres. Tjenester som typisk blir benyttet av barn og unge vil oppleve lavere pågang og behov, mens tjenester som typisk blir benyttet av eldre vil oppleve høyere pågang og behov. Det er viktig for kommunen at tjenesteleveransen er tilpasset det faktiske behovet til befolkningen i kommunen. Et annet aspekt som gjør at demografiutviklingen i Saltdal kommune er viktig er at kommunens overføring fra staten knyttet til rammetilskudd delvis fastsettes av befolkningssammensetningen. Ved endringer i demografien i kommunen vil kommunens inntekter endres. Inntektene til kommunen blir påvirket

på to ulike måter. Kommunen mottar rammetilskudd fra staten hvor alderssammensetningen i kommunen påvirker hvor mye kommunen mottar. Når kommunen består av færre barn og unge, og flere eldre så forventer staten at kommunen skal spare penger på tjenesteleveranse myntet på barn og unge og bruke disse besparelsene på å finansiere tjenesteleveranse knyttet til eldre. Differanse mellom besparelsen som er forventet gjennom at kommunen har færre barn og unge og de forventede økte utgiftene som er forventet på grunn av flere eldre kompenserer staten gjennom utgiftsutjevning. Hvis kommunen velger å ikke foreta tiltak som virker besparende på den delen av driften som er myntet på barn og unge vil kommunen være underfinansiert og være nødt til å ta ned driften i andre områder for å finansiere et høyere tjenestenivå på driften myntet mot barn og unge. I vedlegg "Befolkning og utgiftsbehov (demografimodellen)" er befolkningsutviklingen visualisert i flere figurer.

Tabell 6: Endring i utgiftsbehov demografi - kommunen 2023- 2032

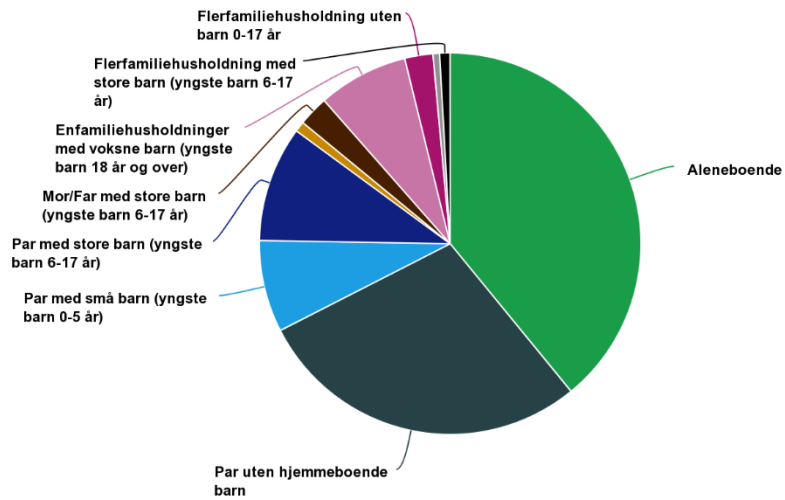
Endring utgiftsbehov per 1.1	Pleie- og omsorg	Grunnskole	Barnehage	Sosial	Kommunehelse	Barnevern	SUM SALTDAL
2023	2 226	1 887	-3 147	-119	81	-27	902
2024	4 145	2 516	-5 414	-243	58	-92	970
2025	3 238	-4 403	-1 403	-133	95	-395	-3 001
2026	2 998	-786	-1 376	-177	28	-129	558
2027	3 802	-4 246	-816	5	-35	-399	-1 688
2028	4 191	-2 202	1 147	20	-32	-154	2 971
2029	5 727	-1 415	-459	-163	52	-185	3 557
2030	3 789	-786	-459	-202	99	-106	2 335
2031	3 980	-2 202	0	-97	10	-205	1 486
2032	3 372	-1 730	64	-208	38	-200	1 338
Sum 2022-2031	37 469	-13 367	-11 862	-1 315	394	-1 892	9 427

Befolkningsutviklingen i kommunen har gått nedover, med noen enkeltår hvor befolkningen enten har stagnert eller økt litt. Reduksjon i folketallet i kommunen har likevel vært lavere enn prognosene forutsa, men prognosene har vært riktig med tanke på retning av befolkningsutviklingen.

Det er ikke bare alderssammensetningen og vekst som har betydning for kommunens framtidige mål og prioritering. Både hvilke husholdningstyper, type boliger som blir benyttet, utdanningsnivå og yrkesvalg blant innbyggerne spiller inn på hvordan kommunen innretter seg. I figurene under er de nevnte parameterne visualisert.

Figur 2: Typer husholdninger i Saltdal kommune

Typer av husholdninger

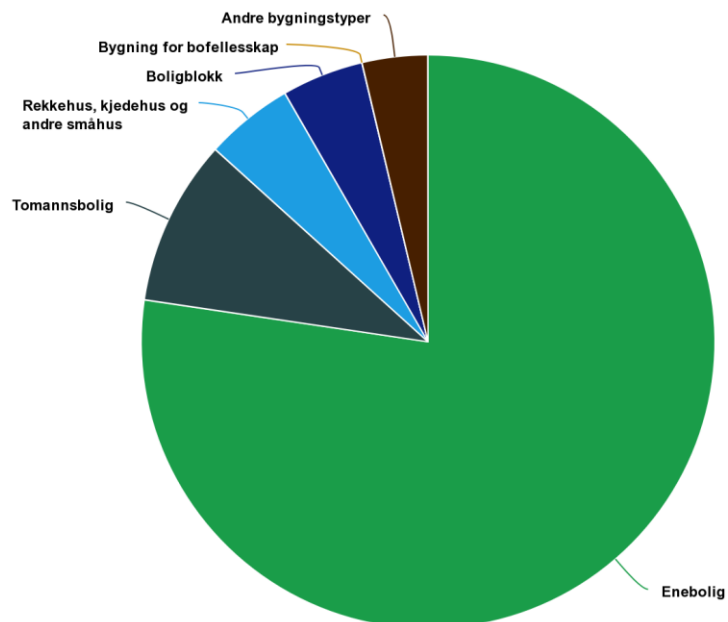

Kilde:

Familier og husholdninger, Statistisk sentralbyrå

Figur 3: Fordeling typer boliger i Saltdal kommune

Boligene i kommunen

Kilde:

Boliger, Statistisk sentralbyrå

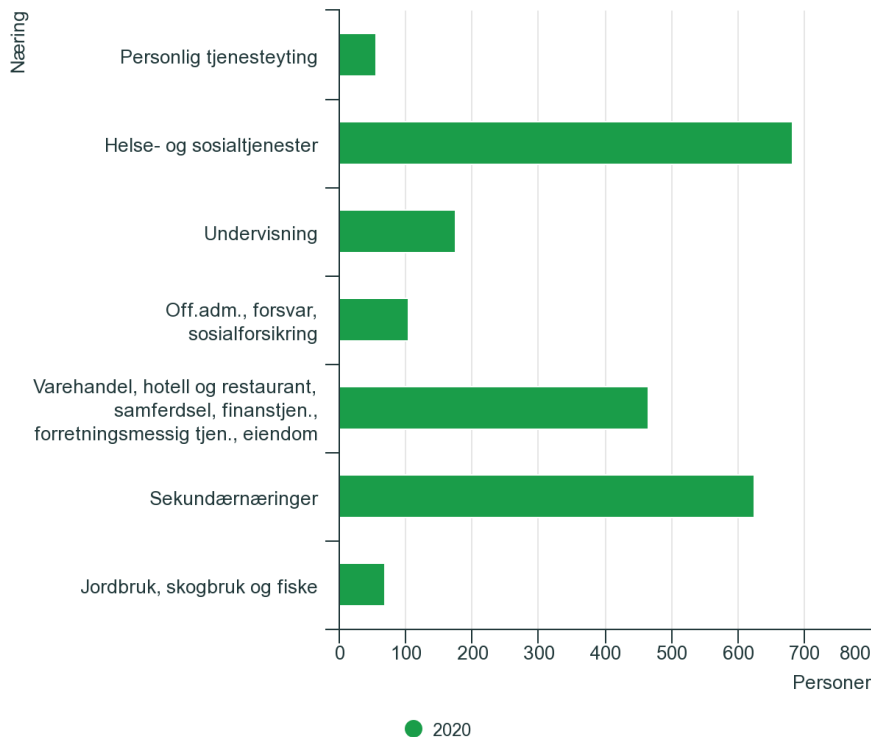
Et annen viktig aspekt ved endret demografisammensetning og vekst er at næringslivet vil bli påvirket både av endringer i Saltdal kommune og Salten for øvrig. En stadig mindre og aldrende befolkning vil skape rekrutteringsproblemer for næringslivet i Saltdal kommune og omegn.

4.2.2. Næringslivet

Saltdal har et bredt næringsliv med blant annet industri, energi, havbruk, velferdsteknologi, landbruk, reise- og opplevelser, handelsnæring, gründerbedrifter, en sterkt offentlig tjenestevirksomhet og mange flere flotte bedrifter. Flest sysselsatte er det innenfor offentlig tjenestevirksomhet. Deretter er det flest sysselsatte innenfor industri, der kommunen er blant de 4 største kommunene i Nordland relativt sett ut fra folketall. Denne næringen har vært relativt stabil og flere har hatt vekst i sysselsettingen de senere år. Saltdals viktigste ressurs er menneskene som bor her. Det er deres kunnskap, kreativitet og skapertrang som gjør oss i stand til å løse morgendagens oppgaver. I årene fremover vil teknologiutvikling, klimautfordringer, internasjonalisering, endring i næringsstruktur, innvandring og aldring av befolkningen påvirke kompetansebehovene på alle områder i arbeidslivet. De raske endringene i teknologi og arbeidsliv tilsier økt behov for livslang læring. Tilgangen til kompetanse er en av de viktigste driverne for økonomisk vekst og utvikling og dette vil i årene fremover være viktig for næringsliv og kommunene å arbeide med.

Figur 4: Hva innbyggerne jobber med i Saltdal kommune

Hva innbyggerne jobber med

Kilde:

Sysselsetting, registerbasert, Statistisk sentralbyrå

Saltdal kommune er en aktiv pådriver både direkte og indirekte i forhold til utvikling av næringsliv. Sentralt i dette er dialog, veiledning og prosjekter mv. i forhold til nyetablerere og videreutvikling av eksisterende bedrifter. Dette arbeidet er i Saltdal kommune organisert gjennom det kommunale foretaket Saltdal Utvikling KF. For den kommunale organisasjonen er det en viktig oppgave å være tilrettelegger for etablering av nye virksomheter gjennom arealplanlegging og opparbeiding av infrastruktur. Sikring av tilgjengelige næringsarealer, etablering av kai, vei, og bru er eksempler på tiltak som har hatt en positiv effekt. Et viktig satsningsområde kommende økonomiplanperiode er å planlegge og videreutvikle de industriområdene som kommunen nå erverver.

Saltdal Utvikling arbeider i mange prosjekter for og med næringsliv og kommune. Det er også flere regionale prosjekter med stor samhandlingsgrad.

Saltdal Utvikling har god oversikt og samarbeider tett med næringslivet og virkemiddelapparatet, for å bidra til å knytte de riktige ressursene sammen. Slik legger man til rette for utvikling, fornyelse og vekst i Saltdal. Det har siden oppstart vært jobbet med å bygge nettverk i region og fylke, samt jobbe med samarbeidsrelasjoner og ha kunnskap om virkemidler som kan komme etablert- og nytt næringsliv i Saltdal til gode.

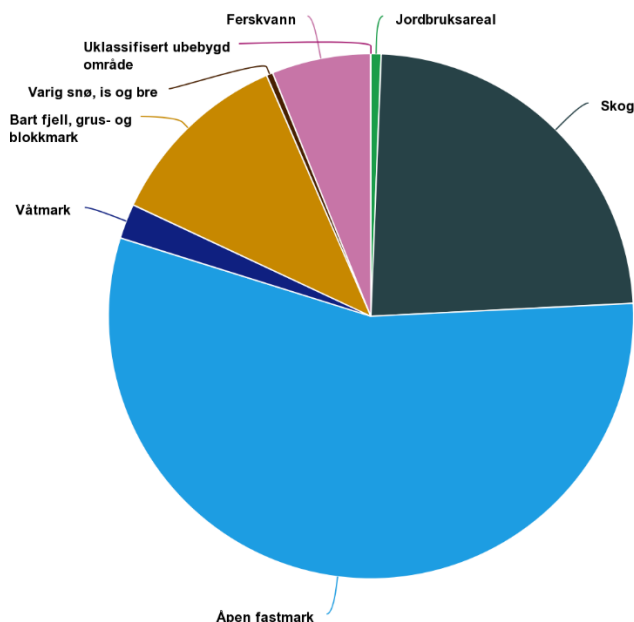
Kommunens samfunnsplan er en viktig styringsdokument som er vedtatt. Det er en plan som gir retninger og føringer og som stadfester Saltdal kommunens mål om utvikling i et langsiktig perspektiv. Kommunene ser næringsutviklingsarbeid som en del av kommunens arbeid for et godt lokalsamfunn, vekst i næringsliv og at det er en kilde til positiv befolkningsutvikling. Saltdal kommune er en viktig del av region Salten, som er en nordlandsregion i stor utvikling.

I tillegg er Saltenstrategiene vedtatt i Kommunestyret som gir retning for det regionale samarbeidet og regionrådets oppgaver i perioden 2020 - 2024.

Figur 5: Fordeling typer ubebygd areal i Saltdal kommune

Ubebygd areal

Tall i km²

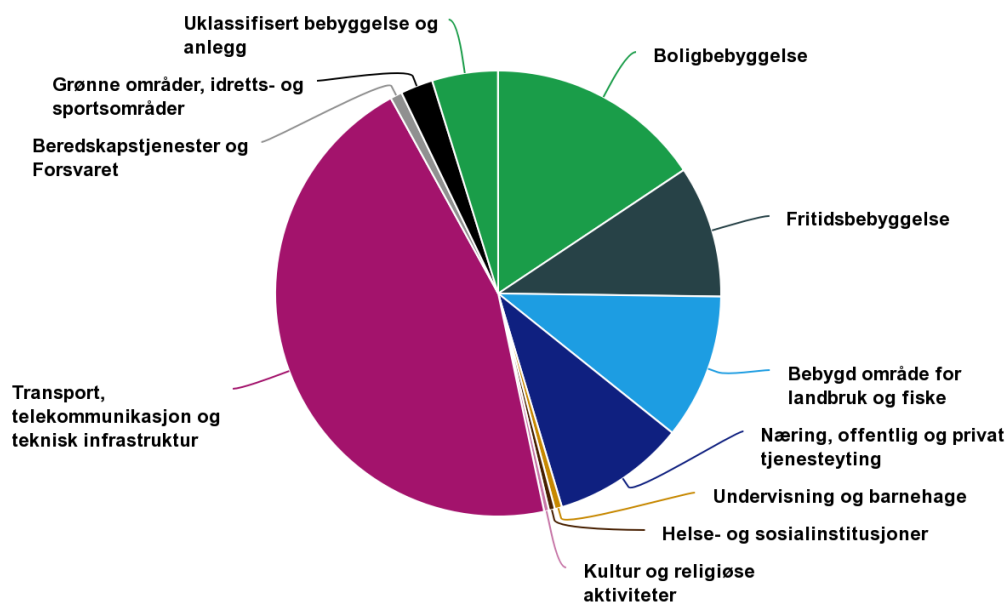
Kilde:

Arealbruk og arealressurser, Statistisk sentralbyrå

Figur 6: Fordeling typer bebygd areal i Saltdal kommune

Bebygd areal

Tall i km²

Kilde:

Arealbruk og arealressurser, Statistisk sentralbyrå

4.2.3. Sysselsetting

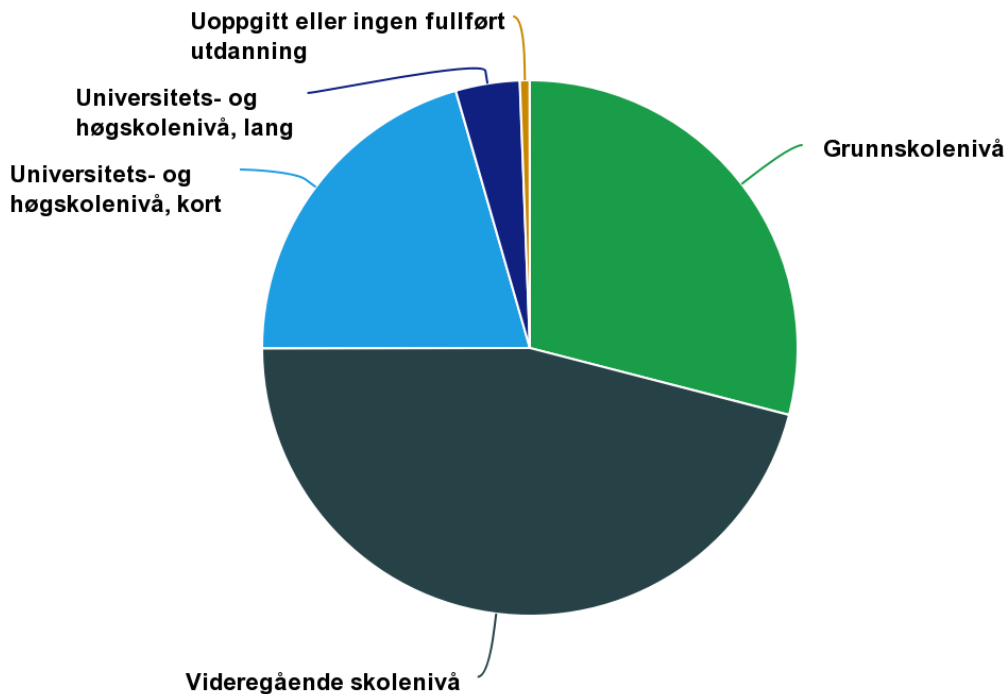
I statsbudsjettet for 2023 er det anslått en vekst på 0,8 % i sysselsettingen i Norge i 2023. Dette er betydelig høyere enn anslagene til SSB og Norges Bank som er henholdsvis 0,7 % og 1,2 % lavere. Som nevnt over vil den nasjonale sysselsettingen spille inn på skatteinngangen og med et anslag på sysselsetningsvekst som er svært høy kan man dermed frykte at skatteøren blir satt for lavt, og at kommunenes inntekter blir redusert.

Utdanning er en viktig faktor for hvordan jobbmuligheter man har som ung når man skal inn i arbeidslivet. Med grunnskole som høyeste fullførte utdanning er det begrensede jobbmuligheter. Det er da viktig at så mange som mulig fullfører videregående skolenivå. Det er god dokumentasjon på at utdanningsnivå ikke bare har en sterk årsakssammenheng med materiell levekår, men også en bedre helse og høyere forventet levealder.

28,2 % av innbyggerne over 16 år i Saltdal kommune har grunnskole som høyeste utdanningsnivå. Dette er betydelig høyere andel av befolkningen enn landet for øvrig som har en andel på 24,2 % med grunnskole som høyeste utdanningsnivå. Det har vært en økning i andelen med høyere utdanningsnivå enn grunnskole, både for menn og kvinner. Menn har gått fra 32,6 % i 2011 med grunnskole som høyeste utdanningsnivå til 28,5 % i 2021. Kvinner har gått fra 34,3 % i 2011 med grunnskole som høyeste utdanningsnivå til 27,9 % i 2021. Trenden er den samme nasjonalt. Flere i begge kjønn fullfører høyere utdanning enn grunnskole som høyeste utdanningsnivå, men økningen er størst blant kvinner.

Figur 7: Fordeling høyest fullført utdanningsnivå i Saltdal kommune over 16 år

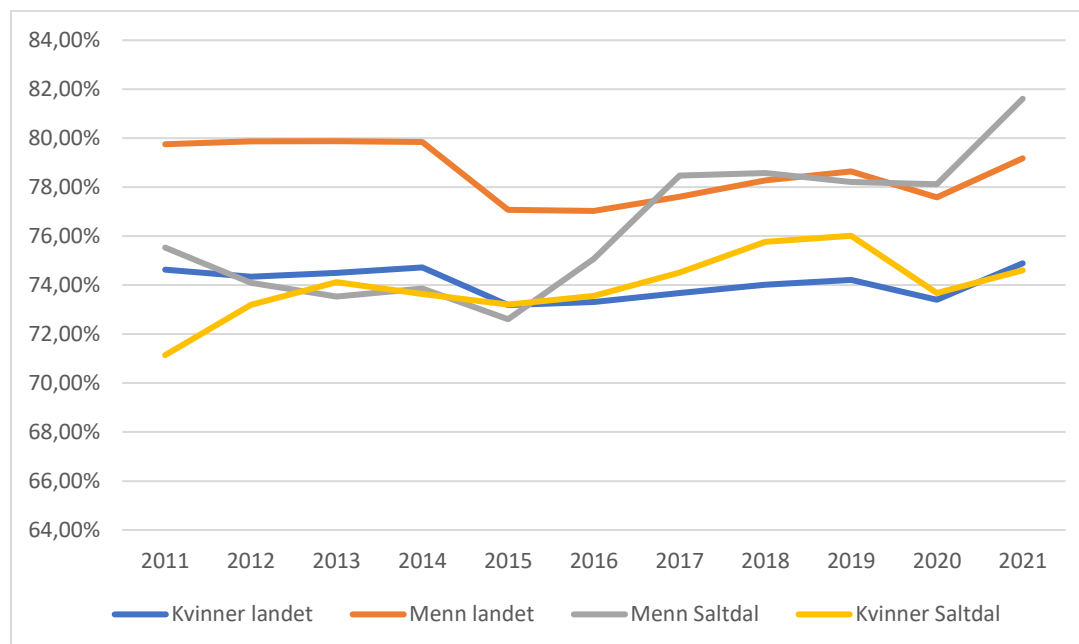
Høyeste fullførte utdanningsnivå

Saltdal kommune har en betydelig eldre arbeidstokk enn landsgjennomsnittet. En sysselsatt bosatt i Saltdal kommune har en gjennomsnittsalder på 43,5 år, mot landsnittet på 41,9 år. Dette vil ha innvirkning på rekrutteringsmuligheten til arbeidsgivere i kommunen.

Sysselsettingsgraden i aldersgruppen 20-67 år er på linje med landet for øvrig. For kvinner har sysselsettingsgraden vært likt landet de siste 10 årene, men for menn lå sysselsettingsgraden betraktelig under landsgjennomsnittet fram til 2017. Etter 2017 har sysselsettingsgraden blant menn ligget rundt landsgjennomsnittet for menn. Det er positivt for Saltdal kommune at kommunen som helhet har en relativ høy sysselsettingsgrad.

Figur 8: Utvikling sysselsettingsgrad - menn og kvinner - Landet og Saltdal

4.3. Rammetilskudd og skatt

Kommunens frie inntekter består av rammetilskudd og skatteinntekter, og utgjør om lag 75% av de samlede inntekter som kommunen disponerer. Beregningen av frie inntekter i planperioden bygger på regjeringens forslag til statsbudsjett for 2022. Gjennom inntektssystemet fordeles de frie inntektene til kommunene og til fylkeskommunene. Inntektssystemet skal ivareta både utjevnings- og inntektsutjevningshensyn og distriktspolitiske målsetninger. Saltdal er en skatte svak kommune og får med gjeldende inntektssystem høyere inntekter pr. innbygger enn de store byene. Gjennom utgiftsutjevningen i inntektssystemet skal kommunene i prinsippet få kompensasjon for ufrivillige etterspørsels- og kostnadsforskjeller. Utgiftsutjevningen er basert på kostnadsnøkler innenfor demografiske og geografiske forhold, som i hovedsak forklarer forskjeller i utgiftsnivået. Dette innebærer at Saltdal kommune, som med en forholdsvis høy andel eldre og lavere andel av innbyggere i arbeidsdyktig alder, kompenseres for dette gjennom utgiftsutjevningen. Denne faktoren vil endre seg både hvis den relative alderssammensetningen nasjonalt og lokalt i Saltdal endrer seg. Det som særlig gir seg utslag i utgiftsutjevningen er at kommunen har en høy relativ andel av psykisk utviklingshemmede, noe som har sammenheng med tiden som vertskommune.

I tabellen under er sammensetningen i rammetilskudd og skatteinntang brutt ned fra øverste nivå.

Tabell 7: Rammetilskudd og skatt på inntekt og formue

	2020	2021	Anslag		Endring
			2022	2023	2022-2023
Innbyggertilskudd	116 438	115 611	120 868	130 361	9 493
Utgiftsutjevning	37 499	41 343	44 948	46 999	2 051
Overgangsordning INGAR	-250	-176	-223	-191	32
Saker med særskilt fordeling	1 882	1 098	793	2 402	1 609
Nord-Norge-tilskudd	8 438	8 693	8 620	8 911	291
Endring RNB /Saldert budsjett	745	471	-7 089		7 089
Koronapandemien	5 419	8 093	779		-779
SUM rammetilskudd uten inntektsutgj.	170 170	175 132	168 696	188 483	19 787
Netto inntektsutjevning	27 308	30 729	38 677	31 597	-7 070
Sum rammetilskudd	197 478	205 861	207 373	220 080	12 707
Skatt på formue og inntekt	111 066	127 708	129 857	129 171	-686
Sum skatt og rammetilskudd	308 544	333 569	337 200	349 251	12 051

4.4. Konesjonsinntekter

Kraftverk skal avgi inntil 10 prosent av kraftgrunnlaget som konesjonskraft til kommunene og fylkeskommunen der kraftanlegget ligger. Saltdal kommune er berettiget til 19,268 GwH til en fast pris fastsatt av regjeringen i desember året før. Kommunen kan så enten bruke konesjonskraften til egne anlegg eller selge kraften på det åpne markedet. Saltdal kommunes andel av konesjonskraft er beregnet ut fra volum i Daja, Fagerli og Sjønstå kraftverk der SKS Produksjon er konesjonær.

Kommunens konesjonskraft er forvaltet av en tredjepart som har i oppgave om å maksimere kommunens inntekter ved salg av konesjonskraften.

I tillegg mottar kommunen en konesjonsavgift som kraftverkseier er pliktig til å betale staten og kommunen årlig. Denne konesjonsavgiften blir satt av i sin helhet til Saltdal kommunes næringsfond.

Tabell 8: Konesjonsinntekter

	2020	2021	Anslag		Endring
			2022	2023	2022-2023
Konesjonsinntekter	4 096	2 669	911	1 000	89
Konesjonsavgift	994	994	944	944	89
Avsetning til bundne fond	-994	-994	-944	-944	89
SUM Konesjonsinntekter	4 096	2 669	911	1 000	89

4.5. Eiendomsskatt

Saltdal kommune skrev i 2022 ut eiendomsskatt på alle skattepliktige eiendommer med 7 promille med unntak av boliger og fritidsboliger som skattes med 3 promille. Maksimalsats for eiendomsskatt på boliger og fritidsboliger er 4 promille. Saltdal kommune har dermed ikke maksimalsatser for eiendomsskatt på boliger og fritidsboliger. Det er vedtatt å frita etter søknad bygninger til stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne en kommune, et fylke eller staten og/eller bygningen som har historisk verdi, jfr. eiendomsskatteloven § 7 bokstav a og b. og det gis fritak for eiendomsskatt for boliger bygd de siste fem år, jf. Eiendomsskatteloven §7, bokstav c. Satsene og fritakene foreslås videreført i 2023.

I henhold til eiendomsskattelova er det i løpet av 2022 er det blitt foretatt en allmenn taksering av alle eiendommer i Saltdal kommune. Ny verdigrunnlag legges til grunn ved utskrivning av eiendomsskatt i 2023.

Tabell 9: Eiendomsskatt

	Promillesats	2020	2021	Anslag		Endring
				2022	2023	2022-2023
Bolig og fritidseiendom	3 ‰	4 783	4 691	5 160	6 708	1 548
Næringseiendom	7 ‰	6 678	6 672	7 374	8 111	737
SUM eiendomsskatt		11 461	11 363	12 534	14 819	2 285

4.6. Andre tilskudd og inntekter

Kommunen mottar HVPU-tilskudd for sin tidligere rolle som vertskommune i HVPU-ordningen (Helsevernet for Psykisk Utviklingshemmede) som gjald spesielt for mennesker med utviklingshemning. Ordningen ble nedlagt i 1995. De tidligere vertskommunen deler en årlig pott som blir fordelt per bruker etter søknad fra kommunen. Tilskuddsordningen skal kompensere vertskommunene for de beboerne som valgte å bli boende i institusjonskommunen. Ordningen skal skjerme vertskommunene mot visse omfordelingsvirkninger i inntektssystemet.

Saltdal kommune har havbruksaktiviteter med produksjon av laks, ørret eller regnbueørret innenfor kommunegrensen som gir kommunen rett til en del av det nasjonale havbruksfondet som ble opprettet i 2015. Beregningen for tildeling av midler blir gjort på bakgrunn av klarert lokalitetsbiomasse, samt nye lokaliteter.

Renteinntekter og renteutgifter, samt omkostninger for formidlingslån (Husbanklån, lån til videreutlån) føres i driftsregnskapet, mens betaling og mottatte betalinger på avdrag føres i investeringsregnskapet.

Saltdal kommune mottar også ulike andre tilskudd/skjønnsmidler til diverse formål i løpet av året. Kommunen budsjetter ikke med disse midlene da man på dette tidspunktet ikke har oversikt over tilskuddene kommunen skal motta.

Tabell 10: Andre tilskudd og inntekter

	2020	2021	Anslag		Endring
			2022	2023	2022-2023
HVPU-tilskudd	51 072	50 670	50 004	49 960	-44
Havbruksfond	4 532	1 445	4 486	1 800	-2 686
Netto formidlingslån	-203	119	200	66	-134
Andre tilskudd/midler	4 934	1 772	0	0	0
SUM	60 335	54 006	54 690	51 826	-2 864

4.7. Renter og lånetransaksjoner

Perioden fra koronapandemiens utbrudd til starten av 2022 bar preg av svært lave finansieringskostnader. Fra starten av 2022 med utbrudd av krig i Europa og svært høye inflasjonstall har finansieringskostnadene steget fra historisk lave til nært historisk høye kostnader. Det er forventet at finansieringskostnadene vil øke noe utover i 2023 og stabilisere seg i 2024. Dette vil medføre en stor økning i renteutgifter for kommunen, samt en mindre økning i renteinntekter. Økt låneopptak medfører også økte avdrag.

Kommunen budsjetterer med lavere aksjeutbytte i 2023, da det er planlagt et salg av en større aksjepost i desember 2022.

Investerings-tilskuddet fra Husbanken er et tilskudd som kommunen kan søke om som har som mål om å stimulere kommuner til å fornye og øke tilbudet av plasser i sykehjem og omsorgsboliger for personer som har behov for helse- og omsorgstjenester hele døgnet. Tilskuddet mottar kommunen som kompensasjon for rente- og avdragsutgifter som følge av bygging av helse- og omsorgsboliger. Rentekompensasjonsordningen for omsorgsboliger og sykehjem er avsluttet av Husbanken. Ingen nye prosjekt mottar denne typen kompensasjon. Budsjett for 2023 er satt ut i fra tilskudd som ligger inne per dags dato.

Tabell 11: Renter og lånetransaksjoner

	2020	2021	Anslag		Endring
			2022	2023	2022-2023
Renteutgifter	-5 866	-4 529	-5 380	-14 380	-9 000
Renteinntekter	204	142	282	425	143
Omkostninger	-40	0	0	0	0
Avdrag	-21 427	-20 186	-23 238	-25 238	-2 000
Aksjeutbytte	214	665	790	225	-565
Inv. Komp. hubanken	829	760	840	700	-140
SUM	-26 086	-23 148	-26 706	-38 268	-11 562

4.8. Overføring mellom drifts- og investeringsregnskap

Kommunen må overføre midler fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet av flere grunner. Som kunde/eier i KLP er kommunen forpliktet til å bidra med et årlig egenkapitalinnskudd. Innskuddet blir beregnet ut i fra kommunens pensjonsforpliktelser. Dette tilskuddet føres i investeringsregnskapet men kan ikke finansieres av lånemidler. Dermed må kommunen overføre driftsmidler til investeringsregnskapet.

Det er hjemlet i lov (pengespilloven) at Norsk Tipping AS skal dele ut deler av sitt overskudd til utbygging av idrettsanlegg, herunder inngår rehabilitering av eksisterende anlegg for idrett og fysiskaktivitet med stort brukspotensial, samt nærmiljøanlegg. Tilskudd kan ikke samlet overstige 50 % av godkjent kostnad i prosjektet. Kommunen har budsjettert for prosjekter opp til kr 0,30 mill. og har lagt inn overføring fra drift på 50 % av prosjektkostnadene. Overføring fra drift er budsjettert med kr 0,15 mill.

Kommunen har vedtatt i økonomireglementet at kommunens investeringsprosjekter skal ha 30 % egenfinansiering over tid. Som et første steg i prosessen har investeringen med etablering av friluftsområde ved skansenøyra blitt ilagt egenkapital på 30 %. Det er budsjettert med 30 000 kroner i overføring fra drift.

I henhold til kommunestyrevedtak så foreslår kommunedirektøren å bevilge årlige midler til investeringer i viktige trafikksikkerhetstiltak. Til egen fullfinansiering av investeringer eller som delfinansiering i større investeringer der kommunen også mottar eksternt tilskudd fra fylkeskommunen. Slikt tilskudd kan gis med 80% av totalkostnad, begrenset oppad til kr. 3,0 mill. kommunen budsjetterer kr 0,5 i egenandel til større investeringsprosjekter med finansiering gjennom låneopptak på kr 0,30 mill. og overføring fra drift på kr 0,20 mill.

Tabell 12: Overføring mellom drifts- og investeringsregnskapet

	2020	2021	Anslag		Endring
			2022	2023	2022-2023
Egenkapital KLP	1 928	1 694	1 980	1 870	-110
Spillemiddelanlegg	0	0	0	150	150
Planlegging av friluftsområde skansenøyra	0	0	0	30	30
Trafikksikring	0	0	0	200	200
Dekning av udekket beløp	0	7 494	0	0	0
SUM overføring fra drift	1 928	9 188	1 980	2 250	270

4.9. Pensjon

Pensjonskostnader føres i driften på hvert enkelt ansvarsområde hvor lønnskostnaden oppstår. I fellesområde føres pensjonsavviket. Pensjonsavvikene er netto beløp av premieavvik, amortisering av tidligere års premieavvik, premiefond, og arbeidsgiveravgift tilknyttet disse. Premiesatser for pensjonsutgifter baseres på beregninger fra KLP og Statens Pensjonskasse. Satsene varierer noe fra år til år, spesielt der hvor reguleringspremie inngår. Reguleringspremie er en premie som betales for å løfte fremtidige og løpende pensjonsutbetalinger til nytt nivå etter

lønnsoppgjør og g-reguleringer. Her inngår også tidligere ansatte og tidligere ansattes enker som har krav på pensjon.

I 2002 ble det i regnskapsbestemmelsene innført en justeringsbestemmelse i den hensikt å utjevne pensjonskostnadenes svingning fra år til år, det såkalte premieavviket. Pensjonsavviket oppstår som følge av at det er et regelverk for innbetaling av pensjonspremie og et annet regelverk for regnskapsføring av pensjonspremie. Differansen som følger av den ulike behandlingen i innbetaling og regnskapsføring skaper premieavviket som medfører pensjonsavviket. Premieavviket er differansen mellom innbetalt premie og en beregnet pensjonskostnad. Premieavviket påvirker driftsresultatet, og føres mot en balansepost. Gjelden skal avskrives over en periode på mellom 7 og 15 år alt etter amortiseringsregler som gjelder for tidspunktet. Positivt premieavvik er en teknisk korrigerende som det ikke følger fysiske penger med, men som inntektsføres i regnskapet. Over tid har dette blitt disponert i drift, noe som påvirker likviditeten negativt. Årets budsjetterte pensjonsavvik er kr 31,79 mill.

Tabell 13: Pensjon

	2020	2021	Anslag		Endring
			2022	2023	2022-2023
Årets premieavvik	7 664	40 233	27 242	48 094	20 852
Amortisering av tidligere års premieavvik	-12 217	-15 970	-15 721	-17 846	-2 122
Netto arbeidsgiveravgift	-4	1 544	732	1 542	810
Bruk av premiefond	4 477	6 008	0	0	0
SUM Pensjonsavvik	-80	31 816	12 253	31 790	19 537

4.10. Disposisjonsfond

Disposisjonsfondet er det eneste fondet som fritt kan benyttes til å dekke utgifter i både drifts- og investeringsregnskapet. Størrelsen på disposisjonsfondet er et uttrykk for hvor stor økonomisk buffer kommunen har for sin løpende drift, og er den delen av reservene som best gir uttrykk for den økonomiske handlefriheten. Det finnes ingen klar norm for disposisjonsfondets størrelse, men i en rapport om økonomiske nøkkeltall anbefaler Telemarksforsking at disposisjonsfondet utgjør mellom fem og ti prosent av kommunens inntekter.

Saltdal kommune gjorde opp regnskapet i balanse i 2021 og satt dermed av midler på disposisjonsfond. Kommunen dekket i tillegg inn tidligere års merforbruk i driften og tidligere års udekket beløp i investeringsbudsjettet. Prognosen for 2022 er avsetning på kr 12,50 mill. etter fratrukk for prognostisert merforbruk i driften. Det er budsjettert med kr 4,00 mill. i avsetning til disposisjonsfond i 2023. Det er ikke budsjettert med avsetning til disposisjonsfond i årene 2024 – 2026 da det ikke er mulighetsrom for dette.

Tabell 14: Disposisjonsfond

	2020	2021	Anslag		Endring
			2022	2023	2022-2023
Avsetning til disposisjonsfond	-1 296	5 676	12 500	4 000	-8 500
Dekning av tidligere års merforbruk	0	-6 951	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp i investeringsregnskapet	0	-7 506	0	0	0

5. Kommunal Økonomisk Bærekraft (KØB) Saltdal

I årsbudsjett 2022 – økonomiplan 2022-2025, samt gjennom økonomireglementet, vedtok Saltdal kommunen at kommunen, for å styrke økonomistyringen, skal legge prinsippene bak kommunal økonomisk bærekraft (KØB) til grunn. Alle politiske beslutninger/saker i Saltdal kommune skal utredes og vurderes opp mot konsekvensen beslutningen vil få for kriteriene i KØB; netto driftsresultat, gjeldsgrad og disposisjonsfond, før et vedtak kan fattes.

Kommunal økonomisk bærekraft oppsto som et definert prinsipp gjennom et forskningssamarbeid med blant annet Rana kommune og Universitet i Nordland. I forskingsrapporten konkluderte man med at det er et sett med premisser som må ligge til grunn for at KØB skal bli et godt verktøy. Det mest grunnleggende premisset for KØB er at tjenestetilbudet skal være innenfor visse minimumsstandarder (lover og regler) og det skal kunne opprettholdes over tid uten at man reduserer kvaliteten av tjenesten, reduserer formue eller øker skattetrykket eller gjelden. **Enkelt forklart så skal hver generasjon betale for sine egne utgifter, uten at man urettmessig behefter andre generasjoner. Dette er det såkalte generasjonsprinsippet.**

Saltdal kommune fortsetter å bruke KØB som et styrende prinsipp. En slik styring gir kommunen både et godt verktøy for videre drift og styringen blir i henhold til ny kommunelov § 14-1 som lovfester en generalbestemmelse som slår fast at kommunene skal forvalte sin økonomi slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. Ny kommunelov markerer kommunestyrets ansvar for at kommunen har en god og langsiktig økonomiforvaltning.

Å implementere et nytt tankesett og ny kultur inn i en organisasjons tar tid. Kommunen vil fortsette arbeidet sitt med implementeringen av KØB-prinsippene i organisasjonen også i 2023. Det er viktig med langsiktig styring. Kommunal omstilling tar tid og vil gå over flere valgperioder. Det er viktig å planlegge langsiktig for å sikre en riktig og stø kurs. I den forbindelse er det mulig å utarbeide en perspektivanalyse for neste økonomiplanperiode, kommunaløkonomisk analyse for inneværende år og en KOSTRA-analyse av foregående år. Disse analysene tar for seg befolkningsutvikling (alderssammensetninger), gjeldsgrad, nedbetalingsplan og egenkapitalsituasjonen og mange andre faktorer som er nyttige når det er viktige veivalg som skal fattes og det bidrar til en felles forståelse av nåsituasjonen. Ut fra innledende arbeid rundt KØB vil en kommunen kunne utvikle handlingsregler som går på prosesser innad i kommunen, prosesser i kommunale organ og økonomiske handlingsregler. Kommunen har tatt i bruk et egen analyseverktøy for utarbeidelse av KOSTRA-analyser.

Saltdal kommune er en av de fattigste kommunene i Nordland. Ved hjelp av inntektsutjevningen i inntektssystemet blir kommunens inntekter dratt opp til 94 % av landsgjennomsnittet (fra under 80

% av landsgjennomsnittet). Saltdal kommune har et beregnet utgiftsbehov på 15,04 % over landsgjennomsnittet. Dette kommer for eksempel av at kommunen har relativt mange i aldersgruppen 67+, liten befolkning, men spredd på stort areal, samt relativt sett mange psykisk utviklingshemmede. Disse faktorene skal kommunen få kompensert gjennom utgiftsutjevningen i inntektssystemet.

5.1. Finansielle måltall

Riksrevisjonen påpeker at en kommune må se gjeldsnivå, netto driftsresultat (NDR) og disposisjonsfond i sammenheng når de vurderer økonomisk bærekraft (KØB). Riksrevisjonen påpeker at et gjeldsnivå på over 75 prosent av brutto driftsinntekter er høyt, mens et netto driftsresultat på under 2 prosent av inntektene, og et disposisjonsfond på under 5 prosent av inntektene er for lavt.

Saltdal kommune vedtok i budsjett 2022 og i økonomireglementet måltall for netto driftsresultat, disposisjonsfond, gjeldsgrad og grad av egenfinansiering av investering eks. Husbanklån og VAR-lån.

Tabell 15: Måltall Saltdal kommune

Mål	TBU* anbefaling	Måltall
Netto driftsresultat	>2 %**	>2 %**
Disposisjonsfond	>5 %**	>5 %**
Gjeldsgrad	<75 %**	<97 %**
Egenfinansieringsgrad	-	30 %***

* Teknisk beregningsutvalg

** av brutto driftsinntekter

*** av total investeringsramme (eks. Husbanklån og VAR-lån)

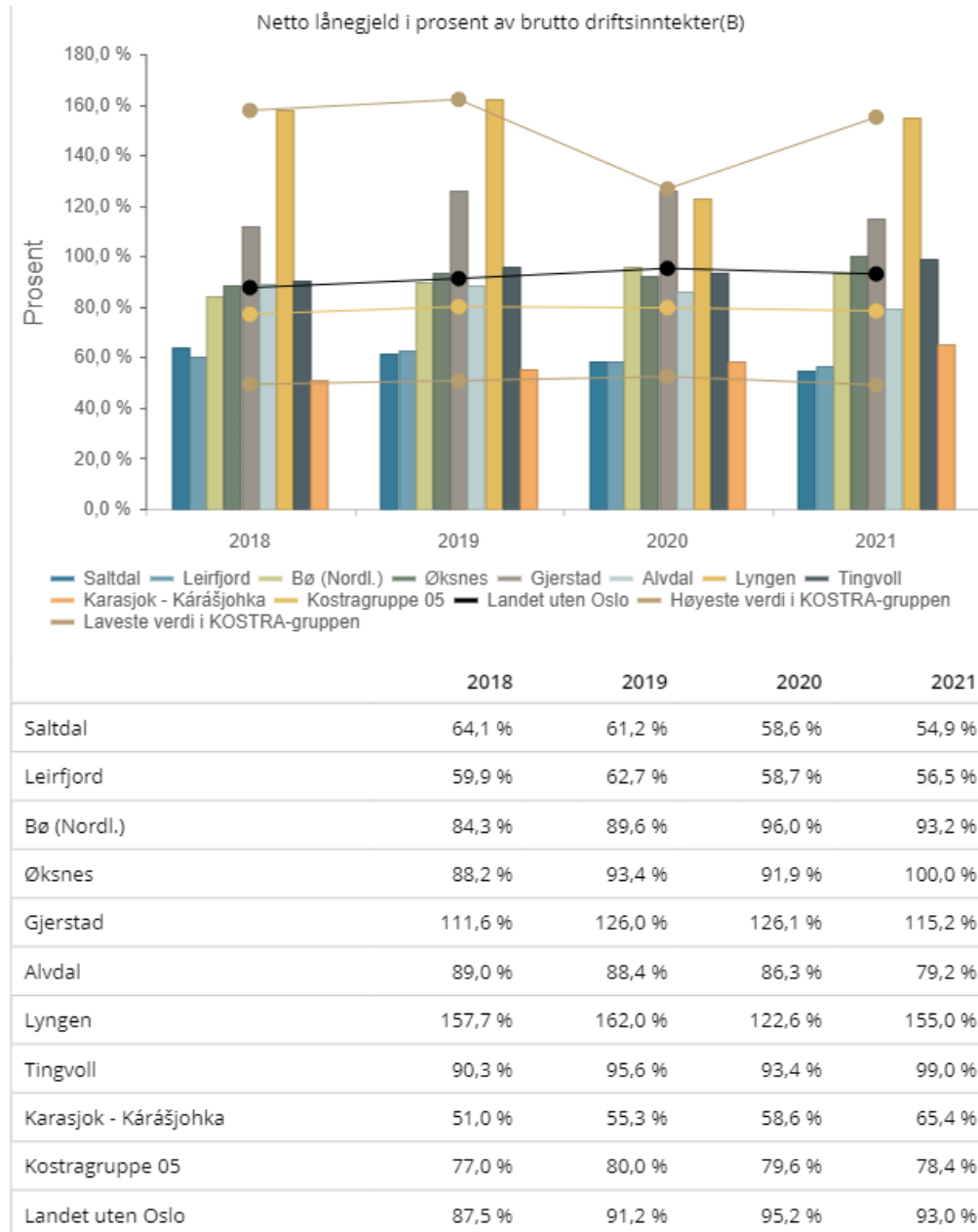
5.2. Gjeldsgrad

I rapportering av gjeldsgrad i 2022 har man inkludert Husbanklån (lån til videreutlån / formidlingslån) i beregningen av gjeldsgrad. Dette blir fra årsbudsjett 2023 omgjort. Rapportering av gjeldsgrad blir nå rapportert på netto gjeldsgrad. Som tidligere vil pensjonsforpliktelser være fratrukket, men nå også fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler. I totale utlån inngår formidlingslån og ansvarlige lån (utlån av egne midler).

Saltdal kommune har lav gjeldsgrad. I kommunedirektørens forslag til årsbudsjett 2023 – økonomiplan 2023 – 2026 legges det opp til betydelige investeringer. I økonomiplanperioden skal det lånefinansieres prosjekter for kr 451,38 mill. ekskl. Husbanklån. To av de største investeringene er noe usikker. Omsorgsboliger på Vensmoen har blitt utsatt og på grunn av omgjøring av vedtak og hoveddelen av investeringen er budsjettert utført i 2024 – 2025. I forslag

til statsbudsjett 2023 er tilskudd til utbygging av omsorgsboliger fjernet. Dette medfører et udekket finansieringsbehov på kr. 36 mill. Hvis forslaget vedtas og tilskuddet ikke kommer tilbake i 2024 må prosjektet revurderes, da forutsetningene har endret seg betydelig. Det andre prosjektet som det knyttet usikkerhet rundt er omfanget av investering i skole. I kommunedirektørens forslag er vedtaket om investering i skolebygg fjernet og erstattet av et investeringsprosjekt som starter med utredning av overordnet behov og går videre til forprosjekt, for så etablering av utfallet av utredningen. Usikkerhetsmomentet her er hva utfallet av utredningen blir, da dette styrer hoveddelen av investeringen.

Figur 9: Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter

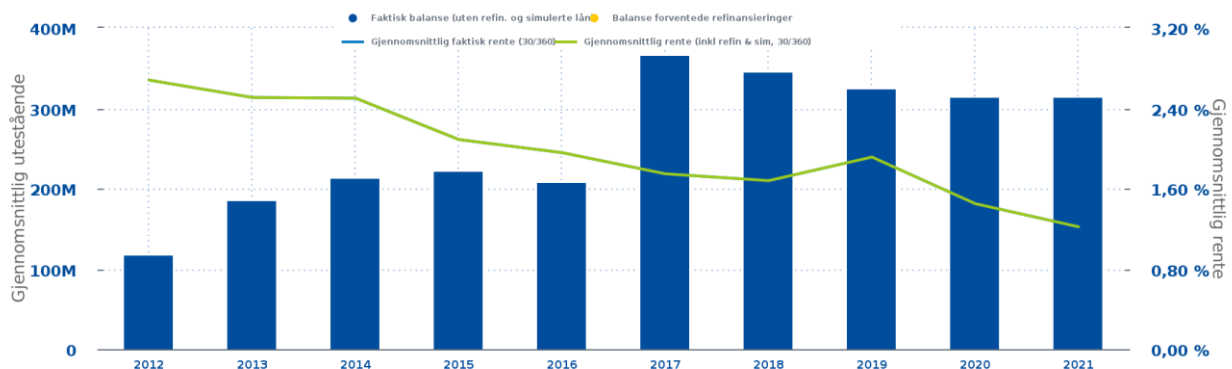

For noen kommuner kan et gjeldsnivå på over 75 prosent av inntektene være bærekraftig ifølge Riksrevisjonen. En gjeldsgrad på over 75 prosent vil være bærekraftig i kortere perioder for å få

gjennomført investeringer som har til formål om å øke handlingsrommet i en av de andre faktorene i KØB. Hvorvidt en kommunes gjeld er bærekraftig, beror ikke bare på gjeldsnivå, men også på andre økonomiske indikatorer som sier noe om hvor robust kommuneøkonomien er og hvor stort det økonomiske handlingsrommet er. To sentrale indikatorer som beskriver det økonomiske handlingsrommet til kommunene og kommunenes evne til å betjene gjelden, er netto driftsresultat og disposisjonsfond.

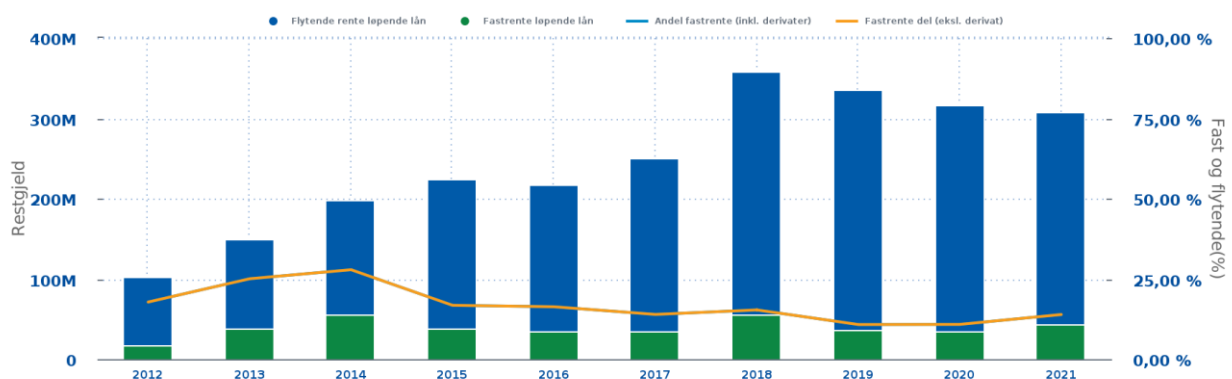
Figuren under viser den totale lånegjelden (ekskl. Husbanklån) og den gjennomsnittlige renten kommunen har hatt på lånene de 10 siste årene. Etter store investeringer i 2017 har lånegjelden blitt redusert frem til 2020. I 2021 tok kommunen opp like mye nye lån som betalt ned i avdrag. I 2022 vil kommunen øke den totale lånegjelden noe.

Figur 10: Historisk lånerente og totalgjeld

I figuren under er fordelingen mellom fastrentelån (Ekskl. Husbanklån) og lån med flytende rente for de 10 siste årene illustrert. I 2021 hadde kommunen 13,9 % på fastrente. I henhold til finansreglementet for Saltdal kommune skal Saltdal kommune ha en gjeldsportefølje hvor minimum 20 % av lånesummen skal være sikret. Store deler av låneporteføljen består av selvfinansierende lån som per finansreglementet ikke skal medregnes i fordelingen mellom flytende og fastrente. Basert på restverdien 31.12.2021 av anlegg som inngår i selvkostområdene så består låneporteføljen for selvkostlån av kr 165,629 mill. Legger man dette til grunn og inkluderer lån som har fastrente så er 66,47 % av låneporteføljen sikret per 31.12.2022.

Figur 11: Fordeling flytende og fastrente

Tabellen nedenfor viser en estimert utvikling av gjeld for økonomiplan-perioden ekskl. Husbanklån (startlån). Det foreligger estimat på beregningene for 2022 da året ikke er avsluttet. Videre tar beregningen for de øvrige årene utgangspunkt i investeringsbudsjettet for perioden.

Tabell 16: Prognostisert lånebelastning i planperioden

	2022	2023	2024	2025	2026
IB lån	315 521	339 286	346 669	390 774	532 579
Nye lån	50 000	35 880	77 600	175 300	162 600
Avdrag på lån	26 235	28 497	33 495	33 495	41 373
UB lån	339 286	346 669	390 774	532 579	653 806

5.3. Likviditet

Likviditeten til Saltdal kommune er presset. Presset på likviditeten kommer av at Saltdal kommune over flere år har gjort opp regnskapet med merforbruk. I 2021 gjorde Saltdal kommune opp regnskapet i balanse og satt av over kr 5,00 mill. på disposisjonsfond. Selv med det gode resultatet i 2021 ble likviditeten forverret. Forverringen kom av at en stor bidragsyter til det gode resultatet var pensjonsavvik. Det kan leses mer om pensjonsavvik i kapittel «4.9 pensjon.

Det er en høy prioritet for kommunaldirektøren å få utviklet en økonomisk plattform som trykker driften av tjenesteområdene slik at innbyggerne får gode og forutsigbare tjenester.

I figuren under er likviditetsprognosen fra 01.01.2023 til 03.11.2023 illustrert.

Figur 12: Likviditetsprognose

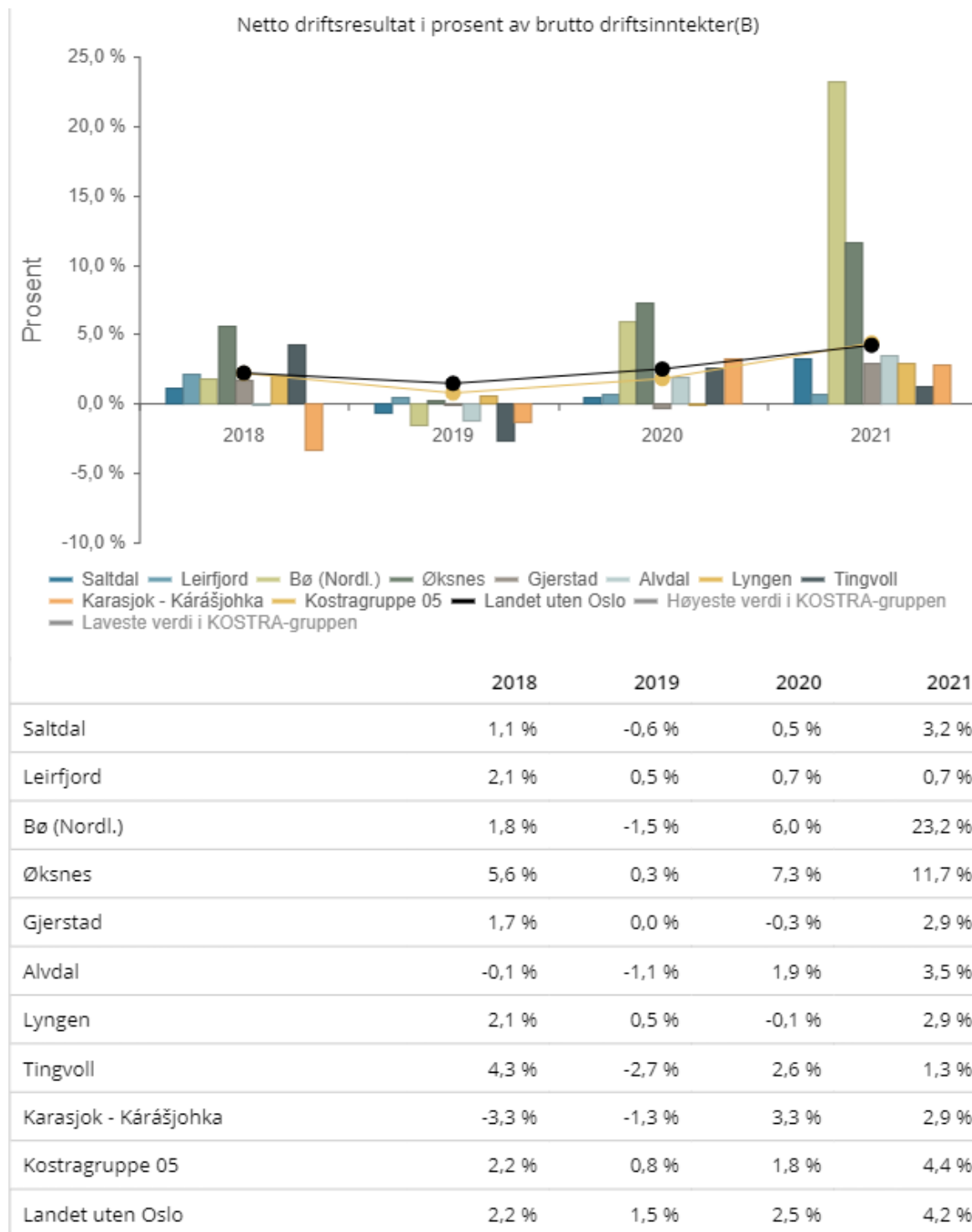

5.4. Netto Driftsresultat (NDR)

Teknisk beregningsutvalg (TBU) betrakter netto driftsresultat som hoved-indikatoren for økonomisk balanse i kommunesektoren. Netto driftsresultat viser årets «driftsoverskudd», dvs. driftsinntekter minus driftsutgifter, etter at renter og avdrag er betalt, og er et uttrykk for hva kommunen har til disposisjon til avsetninger til framtidig bruk og til egenfinansiering av investeringer. Netto driftsresultat kan dermed sies å være et uttrykk for kommunenes økonomiske handlefrihet. Ifølge TBU bør gjennomsnittlig netto driftsresultat for kommunesektoren som helhet

og over tid utgjøre to prosent av inntektene. Hva som vil være anbefalt nivå for den enkelte kommune vil avhenge blant annet av gjeldsnivået. Saltdal kommune planlegger betydelige investeringer og det vil dermed være svært viktig at den kommunale driften klarer å levere netto driftsresultat på anbefalte nivå.

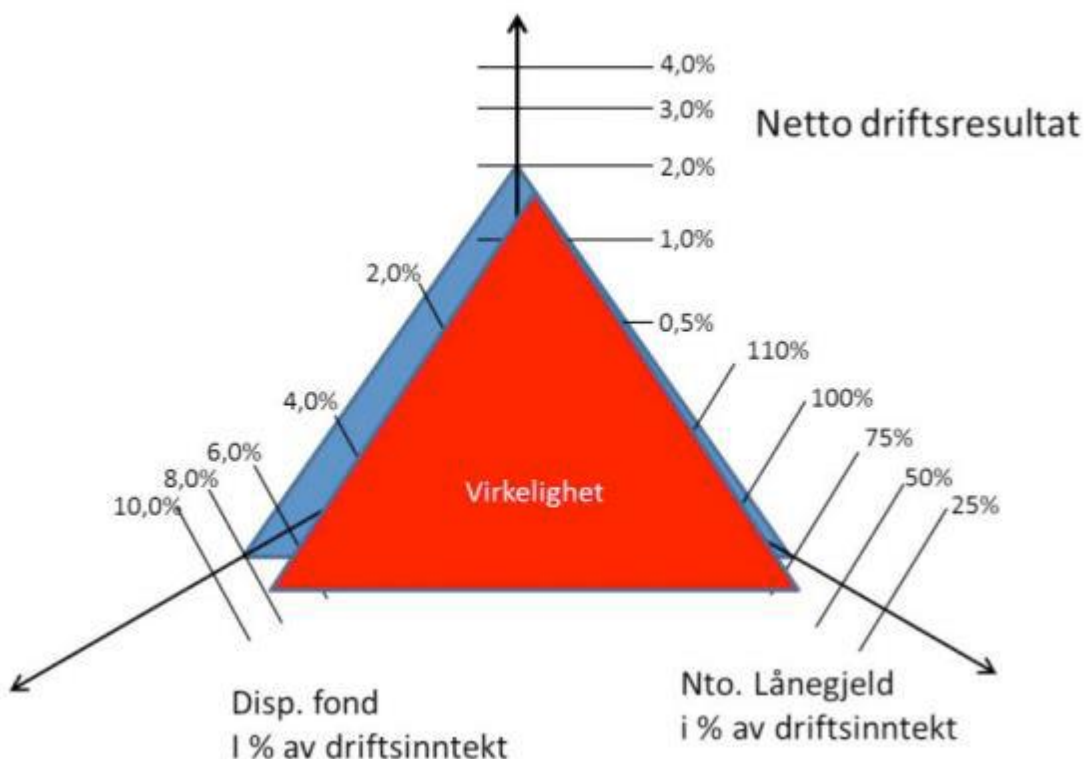
Figur 13: Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

5.5. KØB-trekanten

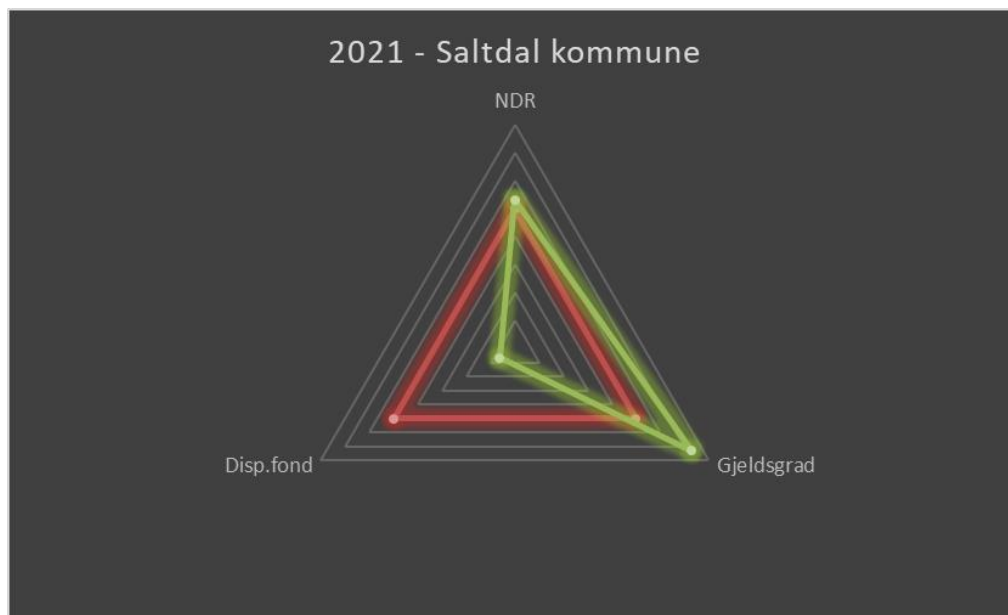
Trekant-modellen illustrerer det økonomiske handlingsrommet som er åpent for en kommune. De tre parameterne tar for seg tre ulike aspekter av en kommuneøkonomi. NDR tar for seg den omgående situasjonen. Som oftest gjelder dette for et finansielt år. Andel disposisjonsfond av brutto driftsinntekter sier noe om hvor godt rustet kommunen er til å håndtere uforutsette hendelser som enten fører til en reduksjon i inntekter eller økning i utgifter. Dette parameteren har et lengre perspektiv, ofte 3–6 år. Det siste parameteren er netto gjeldsgrad. Netto gjeldsgrad ses ofte i et generasjonsperspektiv, 30–40 år. Måltallene som blir brukt i modellen er 2 % NDR, 8 % disposisjonsfond og 75 % gjeldsgrad.

Figur 14: Illustrasjon KØB-trekanten

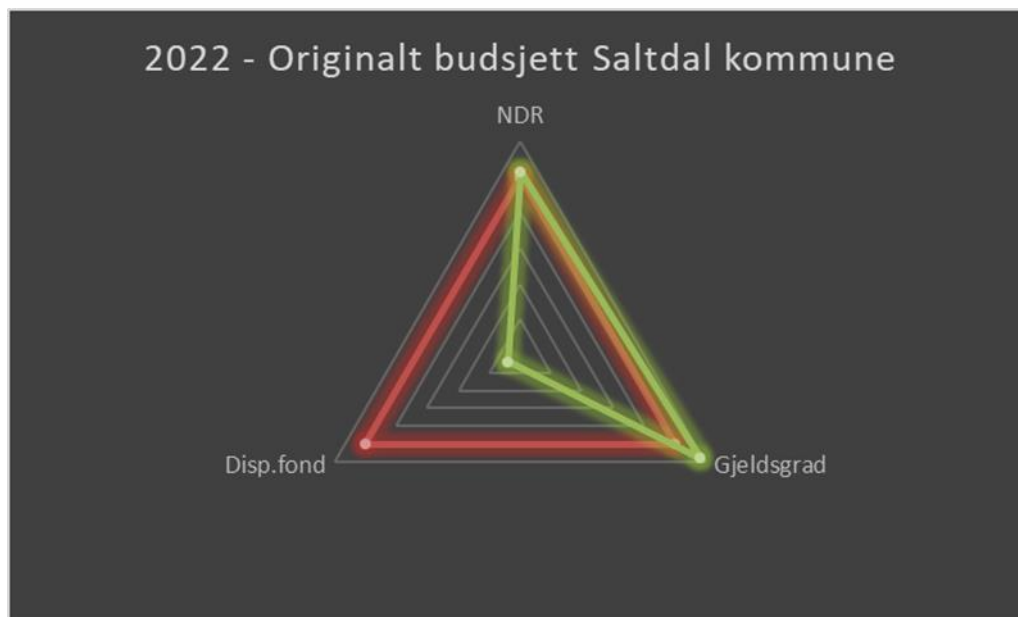
I figuren under er resultatet for regnskapsåret 2021 illustrert i KØB-trekanten. Resultatet for året var et netto driftsresultat (NDR) på 3,2 %, disposisjonsfond på 1 % og en netto gjeldsgrad på 59 %.

Figur 15: KØB-trekant regnskap 2021

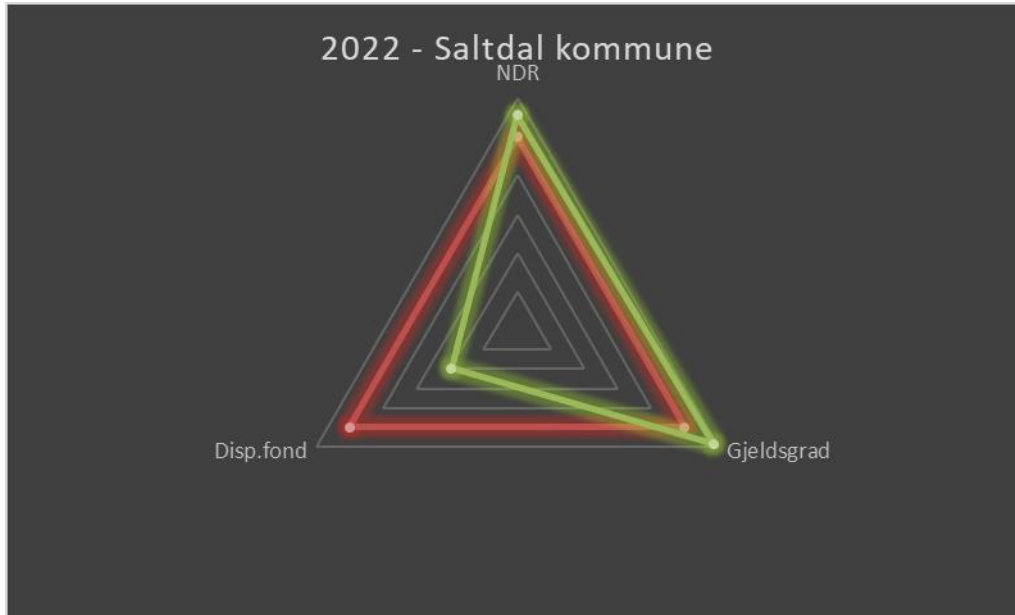
Figuren under viser de budsjetterte parameterne for budsjettåret 2022 vedtatt av kommunestyret i desember 2021. Her er det budsjettert med NDR på 2,54 %, avsetning til disposisjonsfond på 0,62 %, akkumulert disposisjonsfond på 1,69 % og en netto gjeldsgrad på 66,94 %.

Figur 16: KØB-trekant budsjett 2022

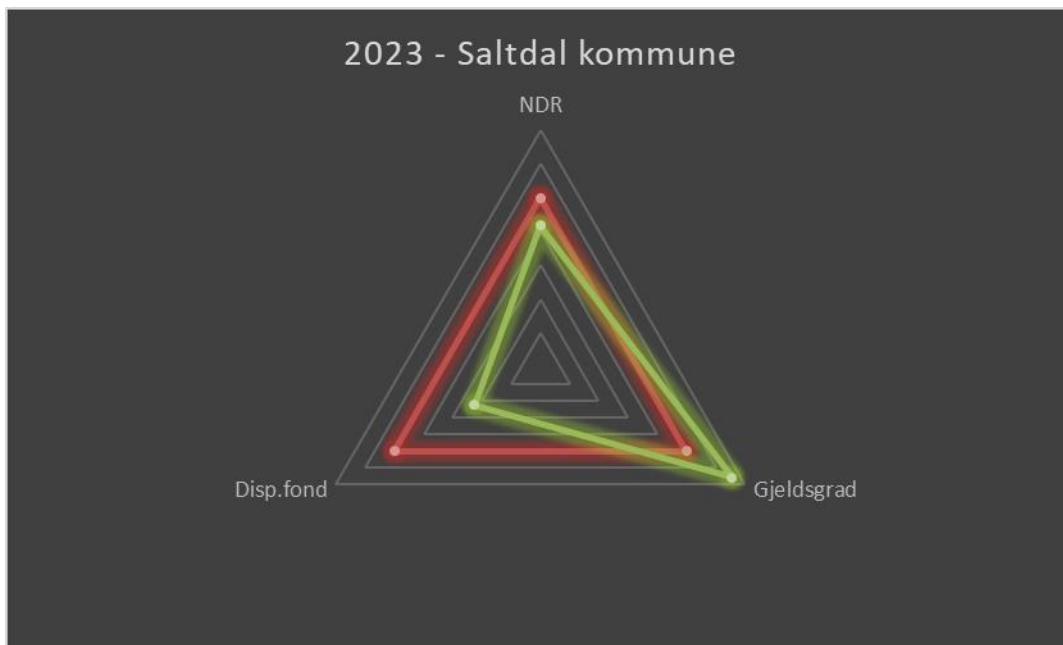
Figuren under viser den budsjettregulerte KØB-trekanten med alle nye vedtak per 31.10.2022 for budsjettåret 2022 for Saltdal kommune. Det er prognostisert et NDR på 4,00 %, et akkumulert disposisjonsfond på 3,14 % og en gjeldsgrad på 69,02 %.

Figur 17: KØB-trekant regulert budsjett 2022

I figuren under er budsjetterte parametere for 2023. NDR er budsjettert til 0,86 %, avsetning til disposisjonsfond er budsjettert til 0,70 % og akkumulert disposisjonsfond utgjør 3,63 % og netto gjeldsgrad er budsjettert til 64,14 %.

Figur 18: KØB-trekant budsjett 2023

KØB-trekanten for 2023 viser at kommunen ligger bak målene for både disposisjonsfond og NDR. NDR vil forverre seg ut over planperioden slik som driften er satt opp nå. Saltdal kommune har mulighet til å forbedre NDR og dermed disposisjonsfondsgraden gjennom smart utnyttelse av mulighetsrommet en lav gjeldsgrad gir. Gjennom smarte investeringer vil man kunne redusere utgiftsbehovet eller øke inntektsgrunnlaget og dermed både forbedre NDR og disposisjonsfondsgraden.

6. Sentrale prosesser og prosjekter i planperioden

6.1. Omstilling

Saltdal kommunes driftsnivå har over tid vært svært presset. Kommune har i flere år levert et driftsresultat i merforbruk. Hvis Saltdal kommune skal unngå merforbruk i regnskapene i årene som kommer, er det etter kommunedirektørens oppfatning helt nødvendig med et større omstillingsprosjekt, og derigjennom positive netto driftsresultater og en bærekraftig økonomi.

«Særlig fokus på dimensjonering av tjenestetilbudet»

Kommunestyret har i budsjettbehandlingen for budsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025 vedtatt viktige prinsipielle beslutninger som skal være premisser for omstillingsarbeidet. I tillegg til finansielle måltall og kommunal økonomisk bærekraft (KØB) har kommunestyret vedtatt at kommunedirektøren skal ha et særlig fokus på dimensjonering av tjenestetilbudet for å møte den demografiske utviklingen. Fra budsjettvedtak 2022:

- «Det vedtas følgende finansielle måltall for budsjettåret 2022 og økonomiplanperioden 2022-2025
 1. Netto driftsresultat skal være minimum 2,0 prosent
 2. Lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter skal ikke overstige 97 prosent
 3. Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter på 5 prosent»
- «For å styrke økonomistyringen i Saltdal kommune legges prinsippene bak kommunal økonomisk bærekraft (KØB) til grunn. Alle politiske beslutninger/saker i Saltdal kommune skal utredes og vurderes opp mot konsekvensen beslutningen vil få for kriteriene i kommunal økonomisk bærekraft (KØB); netto driftsresultat, gjeldsgrad og disposisjonsfond, før et vedtak kan fattes»
- «Rett dimensjonering Saltdal kommune. Kommunestyre ber kommunedirektøren ha særlig fokus på dimensjonering av tjenestetilbudet i Saltdal kommune. Dette for å møte den demografiske utviklingen slik den er beskrevet i utredningen fra Telemarksforskning og det faktum at driftsnivået i kommunen har vært for høyt over mange år»

Utgift drivere

Kommunedirektørens fokus i omstillingsarbeidet er på utgiftssiden, fordi det er behov for å se resultater av endringene raskt for å trygge økonomisk bærekraft. Det er tre utgift drivere i kommunens tjenesteproduksjon som skal være fokus i omstillingsarbeidet:

1. Effektivitet/produktivitet

Gjøre ting smartere og raskere med andre hjelpemidler, samt andre effektivitets-/produktivitetsskapende tiltak. Effektivitet er grad av måloppnåelse i forhold til ressursinnsatsen, mens produktiviteten i tjenesten økes ved å levere samme tilbud med lavere ressursinnsats. God produktivitet er en forutsetning for å være effektiv

2. Struktur

Flere enheter å drifte gir økte driftsutgifter. Færre enheter samler ressursene og har i seg større muligheter til en bedre utnyttelsesgrad (økt effektivitet/produktivitet).

3. Nivå/terskel

Hva skal være tilgangen på tjenester, hva skal de koste og hvor mye skal tilbys?

Suksessfaktorer

Det er tre suksessfaktorer som er viktig for Saltdal kommune for å lykkes med omstilling:

1. Grunnleggende erkjennelse

Det må etableres en grunnleggende erkjennelsen på behovet for omstilling i hele organisasjon, både administrativt og politisk.

2. Kapasitet

Det må avsettes tilstrekkelig administrativ ressurs som pådriver i nødvendige prosesser.

3. Prosjektstyring

Omstillingen organiseres som et prosjekt med prosjektleder med bred erfaring fra kommunale omstillingsprosesser.

Prosjektgjennomføring

Saltdal kommune har ikke administrativ eller økonomisk kapasitet til drive frem et slikt omstillingsprosjekt uten bistand, kommunedirektøren har derfor søkt ekstern ressurs til prosjektledelse. Kommunen er innvilget prosjektskjønnsmidler fra Statsforvalteren for 2022. Prosjektet skal ha oppstart i 2022 men en prosjektperiode på 2,5 år. Kommunen vil søke prosjektskjønnsmidler i hele prosjektperioden.

Rekruttering av prosjektleder har hatt oppstart høsten 2022.

Prosjektet vil innebære en gjennomgang av hele tjenesteleveransen til kommunen gjennom en egen ressursanalyse. Prosjektleder skal koordinere og kvalitetssikre omstillingsarbeidet i Saltdal

kommune. Vedkommende vil få ansvar for å samordne og være aktiv pådriver for å få realisert og iverksatt nødvendige tiltak i hele organisasjonen. Omstillingsprosessen skal resultere i å nå satte målsetninger.

For å sikre kontinuerlig og forsterket styring og kontroll med økonomien, som et ledd i omstillingsprosjektet, vil kommunedirektøren i tillegg prioritere en dedikert ressurs til økonomistyring. Dette er tenkt som en kommunalt eid ressurs med varig effekt for kommunen, og ikke en midlertidig prosjektstilling.

Detaljert prosjektplan vil bli utarbeidet når prosjektleder er engasjert. Detaljbudsjett vil være en del av den endelige prosjektplanen.

Saltdal kommune er i en god posisjon til å planlegge og gjennomføre den omstillingen som skal til for også i fremtiden kunne levere tjenester til innbyggerne med riktig kvalitet. Dette arbeidet skal skje gjennom åpenhet og dialog der brukere, pårørende, ledere, medarbeidere og tillitsvalgte involveres.

Ressursanalyse

Analyser kan skape bevissthet om den produksjonen som skapes gitt bruken av ressurser. Det vil være nyttig å gå nærmere inn på driftsutgiftene og tjenesteleveransen for å få et best mulig bilde av hva som driver resultatene i kommunen. Slike analyser vil kunne være en inngangsport for nærmere diskusjoner i kommunen om hvordan effektiviteten kan forbedres.

Analyser er ofte beregninger av det teoretisk handlingsrommet, det vil være viktig å overføre dette handlingsrommet til aktiv handling.

Kommunedirektøren er i prosess i med arbeidet å innhente en ressursanalyse med sikte på å fremme forslag til omstilling og en god fremtidsrettet organisasjonsstruktur. Analysen skal gi konkrete forslag til innsparing- og effektiviseringstiltak. Dette arbeidet vil gi omstillingsprosjektet nyttig kunnskap og konkret forslag på tiltak allerede tidlig i prosessen, man ønsker at prosjektleder med denne kunnskapen raskt kommer i gang med omstillingsarbeidet og ikke bruke mye tid på analysearbeid.

7. Tiltak i planperioden

Tabellen nedenfor oppsummerer kommunedirektørens forslag til tiltak i driftsbudsjett 2023 og planperioden. Saltdal kommune har over en lang periode hatt et stort merforbruk i driften. Det har blitt jobbet frem flere ulike tiltak som har som mål å forbedre driften både økonomisk og kvalitetsmessig.

Tiltak med positivt fortegn utgjør en kostnad/aktivitetsøkning/inntektstap, mens tiltak med negativt fortegn vil være innsparingskrav eller merinntekt. Nærmere beskrivelse av de enkelte tiltakene ligger i kapittelet for den enkelte avdelingen som tiltaket tilhører og i vedlegg "Oversikt valgte tiltak drift".

Tabell 17: Tiltak i planperioden

Tiltak	2023	2024	2025	2026
Sentraladministrasjon	1 030 713	1 661 426	1 661 426	1 661 426
Bideling for ansatte og innbyggere	50 000	150 000	150 000	150 000
Utvikling og omstilling	530 713	1 061 426	1 061 426	1 061 426
Styrket innkjøp	450 000	450 000	450 000	450 000
Oppvekst og kultur	922 512	352 192	352 192	352 192
Bemanningsstilpasning barnehager	-1 305 729	-1 305 729	-1 305 729	-1 305 729
Nedleggelse av barnehage fra 010823	-264 514	- 634 834	-634 834	-634 834
Opprettelse av kommunal PP-tjeneste - oppstartskostnader	200 000	-	-	-
Ressurs oppvekst og kultur	1 092 755	1 092 755	1 092 755	1 092 755
Øke rammer spesialpedagogiske tiltak barnehage ansvar 1105	558 000	558 000	558 000	558 000
Helse og omsorg	-4 799 434	-2 798 505	-2 798 505	-9 798 505
Endret arbeidstidsordning legetjenesten	-	1 194 104	1 194 104	1 194 104
Hjemmtj./ sparing drivstoff	-120 000	-200 000	-200 000	-200 000
STAB: vakant fagleder Tildeling spare lønn 6 mnd	-351 831	-	-	-
hj.tj.: vakanser sparing 2023	-1 459 461	-	-	-
Fløyveien 51: legge ned plass	-1 127 765	-1 061 426	-1 061 426	-1 061 426
Korttid-rehab.: etablere 4 langtidsplasser	-270 000	-270 000	-270 000	-270 000
korttid- rehab.: legge ned 4 rehab.plasser	-1 061 426	-1 061 426	-1 061 426	-1 061 426
Reduksjon 0,2 årsverk friskliv	-139 312	-	-	-
Sykehjem: Fagleder	716 462	-	-	-
Kommunepsyk: vakanse 20% 8 mnd	-172 482	-	-	-
Barnevern/ Vakt effektivisering	-130 324	-	-	-
Leder Helsesenteret	716 462	-	-	-
4430/Vikarpool	-172 482	-172 482	-172 482	-172 482
4431/Vikarpool	-192 383	-192 383	-192 383	-192 383
4442/Vikarpool	-172 482	-172 482	-172 482	-172 482
4444/Vikarpool	-172 482	-172 482	-172 482	-172 482
4445/Vikarpool	-172 482	-172 482	-172 482	-172 482
4446/Vikarpool	-172 482	-172 482	-172 482	-172 482
4463/ Vikarpool	-172 482	-172 482	-172 482	-172 482
4464/Vikarpool	-172 482	-172 482	-172 482	-172 482
Besparelse samlokalisering omsorgsboliger Vensmoen	-	-	-	-7 000 000
Tekniske tjenester	1 489 374	4 450 800	6 450 800	8 450 800
Opptapping av ressurser på vedlikehold 2024	-	597 052	597 052	597 052

Opptrapping ressurser administrasjon byggforvaltning 2023	464 374	928 748	928 748	928 748
Økt vedlikehold i henhold til milepælsplan i premissnotat byggforvaltning 2023	1 000 000	3 000 000	5 000 000	7 000 000
Endring finansiering av turistinformasjon	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000
Klimaplan	100 000	-	-	-
Felles	-	-5 145 303	-16 808 868	-25 825 008
Effektivisering/optimalisering	-	-5 145 303	-16 808 868	-25 825 008
Total driftstiltak	-1 998 835	-2 121 390	-11 784 955	-25 801 095

8. Medarbeidere og organisasjon

De siste årene har i stor grad vært preget av pandemien i store deler av organisasjonen. Nå som hverdagen har normalisert seg er det viktig at hele organisasjonen jobber med utvikling av både tjenestene, ansatte og kulturen. Saltdal kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver og medarbeiderne skal oppleve arbeidsglede, mestring, utvikling og ansvar. Medarbeiderne er vår viktigste ressurs for å levere gode tjenester i kommunen. Vi opplever allerede i dag en stor konkurranse om arbeidskraft. Dette betyr at vi må ha fokus på å beholde og rekruttere gode arbeidstakere. Videre må vi fokusere på å utøve godt lederskap, øke nærværet og skape en heltidskultur.

Saltdal kommune har 607 ansatte fordelt på 502 årsverk pr. 31.12.2021.

8.1. Heltidskultur

For at kommunen skal imøtekomme demografiske utfordringer og fremtidig utforming av tjenesten, har vi fokus på å skape heltidskultur i organisasjonen. Arbeidet med heltidskultur er forankret politisk og er et viktig satsingsområde. Det er spesielt innenfor helse- og omsorgssektoren at vi har ufrivillig deltid. Dette kommer av at det i flere tjenesteområder er behov for heldøgns, kontinuerlig drift. Forskning har dokumentert at høyt omfang av små stillinger i pleie og omsorg fører til svekket tjenestekvalitet og ineffektive tjenester. Kommunen skal være en attraktiv arbeidsgiver som skal sikre tilstrekkelig og kompetent arbeidskraft. Heltidsarbeid skal derfor være hovedregelen. Ledige deltidsstillinger skal brukes til å øke stillingsandeler fremfor å lyse ut ny deltidsstillinger. Det lyses i dag ut primært heltidsstillinger. Deltidsstillinger bekjentgjøres inne aktuelt tjenesteområde før de lyses ut.

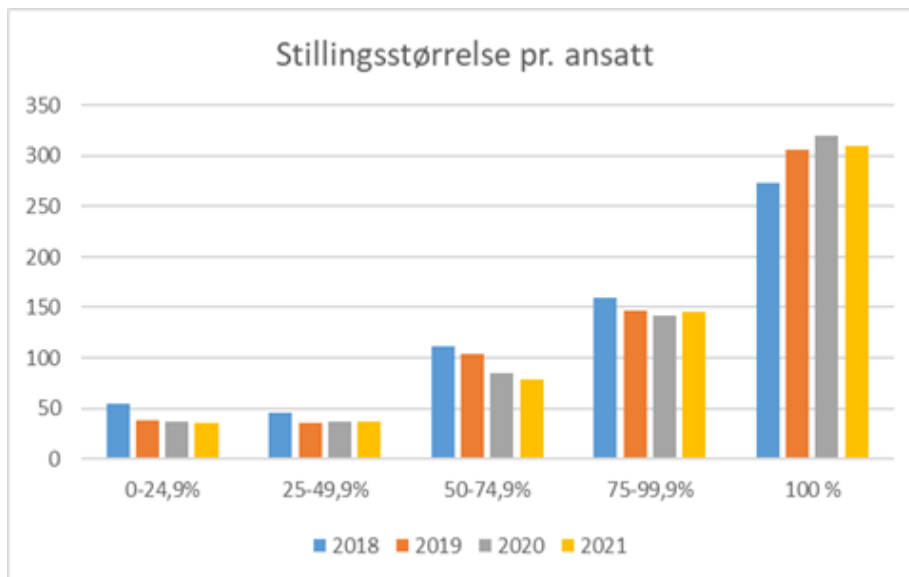
Da vi startet med prosjektet i 2018 hadde vi som mål at gjennomsnittlig stillingsstørrelse ved utgangen av 2023 skulle være minimum 70%. Per 01.12.2021 hadde Saltdal kommune en stillingsstørrelse per ansatt på 83%. Går vi videre inn i statistikken ser vi at sektorene har nådd målet.

Tabell 18: Gjennomsnittlig stillingsstørrelse per sektor

Sektor	Stillingsstørrelse per ansatt
Administrasjon	81%
Undervisning	88%
Barnehager	87%
Helse/pleie/omsorg	77%
Samferdsel og teknikk	85%
Annet	75%

Vi ser at prosjektet over tid har hatt en positiv utvikling. Nedenfor viser grafene at vi har hatt en økning fra 204 ansatte i 100% stilling i 2018, til 310 ansatte i full stilling i 2021. Som et resultat ser vi at det har vært nedgang på antall stillinger i mindre stillingsstørrelser. Det er fremdeles slik at vi vil ha stillinger som ikke kan gjøres større da vi har både helge-, natte- og tilrettelagte stillinger. Spesielt gjelder dette for stillinger mellom 50-80%.

Figur 19: Stillingsstørrelse per år.

8.2. Rekruttering

Saltdal kommune publiserer alle ledige stillinger på kommunens hjemmeside. I tillegg blir stillingene publisert i ulike andre relevante kanaler. Rekruttering av kvalifisert personell har vært svært krevende i 2022. Dette gjelder spesielt lederstillinger, helsefaglige stillinger og vakanser innenfor renhold. Man ser generelt et lavt og synkende antall søkere. I tillegg er det ofte mange

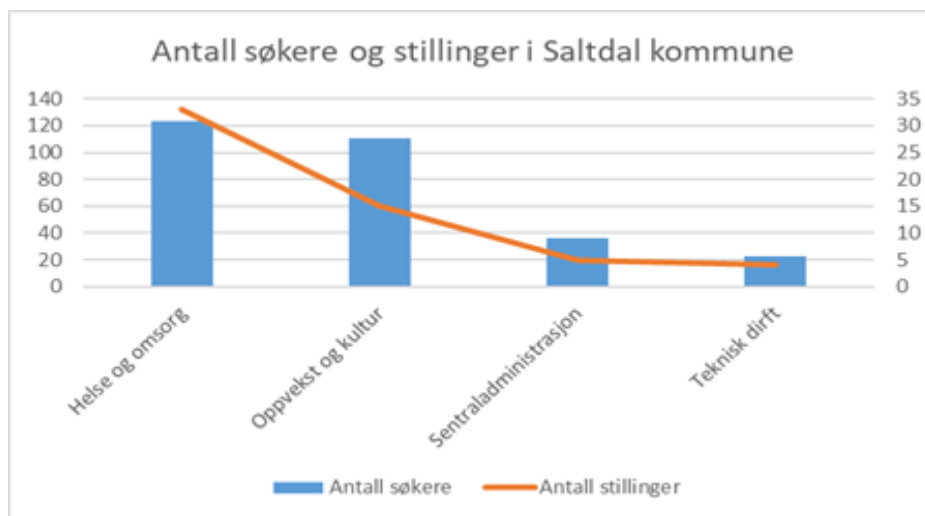
søkere som ikke fyller kvalifikasjonskravene. En hovedårsak til dette omhandler at det har vært rekordlav arbeidsledighet det siste året.

I perioden januar-september er det blitt utlyst 57 faste stillinger fordelt på 39 stillingsannonser. Av disse var 40 stillinger heltid. Vi hadde 293 søkere til stillingene som gir oss et gjennomsnitt på 8 søkere per utlysning.

Tabell 19: Antall stillingsutlysninger vs antall søkere

Avdeling/Sektor	Antall stillinger	Antall søkere
Helse og omsorg	33	123
Oppvekst og kultur	15	111
Sentraladministrasjon	5	36
Teknisk drift	4	23

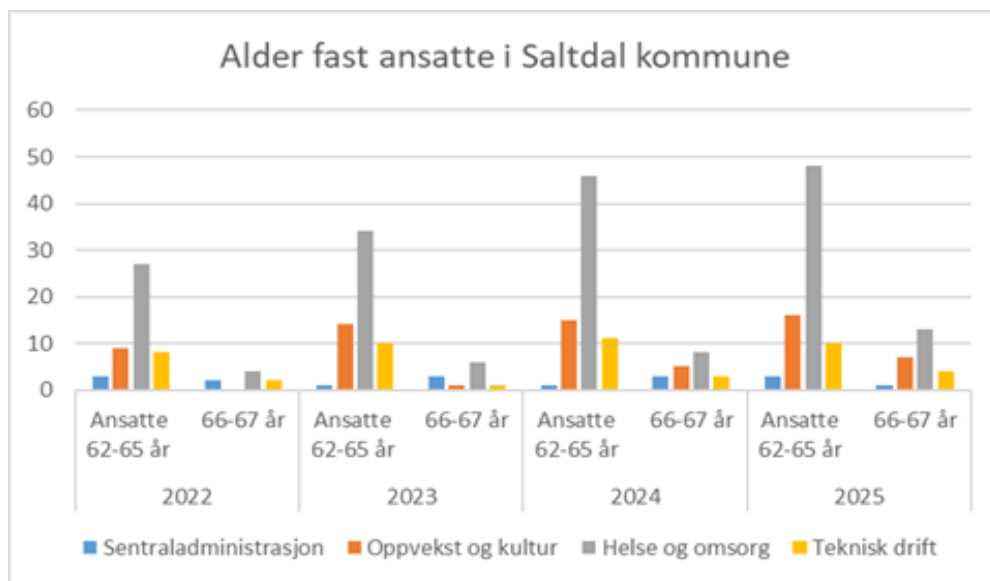
Figur 20: Antall stillingsutlysninger vs antall søkere

Rekrutteringsbehov

Alderssammensetningen i Saltdal kommune (faste stillinger) samsvarer med det vi ser på landsbasis. Vi får et stort behov for å rekruttere nye ansatte i neste planperiode og dette kan bli utfordrende.

Figur 21: Aldersfordeling per avdeling

Ved å se på de neste tre årene ser vi at vi får et økende behov for rekruttering totalt i kommunen. Det er naturlig at vi vil få størst rekrutteringsbehov innen helse og omsorg da vi har flest ansatte i denne sektoren. Det er flest fagarbeidere som nærmere seg pensjonsalderen men samtidig vet i utfra den demografiske framskrivningen at vi også vil trenge flere helsefagarbeider, sykepleiere og vernepleiere i årene fremover. I tillegg ser vi at snittaldere blant byggdrifterne er høy. Blant de 12 ansatte er det kun 1 som ikke nærmer seg pensjonsaldere. Det er utfordrende å få tak i kvalifiserte byggdriftere siden det per i dag ikke finnes et utdanningstilbud for dette. Eneste måten å få fagbrev på er gjennom å arbeide i 4 år, før man kan gå opp som privatist. Alternativet er fagbrev innen automasjon. Automatikere er også etterspurt innen industrien som Saltdal innehar (Nexans m.m.).

Sykefravær

Saltdal kommune har ett nærværsmål på 93%. I de siste årene har vi ikke nådd dette målet totalt sett i kommunen. På lik linje med kommuner generelt er de største utfordringene innenfor de største områdene. I 2022 ser det ut som at kommunen har ett høyere sykefravær en årene før på tross at det har vært satt høyt fokus på å få fraværet ned. I første kvartal var Saltdal hardt rammet av pandemien og vi hadde tjenesteområdet som til tider hadde 50% sykefravær. Det egenmeldte sykefraværet har økt i 2022. Hovedårsaken er pandemien og økt forekomst av virusinfeksjoner. I tillegg meldes det om fravær på grunn av høyt arbeidspress både blant leder og medarbeidere. Det legemeldte fraværet er på lik linje med resten av landet i stor grad på grunn av muskel- og skjelettplager.

Tabell 20: Sykefravær

Sykefravær per 3.kvartal	2021			2022		
	Fravær > 16 dg	Fravær <16 dg	Total	Fravær > 16 dg	Fravær <16 dg	Totalt
Sentraladministrasjon	0,4 %	4,0 %	4,4 %	4,2 %	0,4	4,6 %
Oppvekst og kultur	2,4 %	7,8 %	10,2 %	3,8 %	7,7 %	11,4 %
Helse og omsorg	2,5 %	7,7 %	10,2 %	3,9 %	9,2 %	13,1 %
Teknisk			8,3 %	2,8 %	9,1 %	11,9 %
Total Saltdal kommune	2,3 %	7,4 %	9,8 %	3,7 %	8,4 %	12,1 %

Utviklingen av sykefravær er et oppmerksomhetsområde i hele organisasjonen. Det er leders ansvar å følge opp arbeidet med sykefravær og nærvær, men for å lykkes med dette er leder avhengig av at tjenesteområdene som helhet tar ett ansvar. Det jobbes kontinuerlig med tiltak for å få ned sykefraværet. Tiltak som er satt i gang er blant annet:

- Styrket støtte fra HR til leder for å analysere og trygge dem i sykefraværsoppfølgingen.
- Økt og tidligere bruk av tilretteleggingsgruppen.
- Fokus på gode oppfølgingsplaner og tilbakemelding til lege på mulighet tilretteleggingstiltak.
- Oppdateringer av rutiner for sykefraværsoppfølging som har vært på høring hos tillitsvalgte og skal behandles av kommunestyre innen utgangen av 2022.
- Støtte fra NAV arbeidslivssenter og BHT.

8.3. Kostnader ved sykefravær

KS har utviklet en modell for beregninger av kostnader ved sykefravær. Modellen er ikke et eksakt svar på hvor mye sykefraværet koster, men gir oss en god indikasjon på kostnadene. Det er viktig å være oppmerksom på at selv om kommunen får refundert deler av utgiftene ved sykefravær utover arbeidsgiverperioden er det en rekke kostnader kommunen selv må dekke. Dette gjelder blant annet:

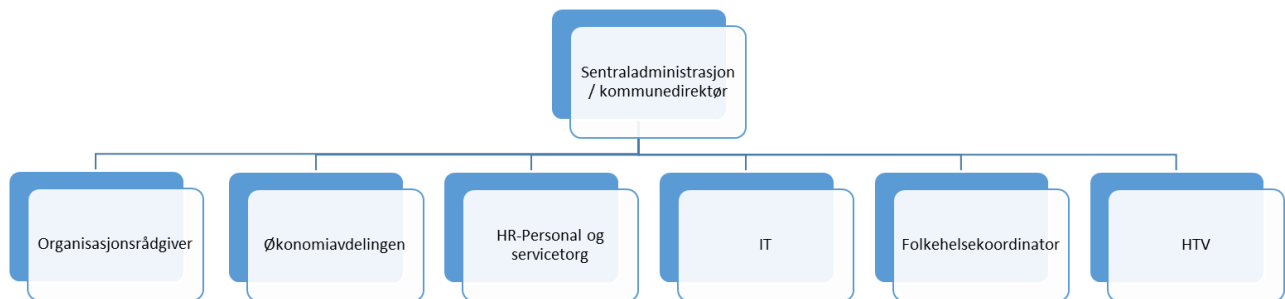
- Lønn utover 6G.
- Pensjonskostnader.
- Arbeidsgiveravgift av feriepenger og pensjon.
- Feriepenger av lønn utover 6G og utover 48 sykefraværsdager.
- Feriepengeavsetning av lønn inntil 6G utover 48 sykefraværsdager.

Det er fravær innenfor arbeidsgiverperioden som er mest kostbart for kommunen. Ett korttidsfravær på 3,7% koster kommune 11,9 millioner i henholdt til KS sin beregningsmodell. Fraværet utenfor arbeidsgiverperioden som er på 8,4 % koster kommune 4,1 millioner. Fraværet innenfor arbeidsgiverperioden er 1,4% høyere per 3.kvartal og gir en merkostnad på kr 4,5 millioner. Dette er rene økonomiske kostnader. I tillegg havner tjenesteområder med høyt langtidsfravær i en situasjon hvor man benytter vikarer over så langt tid at de oppnår krav på fast stilling, selv om de ikke har de rette kvalifikasjonene. Høy vikarbruk har i tillegg negativ effekter på arbeidsmiljøet og vil kunne være belastende for fast ansatt personell.

9. Samhandlingsområdene

9.1. Sentraladministrasjon

Figur 22: Organisasjonskart sentraladministrasjon

Sentraladministrasjonen ledes av kommunedirektøren som er bindeleddet mellom politikk og administrasjon. Sentraladministrasjon har hele kommunen som sitt virkefelt. Tjenesten yter service internt og eksternt. Intern service mot politikere, avdelingene, ansatte og arbeidstakerorganisasjonene. Ekstern service mot innbyggerne, næringsliv, statlige og regionale instanser, samt interkommunale samarbeidspartnere.

Hva har skjedd siden sist?

Sentraladministrasjonen har i planperioden stått i en krevende organisatorisk utfordring. Flere ledere er relativt ny i sine roller og i tillegg har det vært fraværende ledelse på grunn av rekrutteringsutfordringer, permisjoner og sykdom. Situasjonen har medført en betydelig oppgaveforskyving og økt oppgavemengde på øvrige ansatte og ledere. Konsekvensene har vært redusert saksbehandlingskapasitet og kapasitet til gjennomføring av prosesser, videre har dette gitt en stor slitasje på ansatte.

Kriseledelsen har i perioden håndtert covid-19 pandemien, begynnelsen av året var krevende med høyt smittetrykk.

Det ble i siste kvartal foretatt en organisatorisk endring i strukturen til kommunen. Bygningsforvaltning, plan og utvikling og teknisk drift er blitt organisert under en felles paraply kalt tekniske tjenester. Avdelingsdirektør er ansatt og tiltrådte stillingen i oktober. I avdeling oppvekst og kultur ble avdelingsdirektør for oppvekst- og kultur ansatt i september.

I tråd med kommuneloven §25-1 har administrasjonen hatt stort fokus på internkontroll i 2022. Det er arrangert fagdag i internkontroll for alle ledere og verneombud. Strategisk ledelse har deltatt i prosessveiledning i internkontroll i regi av RKK som vil fortsette i 2023.

Kommunen ble innmeldt i Robek i februar 2022. Tirsdag 9. august fikk kommunen formell bekreftelse på at kommunen var meldt ut av ROBEK. I regi av KS Nordland og Statsforvalteren i Nordland deltok kommunen på samling 3.-4. mai.

Kommunedirektøren besluttet å stenge Slipen Scene for all aktivitet 6.juni. Dette med hjemmel i plan og bygningsloven § 31-3.

Utfordringer og muligheter i planperioden

Internkontroll er en del av kommunens samlede styring og ledelse, og skal bidra til å levere gode tjenester som er innenfor krav fastsatt i lover og forskrifter. Det jobbes for å få etablert et helhetlig system for internkontroll som vil gjøre det lettere for kommunedirektøren å ta et mer helhetlig grep om internkontrollen i kommunen. Strategisk ledergruppe har gjennomført en modenhetsanalyse over egen status på internkontroll som et kunnskapsgrunnlag, og for å øke forståelse og innsikt på egen status. Målsettingen er at i 2027 skal kommunen ha etablert et helhetlig system for internkontrollen.

Samfunnssikkerhet og beredskap: Kommunen skal ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet. Kommunen skal jobbe systematisk og helhetlig med samfunnssikkerhetsarbeidet på tvers av avdelingene i kommunen, med sikte på å redusere risiko for tap av liv eller skade på helse, miljø og materielle verdier. Med krig i Europa, Covid-19 friskt i minnet og kvikkleireskredet i Gjerdrum vil samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid ha et enda større fokus i kommende periode. Det er ikke satt av ekstra ressurser til beredskapsarbeid utover håndtering av kriser som håndteres fortløpende. Revidering av helhetlig risiko og sårbarhetsanalyse fra 2016 skal revideres og ferdigstilles innen 2023. Dette er i tråd med vedtaket «Revisjon-Helhetlig risiko og sårbarhetsanalyse». Den skal bidra til å forebygge uønskede hendelser, danne grunnlaget for styrket samordning og samarbeid innen samfunnssikkerhet og beredskap i kommunen, mellom kommunene i regionen og sentrale samfunnssikkerhets- og beredskapsaktører. Analysen utføres på et overordnet nivå hvor relevante interne og eksterne aktører inviteres til å bidra. Derfor må de ulike kommunale sektorene følge opp ROS-analysen gjennom sitt daglige arbeid med egne risikovurderinger og risikostyring. Dette innebærer å utarbeide ROS-analyser for sitt virksomhetsområde og å forebygge uønskede hendelser gjennom internt planverk, arbeidsinstruksjoner og ivaretagelse av en god sikkerhetskultur.

Omstillingsprosjekt: kommunedirektøren har sett behovet for omfattende endringer i strukturen og tjenestetilbudet og har initiert et omstillingsprosjekt i en periode på 2,5 år. Det er tre hovedfokusområder i prosjektet på utgiftssiden med hovedtema: effektivitet/produktivitet, strukturer på utgiftsdrivere og nivå på tjenestetilbudet. Prosjektet starter så snart prosjektleder er engasjert. Prosjektet finansieres gjennom prosjektskjønnsmidler fra Statsforvalteren i Nordland. Innsatsen er i tråd med budsjettvedtaket for 2022 «Rett dimensjonering Saltdal kommune».

Økonomi: Besiktigelser av eiendommene i Saltdal er snart ferdig. På grunnlag av retaksering i 2022 vil nye takster være klar for utskrivning innen 1. mars 2023.

Innkjøp: Saltdal kommune er medlem av Samordnet innkjøp i Nordland (SIIN). Denne ordningen vil opphøre fra 01.01.2023. Bodø kommune foreslått en annen organisasjonsform på innkjøpsordningen. Bodø kommune skal organisere seg slik at de vil være en innkjøpsentral for medlemskommuner. Det er ennå ikke avgjort om Saltdal kommune vil delta på en slik ordning eller om kommunen velger en annen løsning. Basert på begrenset intern kompetanse og ressurser vil Saltdal kommune være nødt til å samarbeide med flere kommuner i en form for samarbeidsstruktur. Det vil bli fattet en avgjørelse og bli forankret politisk før 2023 slik at en ny innkjøpsordning vil være aktiv i 2023.

Valg 2023: Det er under et år til kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2023. Det er et omfattende arbeid som skal gjøres av administrasjonen før valgdagen(e). Valgarbeidet er forankret i valgloven § 1-1 «*Formålet med loven er å legge forholdene til rette slik at borgerne ved frie, direkte og hemmelige valg skal kunne velge sine representanter til Stortinget, fylkesting og kommunestyre.*»

Administrasjonen har allerede startet med praktiske i budsjettprosessen og vil pågå til etter konstituering av kommunestyret, og til alle valg til utvalg, nemder og råd er foretatt i nov/des 2023.

Tiltak

Kommunedirektøren foreslår følgende tiltak for sentraladministrasjonen:

Tiltak med positivt fortegn utgjør en kostnad/aktivitetsøkning, mens tiltak med negativt fortegn vil være innsparingskrav eller merinntekt.

Tabell 21: Driftstiltak Sentraladministrasjonen

Tiltak	2023	2024	2025	2026
Bideling for ansatte og innbyggere	50 000	150 000	150 000	150 000
Uvikling og omstilling	530 713	1 061 426	1 061 426	1 061 426
Styrket innkjøp	450 000	450 000	450 000	450 000
Sum	1 030 713	1 661 426	1 661 426	1 661 426

Bideling for ansatte og innbyggere

Kommunen har vært en samarbeidspartner i Grønne innovative sommerjobber med næringslivet i 2021 og 2022. Samarbeidet har bidratt til nye perspektiver og løftet grønn omstilling/klima som tema i kommunen. Som en naturlig del av det grønne skiftet kan kommunen være en tilrettelegger for bruk av miljøvennlige alternativer både for egne ansatte og innbyggerne.

Bideling er tenkt til alle kommunens ansatte i arbeidssammenheng og for innbyggerne når bilene ikke er i tjenestebruk. Tiltaket kan bidra til kutt av klimautslipp når reiser med fossildrevne kjøretøy blir erstattet med reiser med elektriske kjøretøy. Tiltaket kan også redusere kostnader og tid knyttet til kjøregodtgjørelse.

Innbyggere får også et godt tilbud ved at de kan leie kjøretøyet gjennom en enkel digital metode og kan også inspirere innbyggerne å velge mer miljøvennlig.

Tiltaket kan vurderes knyttet opp mot peer-to-peer ladeteknologi beskrevet i konseptet "smart saltdal", rapport fra Grønne innovative sommerjobber 2022. Dette er tiltak for å føre energi tilbake til stømnettet for å øke kapasiteten i perioder ved høyt forbruk. Dette må utredes/vurderes i samarbeid med næringslivet.

Tiltaket ligger i å utrede muligheten for slik etablering. Dette inkluderer bla. gevinstrealisering, støtteordninger og samarbeid med næringslivet.

Utvikling og omstilling

Kommunen vil i fremtiden måtte håndtere og gjennomføre omfattende endringer for å tilpasse seg krevende økonomirammer, omstillingsbehovet er stort og det er viktig å sikre effektive og gode prosesser som tidligere varslet av kommunedirektøren. Kommunen har i dag mange pågående prosesser, ikke alle har tilstrekkelig god fremdrift og det er nødvending å øke effektiviteten på oppfølging av politiske bestillinger og mer kraft i kommunens utviklingsarbeid for å møte fremtidens behov og krav.

Organisasjonen har flere områder som er sårbare. Pandemien og den sikkerhetspolitiske situasjonen har gitt økte behov og forventinger til samfunnssikkerhet- og beredskapsarbeidet (planlegging, koordinering, regulering).

Kommunene har en sentral rolle i arbeidet med samfunnssikkerhet. Kommunene skal utvikle trygge og robuste lokalsamfunn og har et grunnleggende ansvar for å beskytte befolkningen og bidra til å opprettholde kritiske samfunnsfunksjoner. Denne rollen er tydeliggjort gjennom bestemmelsene om kommunal beredskapsplikt.

Økt digitalisering i offentlig sektor betyr at oppmerksomhet på personvern og digital sikkerhet blir stadig viktigere. I tiden fremover forventer norske myndigheter økt aktivitet med svindel, nettfisking og sosial manipulering. Myndighetene ber kommuner ta cybertrusselen på største alvor og følge myndighetenes anbefalinger. Digitalt angrep mot kommunen kan gi langvarige og dype problemer. Resultatet av et dataangrep vil i ytterst konsekvens føre til at kommunen vil bli totalt lammet over en lengre periode. Kostnadene for å få kommunen tilbake i normal drift vil for saltdals størrelse kunne beløpe seg til 10-talls millioner kroner. Sensitive data på avveie vil kunne innebære en nasjonal risiko og/eller brudd på personvernet og rettsikkerheten til den enkelte borger. Dette vil kunne føre til erstatningskrav og/eller bøter, at sensitive data misbrukes av andre. Dette er et risikoområde for kommunen og kommunedirektøren mener det er uansvarlig å ikke prioritere arbeidet med godt sikkerhetsarbeid og sikkerhetskultur i tiden fremover. Kommunen er nødt å øke kompetanse og prioriterer ressurser på sikkerhet, sett i lys av trusselvurderingen til NSM og kommunens egne ROS analyser.

Kommunedirektøren har en bekymring på at sykefraværet er økende etter pandemien. Kommunen skal inn i omstillingsprosesser som vil kreve mye fra ansatte og HR. Ved å håndtere HR prosessene riktig og effektivt for utvikling med medarbeiderne i fokus øker sannsynligheten for utvikling og gode prosesser samt fokus på helsefremmende arbeidsplasser.

Styrkingen sees i sammenheng med omstillingsprosjekt og kommunedirektøren utreder hvordan ressursen tilføres organisasjon og mulige organisasjonsjusteringer.

Styrket innkjøp

Over tid har det blitt behov for å øke ressurser innen innkjøp i kommunen. Via SIIN-samarbeidet har kommunen fått dekket store deler av innkjøpsbehovene sitt gjennom rammeavtaler. Antall rammeavtaler som blir håndtert gjennom SIIN-samarbeidet har blitt redusert betraktelig over flere år og er nå ned 50-60 % fra hva som ble håndtert tidligere.

I sammenheng med endring i innkjøpssamarbeid, både i omfang og struktur, er det nødvendig å styrke de interne/eksterne ressursene på innkjøpssiden i kommunen.

9.2. Oppvekst og kultur

Figur 23: Organisasjonskart oppvekst og kultur

Hva har skjedd siden sist?

Opprettelse av egen PP-tjeneste ble vedtatt i kommunestyret i desember 2021. Vedtak om opprettelse kom som en konsekvens av at vertskommunesamarbeidet med Fauske kommune omkring PPT, ble vedtatt avsluttet. Gjennom 2022 har det vært arbeidet med å få på plass en egen kommunal PP-tjeneste for Saltdal. Tjenesten skal være operativ fra januar 2023. Organisatorisk er tjenesten opprettet som eget ansvar under stab oppvekst og kultur. I september 2022 utlyste kommunen inntil tre stillinger som PP-rådgivere. Antall stillinger avhenger av om utredningene knyttet til et mulig samarbeid med Beiarn kommune, der Saltdal er vertskommune, blir vedtatt i begge kommunene. Dersom en slik samarbeidsavtale underskrives, vil tjenesten omfatte tre årsverk, med total budsjetttramme på kr. 2 348 727. Dersom Saltdal skal stå alene, vil tjenesten bestå av to årsverk, med total budsjetttramme på kr. 2 042 126.

Ansettelse av tjenesteleder for flyktingetjenesten kom som et resultat av at Saltdal kommune vedtok å bosette 50 flyktinger i 2022. Vedtaket hadde bakteppe i flyktingkrisen i etterkant av krigen i Ukraina og ønske om å bidra til å hjelpe mennesker i en vanskelig situasjon. Dersom kommunen skulle bosette 40 flere flyktinger i 2022, anså administrasjonen at det ville være behov for å styrke flyktingetjenesten for å kunne gi et bærekraftig og godt faglig tilbud til de de nye bosatte, i tillegg til de flyktinger som allerede er bosatt i kommunen. Ny leder ble ansatt i 2022. Det er også lagt inn ansettelse av ekstra miljøarbeider/programrådgiver som mulig tiltak etter nevnte vedtak om økt bosetting i 2022. Fullføring av dette tiltaket vil det arbeides med i oktober og november.

Ressursfordelingsmodellen til grunnskolene i kommunen har vært et tema gjennom 2022 etter vedtak i kommunestyret i desember 2021 om å evaluere nåværende modell, samt utrede muligheter for nye kombinasjonsmodeller for fulldelte skoler i Saltdal. Gjennom vinteren 2022 ble det gjennomført en prosess i samarbeid med Bedriftskompetanse AS, som la grunnlag for at saken ble tatt opp i kommunestyret i juni 2022. Kommunestyret var ikke fornøyd med utredningen av kombinasjonsmodeller for fulldelte skole og utsatte saken, med krav om at en ny utredning må tilpasse slike modeller enda bedre til de lokale forholdene i vår kommune. Det ble ikke gitt noen konkret tidsfrist for når en slik utredning skal være ferdig. Administrasjonen vil derfor jobbe videre med denne saken utover høsten 2022 og inn i 2023. Forhåpentligvis er arbeidet ferdig i tide til at eventuelle endringer kan innføres i forbindelse med budsjettarbeidet for 2024. Grunnskolene i Saltdal får derfor sine rammer for 2023 ut fra den gjeldende ressursfordelingsmodellen.

I budsjett 2022 og i økonomiplanperioden ble det bevilget 750 000 kroner ekstra til grunnskolene i Saltdal for 2022, og ei videreføring av dette for 2023 på 1 500 000 kroner. Hensikten med bevilgningen var å unngå å miste kvalifiserte lærere i en mellomperiode før man videre i økonomiplanperioden bevilget ytterligere midler til skolesektoren. Våren 2022 vedtok administrasjonen at midlene for 2022 ble bevilget til Røklund skole for at de skulle klare å oppfylle vedtaket om å unngå sammenslåing i kjernefag. I budsjett 2023 er videreføringen av denne bevilgningen, kr. 1 500 000, lagt til Røklund skoles budsjett. Vurderingen er at man fortsatt ikke er ferdig med evaluering og utredning av ressursfordelingsmodellen for skolene i kommunen. I tillegg er vedtaket om å unngå sammenslåing av trinn i kjernefag er opprettholdt. Dette gjør at administrasjonen mener det vil være naturlig å tilføre Røklund skole disse ekstra midlene til man har ytterligere avklaringer rundt ressursfordelingen i skolesektoren.

Investering knyttet til nybygg og renovering av skolebyggene i Saltdal har vært inne i økonomiplanen siden 2020. Etter gjennomføring av tilstandsanalyser på alle kommunens skolebygg vår og høst 2020, ble det vedtatt at hoveddelen av midlene som var satt av, skulle brukes på Rognan barneskole. Prosessen rundt arbeidet ved Rognan barneskole ble startet i desember 2021, med planleggingsmøte mellom skoleledelse, tillitsvalgte, verneombud og leder for byggforvaltning. Målet med møtet var å sette i gang prosessen med å avklare skolens behov i forhold til renovering og utbygging. Dessverre har utfordringer knyttet til stort arbeidspress på byggforvaltning og utfordringer rundt pandemien, gjort at man ikke har kommet videre i dette arbeidet.

Barnehagene i kommunen har på bakgrunn av synkende barnetall, hatt en reduksjon av sin bemanning tilsvarende ett årsverk, med total kostnad på kr. 761 071 i 2022. Reduksjonen er fordelt på flere barnehager, hovedsakelig Høyjarfall og Trollskogen barnehage. Tiltaket er ikke fullt ut gjennomført, da noe av kostnadene er redusert gjennom vakanser og permisjoner på fast ansatte. Jobben med å tilpasse barnehagenes bemanning til barnetallet vil fortsette i 2023. Beregning framover tilsier at barnetallet vil reduseres ytterligere, noe som vil kunne få betydning for barnehagenes drift framover. Dette er nærmere beskrevet under tiltak.

Stab oppvekst og kultur har tidligere redusert sin bemanning med ett årsverk rådgiverstilling. Nedbemanningen er gjennomført ved naturlig avgang. Reduksjonen gir økt administrativt og operativt arbeidspress på avdelingsdirektør. Konsekvenser av det kan være nedsatt kapasitet til å gjennomføre politiske vedtak, saksbehandling til politiske møter, samt muligheten til å utøve en tydelig og synlig strategisk ledelse.

Kulturtjenesten har ansvar for drift av bibliotek, kulturskole, fritidsklubber, kino og rockebingen, og har budsjettansvaret for Rognan bryggene, Saltdalshallen, Aktivitetshuset og Rognan samfunnshus. Videre har kulturavdelingen et forvaltnings- og formidlingsansvar innenfor kulturminnevern og lokalhistorie, og har oppgaver knyttet til tilrettelegging for idretten som saksbehandling av søknader om økonomisk støtte og forberedelser av spillemiddelsøknader.

Barn og unge er fellesnevner for alle avdelinger innen tjenesteområdet, og tjenestene er viktige bidragsytere både gjennom egne tiltak og som samarbeidspart når det skal legges til rette for gode oppvekstvilkår. I Jernbanegata 3 blir nå kulturadministrasjonens lokaler renoverert (budsjettvedtak for 2022) slik at det blir hensiktsmessige kontorer i tråd med HMS-krav.

Tiltak

Nedenfor finnes beskrivelse av tiltak , samt saker avdelingen vil jobbe med i perioden.

Tabell 22: Driftstiltak Oppvekst og kultur

Tiltak	2023	2024	2025	2026
Bemanningsstilpasning barnehager	-1 305 729	-1 305 729	-1 305 729	-1 305 729
Nedleggelse av barnehage fra 010823	-264 514	-634 834	-634 834	-634 834
Opprettelse av kommunal PP-tjeneste oppstartskostnader	200 000	-	-	-
Ressurs oppvekst og kultur	1 092 755	1 092 755	1 092 755	1 092 755
Øke rammer Spesialpedagogiske tiltak	558 000	558 000	558 000	558 000
SUM	280 512	-289 808	-289 808	-289 808

Reduksjon bemanning i barnehagene

Barnetallet i Saltdal tilsier at det er behov for å redusere antall årsverk i barnehagene på bakgrunn av lavere barnetall i kommunen. Inneværende barnehageår går 56 barn over til grunnskolene i kommunen, mens det er født ca. 40 barn i 2022. Dette gir et forventet redusert behov for barnehageplasser fra barnehageåret 2023-2024 på rundt 10 plasser. Flere barnehager har ansatte i faste stillinger som vil være overtallige fordi barnetallet i aktuell barnehage tilsier lavere bemanning jfr. bemanningsnorm i barnehageloven. Tiltak for å komme på ramme vil derfor være å redusere bemanning i noen barnehager for å tilpasse seg bemanningsnormen. En del av reduksjonen blir tatt inn gjennom fast ansatte som er i ulønnet permisjon inneværende barnehageår. Det er fortsatt ikke avklart om disse ansatte returnerer til sine stillinger i Saltdal barnehager etter permisjonen. Dette må avklares tidlig på våren 2023, slik at man får gjennomført en god overtallighetsprosess dersom disse ansatte kommer tilbake i jobb i Saltdal kommune til nytt barnehageår starter i august 23. I tillegg til ansatte i ulønnet permisjon så vil det være overtallighet i ei stilling, 100% fagarbeider, ved Knekthågen barnehage, fra april 2023, og ei 100% fagarbeiderstilling ved Saltnes barnehage fra august 2023. For å få utnyttet denne reduksjonen, og gjennomført gode prosesser, må arbeidet med å avklare bemanningssituasjonen starte tidlig i 2023.

Nedleggelse av barnehage

Kommunestyret vedtok at Saltnes barnehage legges ned når barnetallet i kommunen tilsier det. Dette ble i økonomiplanen lagt inn fra august 2024. Dagens barnetall og prognosene framover

tilsier at en reduksjon av antall barnehager i kommunen kan aktualisere seg allerede fra august 2023. Nye opplysninger i forhold til vedlikeholdskostnader og vedlikeholdsbehov for barnehagene i Saltdal, har gitt grunn til å vurdere om vedtaket om nedleggelse av Saltnes barnehage bør opprettholdes. Dette vil bli utredet i egen sak til politisk behandling høsten 2022. Per i dag tilsier barnetallet at det er såpass mange ledige plasser ved minst tre barnehager, at det kan være aktuelt å samlokalisere disse plassene inn i Trollskogen barnehage, som er godkjent for fire avdelinger og totalt 72 plasser. I dag har Trollskogen et barnetall tilsvarende 43 plasser. I tillegg er prognosene at 56 barn går over fra barnehagene til grunnskolen etter inneværende barnehageår, mens prognosene for nyfødte i Saltdal for 2022 ligger på rundt 40 barn. Tiltaket med nedleggelse vil imidlertid ikke gi stor besparelse lønnsmessig, da bemanningen i barnehagene er tilpasset deres faktiske barnetall. Lønnsbesparelse ligger i reduksjon av ei styrerstilling dersom to barnehager slås sammen. I tillegg vil man kunne spare inn noen driftskostnader. Tiltaket vil også gi besparelse for byggforvaltning på cirka 300 000 kroner i tillegg til beløpene som er lagt inn i tabellen under. For 2023 vil besparelsen for byggforvaltning være 5/12 av ovennevnte beløp, tilsvarende 125 000 kroner.

Opprettelse av kommunal PP-tjeneste – oppstartskostnader

Som nevnt tidligere skal Saltdal kommune organisere egen PP-tjeneste fra januar 2023. Dette er det satt opp eget budsjett for innenfor stab oppvekst og kultur. Det første driftsåret vil det likevel være behov for økte kostnader knyttet til opprettelsen av egen tjeneste. Slike kostnader kan være innkjøp av IKT-utstyr, økt behov for kurs i oppstartsfasen, innkjøp av annet utstyr og inventar og opplæring/kursing i saksbehandlingsverktøy. Tiltaket vil være spesifikt knyttet til oppstart av tjenesten. Forventet budsjettbehov i videre drift er lagt inn i konsekvensjustert budsjett.

Tiltaket vurderes nødvendig for å sikre en god oppstart av en ny tjeneste som skal gi faglig og forsvarlig støtte i oppvekstsektorene i årene framover. En faglig og godt fungerende PP-tjeneste er en viktig brikke i enda bedre forebyggende og systemisk arbeid i kommunens oppvekstsektor.

Ressurs oppvekst og kultur

Kommunens behov for omstilling og tilpasning av sitt tjenestenivå gir et stort press på gjennomføring av prosesser, saksbehandling og oppfølging ovenfor tjenesteområdene. Per i dag er det avdelingsdirektør for oppvekst og kultur som må ivareta disse oppgavene, i samarbeid med tjenestelederne, samtidig som avdelingsdirektørstillingen skal ivareta et overordnet strategisk ansvar.

Kommunen skal ha skolefaglig kompetanse i kommuneadministrasjonen over skolenivået. Et av ansvarsområdene som kan ligge til disse, er arbeid med kompetanseutvikling i skolen. Denne funksjonen ligger i dag til avdelingsdirektør. Disse rollene bør skilles da avdelingsdirektør har et overordnet strategisk ansvar. Risikoen ligger i at avdelingsdirektør i dag benytter store deler av kapasiteten på operativt nivå.

Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis fordrer at barnehage- og skoleeier har tilstrekkelig kompetanse for å kunne fange opp og gi et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud til alle, inkludert barn og elever med behov for særskilt tilrettelegging. Det er

viktig at kommunen har ressurser til systematisk å videreutvikle og vedlikeholde kompetansen innenfor dette feltet.

Barnehage- og skolestruktur er på dagsorden, dette vil kreve store og tunge prosesser som skal planlegges, koordineres og styres.

Proessen rundt en kulturarena har vart over mange år og er per tiden ikke avklart. Kommunens kulturvirksomhet er avhengig av gode formidlingsarenaer. Et viktig fokus som krever oppmerksomheten fremover.

Etablering av en ny PPT-tjeneste vil kreve god styring. Det skal innarbeides nye arbeidsprosesser, samhandlingsarenaer.

Flyktningetjenesten - forventes høy andel bosetting i 2023. Strategisk arbeid med boligsosiale tiltak, finne tilgjengelig boligtilbud vil være særlig viktig. Det vil være avgjørende å bidra til en god start på det å bo og leve i Saltdal, derfor er det viktig at man systematisk og helhetlig jobber for utvikling og nytenking for at våre innbyggere føler

Øke rammer for spesialpedagogiske tiltak barnehage

Dette tiltaket ble lagt inn også i budsjettprosess 2022, men ble ikke valgt. For å få et mest mulig realistisk budsjett for spesialpedagogiske tiltak i barnehagene bør dette tiltaket vedtas. Midlene til slike tiltak ligger på tjenesteområde stab oppvekst og kultur, men fordeles til barnehagene etterskuddsvis på bakgrunn av spesialpedagogiske vedtak etter anbefaling gjennom sakkyndige vurderinger fra PP-tjenesten. Kommunen kan ikke unngå å gi spesialpedagogiske tiltak når sakkyndig vurdering anbefaler dette. Gjennom effektivisering av tidligere års krav til innsparing, er rammer til spesialpedagogiske tiltak redusert fra ca. kr 2,4 mill. til kr 1,20 mill. En stor del av det budsjetterte beløpet er allerede tildelt gjennom spesialpedagogiske vedtak som gjelder for barnehageåret 2022 – 2023. Det er derfor et stort behov for ressurser til formålet og det foreslås derfor et driftstiltak på kr 0,56 mill. for å imøtekomme behovet. Tiltaket er gjort ut fra erfaringsbaserte tall. Uten tilførsel av friske midler vil man få et årlig merforbruk.

Re-etablering av permanent Newton-rom i Saltdal

Newton-rommene tilbyr praktisk undervisning i matematikk, naturfag og teknologi til skoler og barnehager. Newton-rommene i Norge eies og driftes lokalt av kommuner og fylkeskommuner. Et rom kan ligge på eller ved en skole eller i tilknytning til en næringsaktør/næringspark. Tidligere har Saltdal driftet et slikt Newton-rom som har gitt praktisk opplæring i realfag til skoleelever i kommunen. Videre drift av rommet har ikke blitt prioritert i tidligere års budsjettprosesser, på bakgrunn av trange økonomiske vilkår.

Våren 2022 fikk lokale næringsaktører, i samarbeid med First Scandinavia og Saltdal kommune, muligheten til å plassere et mobilt Newton-rom i kommunen i perioden mellom mai og august. Kommunens grunnskoler fikk i den forbindelse anledning til å bruke rommet og drive praktisk rettet realfagsundervisning i gode lokaler og med moderne utstyr. Tilbakemelding fra skolene, både elever og ansatte, var at dette var en flott mulighet til å tilnærme seg teoretisk realfagskunnskap på en mer praktisk måte. Elevenes tilbakemelding var at dagene de hadde undervisning i Newton-rommet var meningsfylte, morsomme og ga bedre forståelse. Et mulig samarbeid med lokale

næringsaktører omkring re-etablering av et permanent Newton-rom i kommunen vil være ønskelig å utrede videre. Et slikt tiltak vil være et godt tilskudd for kommunens barnehager og skoler, spesifikt knyttet til opplæring i matematikk, naturfag og realfag generelt. Samarbeid med de store lokale næringsaktørene kan også bidra til deres framtidige rekruttering av kompetanse. Det skal jobbes videre i 2023 for å se på muligheten for å i framtiden re-etablere et permanent Newton-rom i Saltdal.

Utredning/tilpasning/forprosjekt skole

Det har over tid skjedd en endring i den demografiske utviklingen i kommunen. Hovedtrenden er en svekkelse i yngre aldersgrupper og en økning i de eldre. På sikt er det viktig å endre fordeling av ressurser i takt med disse demografiske endringene, slik at kommunen klarer å yte tjenester på et riktig nivå til de behov for finnes i befolkningen.

Saltdal kommune har utfordringer knyttet til skoledrift. Bygningene er med noen unntak nedslitte og lite fleksible. Det er også store ulikheter i arealeffektiviteten mellom de ulike skolene i kommunen. Kommunedirektøren anbefaler derfor å utrede strukturendringer for skolene, tilpasset de demografiske utviklingstrendene og forventet elevtallsutvikling. Det anbefales derfor å etablere et prosjekt for utredning av skolestruktur, samt tilpasninger av deler av skolebygninger der behovet er størst. En slik tilpasning vil være rivning av paviljong ved Rognan barneskole og oppsett av midlertidig alternativt skoleareal. Dette vil avhende kommunalt areal som er uhensiktsmessig i faglig og driftsmessig forstand. Oppsett av midlertidig skoleareal vil gi muligheter for større fleksibilitet og utnyttelse av skoleareal som imøtekommer noen av utfordringene ved Rognan barneskole. Samtidig starte en prosess der man utreder framtidig skolestruktur i kommunen. En slik utredning vil handle om å vurdere hensiktsmessig skolestruktur i et langsiktig perspektiv med tanke på de endringer man står ovenfor. På den måten kan man gjøre ei vurdering av hvordan man kan drifte smartest mulig, med tanke på både faglige, driftsmessige og samfunnsmessige aspekter.

Tentativt tidsperspektiv for et slikt prosjekt kan følge denne foreløpige plan.

2023: Riving av paviljong ved Rognan barneskole. Oppsett av midlertidig alternativt skoleareal. Dette imøtekommer skolens behov for mer og mer hensiktsmessig areal. Oppstart utredning av skolestruktur i Saltdal.

2024: Forprosjektering knyttet til resultat fra utredningen av kommunens skolestruktur. Prosjekteringen kan dreie seg om planlegging av nye skolelokaler eller renovering av eksisterende.

2025: Oppstart bygg/renovering av bygg.

2026/2027: Ferdigstilling av prosjekt.

Utredninger i planperioden

- Skolestruktur
- Barnehagestruktur

Hovedmål for perioden

Tabell 23: Overordnet mål for skolene

Overordnet mål for skolene: «Alle skal med»
Hovedmål: <ol style="list-style-type: none">1. <i>Læringsutbytte</i>; Saltdalsskolen skal ha ei opplæring av høy faglig kvalitet og varierte arbeidsmetoder.2. <i>Læringsmiljø</i>; Saltdalsskolen skal være ei skole der elevene føler tilhørighet, trygghet og trivsel.3. <i>Samarbeid skole – hjem</i>; Saltdalsskolen skal tilrettelegge for godt og aktivt samarbeid med elever, foresatte og andre samarbeidspartnere.4. <i>Skoleutvikling</i>; Saltdalsskolen skal drive utviklingsarbeid basert på egen praksis og forskningsbasert kunnskap.

Strategiplanen for Saltdalskolen har vært gjeldende for perioden 2019 – 2022. Den må derfor revideres, noe som bør prioriteres i vårhalvåret 2023.

Tabell 24: Overordnet mål for barnehagene

Overordnet mål for barnehagene: Barnehagene i Saltdal gir alle barn et inkluderende miljø for omsorg, lek, danning og læring.
Fokusområder: <ol style="list-style-type: none">1. Tidlig innsats2. Trygg tilknytning3. Foreldreveiledning4. Barns medvirkning5. Aktivitet og motorisk utvikling

Strategiplanen for barnehagene i Saltdal er gjeldende for perioden 2020 – 2024. Disse overordnede målene vil derfor være retningsstyrende for halve økonomiplanperioden.

Tabell 25: Overordnet mål for kultur

Overordnet mål for kultur:
Fokusområder: <ol style="list-style-type: none">1. Tjenesteområdet for kultur skal være kommunens redskap i arbeid med kultur.2. Tjenesteområdet kultur skal sørge for gode kulturtilbud til innbyggerne gjennom å samarbeide med regionale og andre kommunale tjenesteområder, samt med lokale lag og foreninger.

Kulturarrangement- og aktiviteter bringer folk sammen, bidrar til et sosialt fellesskap og gir felles opplevelser og danner på den måten grunnlag for demokrati. Kulturlovens formål er å fastsette det offentliges ansvar for å fremme og legge til rette for et bredt spekter av kulturvirksomhet, slik at alle kan få anledning til å delta i kulturaktiviteter og oppleve et mangfold av kulturuttrykk. Det vil også i 2023 fortsatt jobbes aktivt for at Saltdal gjennom regionale prosjekt skal bli en del av kulturhovedstadprosjektet Bodø 2024.

For Flykningtjenesten vil kontinuerlig arbeid med bosetting og integrering av flykninger i kommunen være hovedmålet for 2023. Enda bedre samarbeid andre kommunale instanser, og frivillige organisasjoner i kommunen, vil være et mål for arbeidet framover. Ansettelse av tjenesteleder, som vil ha hovedansvar for koordineringen av dette samarbeidet, håper vi vil være et godt tiltak mot dette målet.

Utfordringer i planperioden

I økonomiplanperioden vil en av de største og viktigste utfordringene for avdelingen være å beholde kvalifisert personell, i tillegg til nyrekruttering. Dette gjelder lederstillinger innenfor avdelingen, så vel så vel som kvalifiserte ansatte i skole, barnehage, kultur- og flykningtjenesten.

For skolesektoren vil vurderinger i tiden framover være om det kan være hensiktsmessig og ønskelig å få inn annen og ny kompetanse i skolene. Dette kan være miljøarbeidere, vernepleiere, barnevernspedagoger eller liknende fagområder. Rognan Ungdomsskole har for skoleåret 2022 – 2023 tilsatt en ansatt for å jobbe forebyggende og reaksjonært knyttet til elever som sliter. Stillingen har fått tittelen tiltakskoordinator og følger ikke pedagogisk personell sin arbeidstidsavtale. Ressursen skal være en støtte for elever som har utfordringer med blant annet ufrivillig skolefravær. Tiltakskoordinatoren er også en foreldrestøtte/veileder samt medhjelper til lærerne og skolens administrasjon med elever som trøbler med sin hverdag. En evaluering av dette prosjektet vil bli spennende med tanke på om dette kan være en vei å gå også for skolesektoren som helhet.

Det vil også være vesentlig å få landet saken med ressurstildeling for skolene i kommunen. Skal rammene for grunnskolene i kommunen fordeles gjennom den nåværende ressursfordelingsmodellen eller blir det gjort endringer i måten rammene tildeles. Dette vil være en prosess som blir viktig å få avklart i 2023.

Barnehagesektorens utfordringer er blant annet å få mer forutsigbarhet i forhold til spesialpedagogiske ressurser. Tildeling av spesialpedagogiske ressurser følger vedtak kommunen fatter på bakgrunn av anbefalinger i sakkyndige vurderinger fra PPT. Slik situasjonen er i dag er ressurser til dette samlet i en pott på stab oppvekst og kultur som erfaringsmessig langt fra rekker til det faktiske behovet. Her bør det jobbes for å få mer forutsigbarhet for barnehagens del.

Barnehagestruktur vil også bli et tema i 2023. Mulighetene for en ny sentrumsnær barnehage skal utredes. I den forbindelse må man se på den totale barnehagestrukturen i kommunen, opp mot framskriving av barnetall og kommuneplanen samfunnsdel.

Kulturarrangement- og aktiviteter bringer folk sammen, bidrar til et sosialt fellesskap og gir felles opplevelser og danner på den måten grunnlag for demokrati. Kulturlovens formål er å fastsette det offentliges ansvar for å fremme og legge til rette for et bredt spekter av kulturvirksomhet, slik at alle kan få anledning til å delta i kulturaktiviteter og oppleve et mangfold av kulturuttrykk.

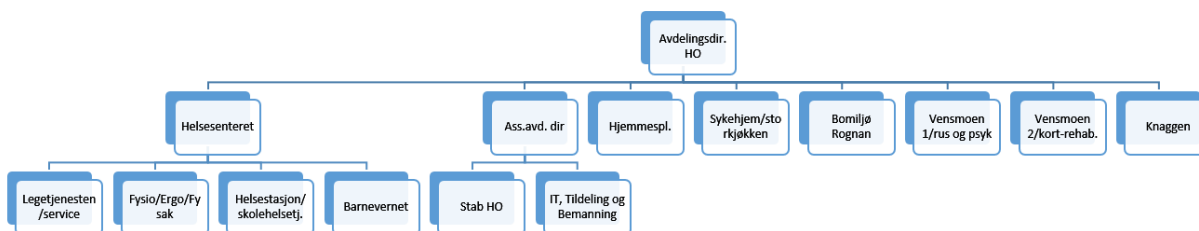
Hensiktsmessige lokaler for området tjenester og kulturutøvernes øving og formidling er en av de største utfordringene for kultursektoren. Biblioteket ble pusset opp høsten 2021, men har en utfordrende plassering i tredje etasje. Kulturskolens kontor og øvingsrom er imidlertid fortsatt vanskelig tilgjengelig for folk med fysiske handicap, og ingen av de øvrige øvingsrommene som kulturskolen benytter er tilpasset formålet. Den største utfordringen for både kommunens egne

institusjoner og bygdas frivillige kulturliv er mangelen på formidlingsarena. For å kunne oppfylle kulturlovens intensjon om både utøvelse og opplevelse av et mangfold av kulturuttrykk kreves det egnede kulturlokaler, - både til fremføring og øving.

Flyktingtjenesten jobber målrettet og godt med bosetting og integrering. Utfordringene for hvor mange man har kapasitet til å bosette handler selvfølgelig noe om kapasitet i tjenesten, men i enda større grad om utfordringer på boligkapasitet i kommunen. Arbeid med å finne tilgjengelig boligtilbud til bosatte flykninger vil være et utfordringsområde for tjenesten i 2023.

9.3. Helse og omsorg

Figur 24: Organisasjonskart helse og omsorg

Hva har skjedd siden sist?

Helse og omsorgstjenesteloven pålegger kommunen å sørge for nødvendige helse- og omsorgstjenester til alle som oppholder seg i kommunen. I Saltdal kommune ivaretas helse- og omsorgstjenestene via Helsestasjon- og skolehelsetjenesten, Legetjenesten, Fysio./Ergo./Friskliv på Helsesenteret, Saltdal sykehjem, Hjemmesykepleien, i 3 bomiljø samt på aktivitetssenteret Knaggen. I tillegg er Barneverntjenesten og sosialtjenestene organisert under avdelingen. Totalt omfavner avdelingen over 275 årsverk og har i 2023 en budsjetttramme på 213 millioner. Etter omorganiseringen; Tilpasning 2019 har tjenestelederne fått ansvaret for mellom 50 og 100 ansatte per område, noe som begrenser kapasiteten til personell-, økonomi- og fagledelse til et minimum.

Utfordringer og muligheter i planperioden

Demografi: Det pågår en kontinuerlig økning i etterspørselen etter helse- og omsorgstjenester som følge av den demografiske utviklingen. Fra 2011-2060 forventes en tredobling av personer over 67 år. Antallet personer med demenslidelser og psykisk uhelse øker. I samfunnet pågår en polarisert helsetrend, der mange trener mer, men også flere faller utenfor. Antallet personer som sliter med fedme øker. Ungdom melder om ensomhet og flere ender i utenforskap.

Staten signaliserer klart at kommunene ikke kan forvente full kompensasjon for økte behov til helse- og omsorgstjenestene, og at ressursene må balanseres mot nedgangen i barne- og ungdomspopulasjonen. Avdelingen kjenner på høye forventninger hos innbyggerne fordi man er blitt godt vant etter mange år med høy standard i vår «omsorgskommune». Dette utfordrer behovet for å omdisponere og effektivisere ressursene.

Utvikling

Det er viktig å sikre maksimal utnyttelse av tildelt ressursinnsats. Oppgaver må løses på smartere måter og avdelingen må levere mer for like stor innsats. Økte driftsutgifter, behovet for å samordne ressurser og behovet for å ta del i det grønne skifte for å sikre en bærekraftig fremtid preger tre store prosjekter som står i fokus for avdelingen.

Avdelingen foreslår å sette av ressurser til utredning av mulighetene for å etablere et Omsorgssenter. Tanken er å utvide sykehjemmet med ca. 1000 m² ved å bygge i høyden. Dette vil gi rom for å etablere korttid- og rehabilitering, gi avlastning og øke kapasiteten på sykehjemsplasser. Det bør utredes om samlokalisering av hjemmesykepleien inn i omsorgssenteret er hensiktsmessig. Målet er at tjenesteområdene som krever sykepleierfaglig kompetanse samlokaliseres. Dette vil sikre evnen til å opprettholde lovkravet i sykehjem uten å måtte kjøpe ressurser fra private.

Bygging av omsorgsboliger på Vensmoen er forsinket på grunn av klage til kommunestyret. Dette fører til forsinket effekt av prosjektet, men det jobbes med nytt tomtevalg og omregulering. I statsbudsjettet er der i skrivende stund ikke satt av penger til omsorgsboliger via Husbanken, men de anbefaler allikevel at kommunens søknad til prosjektet ligger klart dersom nye bevilgninger eller omprioriteringer gjøres.

I økonomiplanen står Helsehuset på agendaen for 2023. De tre forslagene i skisseprosjektet ble store og kostbare, så det foreslås å utrede en nedskalert modell. Behovet for samlokalisering av tjenestene i helsesenteret sammen med psykisk helsetjenester, barnevern, PPT og stab er tilstede. Pandemien viste at helsesenterets lokaler er for små til forsvarlig krisehåndtering. Det skal i denne sammenhengen utredes økt behov for omsorgsboliger sentralt på Rognan.

Rekruttering

Avdelingen merker økt behov for helsepersonell, samtidig med behovet for å utvikle organisasjon og tjenesteproduksjonen. Antallet årsverk må økes med 35% mot 2035, samtidig som innsatsen fra pårørende forventes redusert. Lav arbeidsledigheten er i denne sammenhengen en utfordring, og avdelingen har opplevd nedgang i søkermasse, særlig på sykepleier- og fastlegestillinger. Sterkt rolle og oppgavefokus, samt samarbeidet med frivillige må prioriteres hos alle tjenesteområdene.

Etterdønningene etter pandemien har vært krevende gjennom 2022, med høyt sykefravær og overtidbruk i tjenesteområdene. For 2023 foreslås det etablering av vikarpool for bomiljøene. Ordningen skal finansieres via vikarbudsjettet. Målet er mer forutsigbarhet og styring av fagkompetansen.

Satsningsområder

Regjeringen peker på klare satsningsområder gjennom Statsbudsjettet. For avdelingen berører dette blant annet legetjenesten, helsestasjons- og skolehelsetjenesten, barnevernet samt

tilbudene innenfor rus og psykiatri, særlig til barn og unge. Samfunnsøkonomien øker faren for sosiale ulikheter, og krevende tider for familiene. Demensomsorgen lokalt bør defineres og prioriteres.

Fastlege

Fastlegekrisa har nådd Saltdal i likhet med landet som helhet. Dette innebærer økte lønnsutgifter og økt legevikarbruk. Vedtatt flyktningsbosetting legitimerte opprettholdelse av kapasiteten i 2022. Nytt krav om at legevaksarbeid skal inkluderes i ordinær arbeidstid fra 2023 understreker behovet for å styrke den totale kapasiteten i legetjenesten. Det foreslås å omgjøre vedtak om reduksjon fra 2022, og å legge inn styrking av tjenesten fra 2024.

Barn og unge

Av lidelser som hemmer barn- og unges utvikling mest er psykiske lidelser de tyngste. Angst og depresjonsplager har sterk negativ påvirkning for mestring av skolegangen og familiens livssituasjon. Tjenestene som jobber med barn og unges helse og utvikling melder om behovet for å sikre målrettet samhandling og tydelige strategier for arbeidet med våre yngste og støtte til deres familier. Dette harmonerer med barnevernsreformens intensjoner.

Korttid- og rehabilitering

Kommunen er underlagt forskrift om rehabilitering og habilitering som fastslår at kommunen skal ha en koordinerende enhet som sikrer helse- og omsorgstjenester som tar utgangspunkt i brukerens livssituasjon og mål. Fra 2023 blir arbeidet med hverdagsmestring iverksatt for fullt gjennom tverrfaglig samarbeid.

I løpet av 2022 har behovet for korttids- og rehabiliteringsplasser ved Fløyveien 20 vært lavere enn tidligere. Årsakene til dette er sammensatte, men ledighet ved sykehjemmet og økt kapasitet i andre offentlige rehabiliteringstilbud er noe av forklaringen. HO fremmer forslag om å omgjøre 4 plasser i Korttids- og rehabiliteringsavdelingen til langtidsleieplasser. Omgjøringen innebærer redusert behov for kompetanse og bemanning til rehabilitering, og mer stabile inntekter per plass. Dette vil i praksis innebære at majoriteten av rehabilitering og habilitering i kommunen skal skje i hjemmet.

Demens

2,5% av innbyggerne mellom 30 og 90+ i Saltdal har en form for demensdiagnose. De fleste i alderen over 80 år, men også flere yngre. Prognosen er at antallet skal øke fra 117 personer i 2020 til 235 personer i 2050. Allerede i 2030 vil det være 163 innbyggere med demenssykdom. For avdelingen er det økende behovet for tjenester til denne gruppa merkbart. Ressursene avsatt til arbeidet har ikke vært økt på mange år.

Demens er en sykdom som rammer de pårørende i sterk grad, og behovet for avlastning både på dagtid og for lengre perioder er viktig for at de pårørende skal holde seg friske og for at den syke skal kunne bo hjemme lengst mulig. Avdelingen foreslår å utarbeide en lokal Demensplan og at det sikres ressurser til en god og verdig oppfølging av denne gruppa.

Sosialtjenester

Arbeidsmarkedet preges av lav arbeidsledighet, høy sysselsetting og stor mangel på arbeidskraft. Det forventes at arbeidsledigheten etter hvert vil øke, og inflasjon forårsaket av økte levekostnader og krigen i Ukraina vil påvirke oss lokalt. Rentene er på vei opp, noe som ytterligere øker kostnadsnivået både for husholdninger og virksomheter, og bidrar til å dempe konsum og investeringer. Det forventes økt behov for sosialhjelp i 2023. Bosetting av flyktninger vil også bidra til økte sosialhjelpsutbetalinger.

Barneperspektivet og bekjempelse av barnefattigdom blir spesielt viktig. Det skal tas særlige hensyn til barns behov i alle vurderinger som omfatter tjenestemottakere. Dette sammen med at barnetrygd ikke lengre er en del av beregningsgrunnlaget for utmåling av sosialhjelp vil føre til at flere kan søke bistand. NAV Indre Salten har prioritert ressurser til gjeldsrådgivning, og det forventes at etterspørselen etter disse tjenestene vil øke i 2023.

Bruk av kommunens kvalifiseringsprogram og øvrige virkemidler i NAV står sentralt for å bidra til at kompetansegapet tettes og flere får et stabilt forhold til arbeid. Samarbeid mellom NAV, arbeidsgivere og utdanningsaktører er avgjørende for å lykkes med å redusere utenforskap fra arbeid.

Tiltak

Tabell 26: driftstiltak Helse og omsorg

Tiltak	2023	2024	2025	2026
Endret arbeidstidsordning legetjenesten	-	1 194 104	1 194 104	1 194 104
Hjemmtj./ sparing drivstoff	-120 000	-200 000	-200 000	-200 000
STAB: vakant fagleder Tildeling spare lønn 6 mnd	-351 831	-	-	-
hj.tj.: vakanser sparing 2023	-1 459 461	-	-	-
Fløyveien 51: legge ned plass	-1 127 765	-1 061 426	-1 061 426	-1 061 426
Korttid-rehab.: etablere 4 langtidsplasser	-270 000	-270 000	-270 000	-270 000
korttid- rehab.: legge ned 4 rehab.plasser	-1 061 426	-1 061 426	-1 061 426	-1 061 426
Reduksjon 0,2 årsverk friskliv	-139 312	-	-	-
Sykehjem: Fagleder	716 462	-	-	-
Kommunepsyk: vakanse 20% 8 mnd	-172 482	-	-	-
Barnevern/ Vakt effektivisering	-130 324	-	-	-
Leder Helsesenteret	716 462	-	-	-
Vikarpool	-1 399 757	-1 399 757	-1 399 757	-1 399 757
Besparelse samlokalisering omsorgsboliger Vensmoen	-	-	-	-7 000 000
SUM	-4 799 434	-2 798 505	-2 798 505	-9 798 505

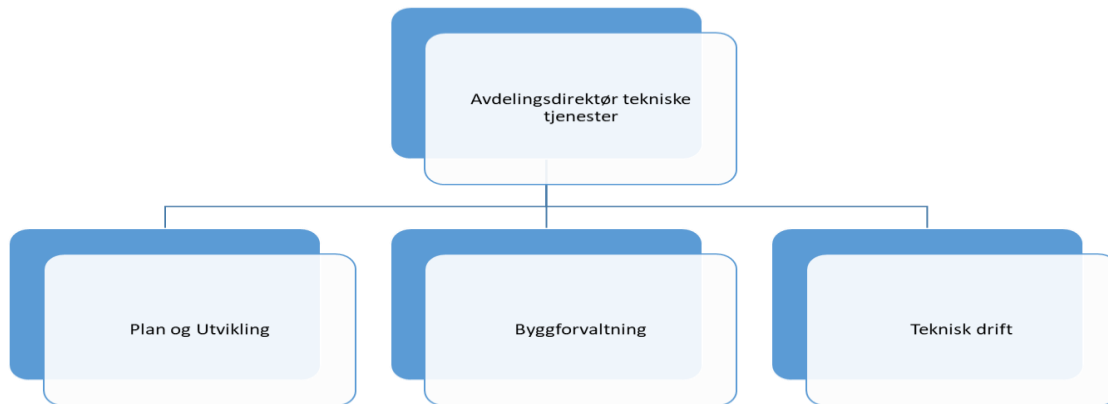
Utredninger i planperioden

- Omsorgssenter på Høgbakken
- Helsehus

- Demensplan
- Plan for rus og psykisk helse

9.4. Tekniske tjenester

Figur 25: Organisasjonskart Tekniske tjenester

Avdelingen Tekniske tjenester består av tjenesteområdene Plan og utvikling, Byggforvaltning og Teknisk drift. Byggforvaltning har ansvaret for drift, vedlikehold og renhold av kommunale bygg . Teknisk drift sitt ansvarsområdet er vei, vann og avløp. Plan og utvikling har flere ansvarsområder som jordbruk, skogbruk, næringsutvikling, prosjektledelse for byggeprosjekter, byggesaksbehandling, saksbehandling, kai, parker og trafikksikkerhet. Tjenesteområdene rapporterer til avdelingsdirektør teknisk. 01.10.22 ble det ansatt ny avdelingsdirektør som inngår i kommunedirektørens strategiske ledergruppe. Endringen gjør at Plan og utvikling inngår som teknisk stab til Avdelingsdirektøren. Stilling som leder for teknisk drift har vært ledig siden våren 2022, og stillingen skal lyses ut på nytt i løpet av 4. kvartal 2022. Det er vakanse på teknisk konsulent stilling, der tiltredelse forventes i løpet av 4. kvartal.

Figur 26:Antall årsverk i avdeling

Tekniske tjenester	Årsverk
Teknisk drift	11
Byggforvaltning	11,7
Renhold	18,9
Prosjektledelse	1
Plan og utvikling	10
Totalt	52,6

Hva har skjedd siden sist?

Tjenesteområde byggforvaltning: Det har vært et krevende år for byggforvaltning. Avdelingen har slitt med høyt sykefravær innen renhold. Det har blitt ekstra belastning på renholdsleder og fagansvarlig renholder som har vært rundt og foretatt renhold både i barnehager, skoler og andre steder for å kunne opprettholde kommunens drift i byggene. Det arbeides målrettet sammen med Nordlandssykehuset og NAV Arbeidslivssenteret for å rette på situasjonen.

I tillegg har administrasjonen ved avdelingen vært redusert en periode grunnet lengre sykefravær. Dette har begrenset kapasiteten. Tidlig på året ble det ansatt byggeleder for å ivareta investeringene i forbindelse med Omsorgsboligene på Vensmoen. Dette arbeidet har nå stoppet opp, og stillingen har derfor fått tildelt andre tilsvarende oppgaver.

Plan og utvikling: Lovpålagt saksbehandling og oppmåling, samt veiledning ut fra ulike plan- og lovverk har i liket med tidligere år utgjort en stor andel av oppgavene for tjenesteområdet også i 2022. Det har for øvrig vært vanskelig å følge opp alle de forventninger som ligger til avdelingen som utviklingsaktør, ikke minst fra politisk hold. Dette har blitt forsterket de siste to årene på grunn av vakanse i ingeniørstilling i hele denne perioden. Vakansen har bidratt til at man ikke har fått jobbet så mye som forutsatt med utarbeiding av kommunale planer som en oppfølging av vedtatt kommunal planstrategi. Trafikksikkerhetsplan ble vedtatt våren 2022, ellers er arbeid delvis igangsatt for flere andre planer, blant annet er arbeidet med energi- og klimaplan i en startfase. For øvrig har tjenesteområdet jobbet med oppfølging av tidligere politiske planer og vedtak, blant annet gjennomføring av vedtatte investeringsprosjekter. Videre er det som en oppfølging av vedtatt budsjett jobbet med forhandling/ervert av industriområder. Av prosjekter det har vært jobbet med kan nevnes oppfølging av landbruksprosjektet «Fra jord til bord», et to-årig samarbeidsprosjekt mellom Agro Saltdal og kommunen.

Tjenesteområde teknisk drift: Fra våren 2022 har det vært vakanse i stillingene som leder for Teknisk drift og en konsulent, noe som har hatt innvirkning på den samlede planleggingskapasitet og gjennomføringen på Tekniske drift. Det forventes at i løpet av 2. kvartal 2023 er disse stillingene besatt. Beredskap vinterdrift vei og beredskap for vann/avløp har forløp som normalt for sesongen 2021/2022. Teknisk drift sliter nå med en del langtids sykemeldinger som gjør at vi må omrokere på en del personell. Det vil bli tilsatt en person på begrenset tidsrom (vinterberedskapen) er over. Det er investert i ny GMI plog til bil og det er bestilt ny snøfres til Wille lastbærer maskin. Dette er investeringer som belastes avsatte midler for investeringer av nye biler og maskiner. Det er også investert i ny Wille lastbærer som ble finansiert på låneopptak. Vann og Avløp: Planen delvis utført da det kom hastesak på overvanns problemer på Vensmoen som er utbedret og slutført. Utskifting av vann/avløp i Tyriveien ikke utført grunnet arbeide på Vensmoen. Materiell er kjøpt inn til tyriveien. Pumpestasjon P13 som var tenkt utskiftet 2022, er utsatt til 2023, men investeringer er gjort med innkjøp av stasjon 2022. Asfaltering av vei er utført etter planen.

Tiltak

Tabell 27: Driftstiltak Tekniske tjenester

Tiltak	2023	2024	2025	2026
Opptrapping av ressurser på vedlikehold	-	597 052	597 052	597 052
Opptrapping ressurser administrasjon byggforvaltning	464 374	928 748	928 748	928 748
Økt vedlikehold iht milepælsplan	1 000 000	3 000 000	5 000 000	7 000 000
Endring finansiering turistinfo	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000
Klimaplan	100 000	-	-	-
SUM	1 489 374	4 450 800	6 450 800	8 450 800

- Garasjene ved Vensmoen var planlagt sanert sommeren 2022, men ble dessverre påsatt og det ble oppryddingsarbeider i stedet.
- Det er igangsatt arbeid med utbygging av omsorgsboliger på Vensmoen. Dette arbeidet er stoppet opp på grunn av en klagesak fra pårørende. Det arbeides nå med en alternativ tomteplassering.
- Det er oppført en carport for 10 biler ved omsorgsboligene på Heimly. Arbeidet ble ferdigstilt i oktober 2022.
- Utbedringer av kjøkkenet ved Høyjarfall barnehage ble ikke iverksatt, da kommunen ikke greide å få entreprenører til å ta dette oppdraget i den planlagte perioden. Tiltaket er utsatt inntil det er endringene i barnehagestrukturen er avklart.
- Det ble i 2021 gitt et enkeltvedtak som krevde at Saltdal kommune måtte sette opp et høyere gjerde rundt sansehagen ved Høgbakken sykehjem. Dette arbeidet ble påbegynt etter sommeren og er oppført med egne ressurser og ferdig i oktober.
- Ombygging av lokalene til kulturkontoret ble ferdigstilt i oktober.
- Etablering av VA tilknyttet Nexans og framtidig industriområde ved Osøyra ble ferdigstilt sommeren 2022
- Kommunal infrastruktur ved reguleringsplan Bygdetunet sør. Ferdigstilles høst 2022
- Parkeringsplass tilknyttet skuterløypa i Skaiti. Ferdigstilt høsten 2022
- Friidrettsbane Vensmoen. Grunnarbeid ferdig høsten 2022, ferdigstilles vår 2023.
- Teknisk drift: Det arbeides med å slutføre prosjekter som pumpestasjon P13, rehabilitering av Tyriveien, samt slutføre Junkerdalen vannbehandlingsanlegg.

Hovedmål for perioden

Byggforvaltning: Ett Hovedmål for perioden er å redusere sykefraværet i tjenesteområdet. Det planlegges derfor oppfølging og samarbeid med Nordlandssykehuset og NAV Arbeidslivssenteret for å bistå oss i dette arbeidet og for å bedre kvaliteten på tiltakene. I tillegg er det viktig å rekruttere fagarbeider til disse stillingene. Det er behov for å få økt kapasiteten i administrasjonen for Byggforvaltning, så målet er å få tilsatt ny ingeniør for å styrke kapasitet og øke fagkompetanse på området. Byggforvaltning utarbeider hvert år en virksomhetsplan for sine oppgaver. Målet er at

denne planen skal bli mer forutsigbar. Hvert år har det kommet uforutsette hendelser som har medført omprioriteringer av de planlagte tiltakene. Avdelingen skal starte opptrappingen av byggforvaltning for å kunne levere et verdibevarende vedlikehold av kommunens bygninger og på denne måten å kunne ivareta realkapitalen som er bundet i bygningene.

Plan og utvikling: Lovpålagt saksbehandling og oppmåling, samt veiledning ut fra ulike plan- og lovverk: Mål og fokus på god og effektiv saksbehandling i både delegerte saker og i saker til det politiske nivå. For å bidra til dette er det viktig med økt fokus på kompetanseheving blant de ansatte innen de ulike ansvarsområder, og det er derfor nødvendig at det settes av midler til kurs og oppdatering. Utarbeidelse av kommunale planer som avdelingen har et særlig ansvar for. Vedtatt kommunal planstrategi 2020-2023 gir en samlet oversikt over hvilke kommunale planer som skal utarbeides/rulleres i perioden, og Plan og Utvikling har ansvar for eller er på annen måte involvert i mange av disse. God oppfølging av politisk vedtatte planer og øvrige vedtak. Slike vedtak innebærer ofte oppgaver/tiltak som avdelingen må følge opp, blant annet utarbeidelse av reguleringsplaner og gjennomføring av kommunale investeringsprosjekter. Blant annet etablering av permanent løsning for Møndammen. Vedtatt landbruksplan skal også følges opp i planperioden, dette gjøres bla. gjennom et to-årig samarbeidsprosjekt mellom Agro Saltdal og kommunen

Resultatmål

- Økt vedlikehold. Bygningsforvaltning handler i hovedsak om å tilby fasiliteter som skal tilfredsstille brukernes behov. Godt vedlikehold og faglig utvikling av renhold og driftspersonell blir derfor viktig.
- Ferdigstille den digitale renholdsplattformen. Denne testes per nå ut på Rådhuset.
- Redusere sykefraværet. Byggforvaltning ligger lavt i forhold til nærværsmålet på 97%. for 2. tertial 2022, viser tallene 88,8% for renhold og 86,5% for vaktmester/snekker/adm. Renhold har hatt lavt nærvær de siste årene.
- Være mest mulig ajour i forhold til saksbehandling
- Iverksette og slutføre kommunale investeringer som er vedtatt gjennomført
- Utarbeidelse av planer som inngår i vedtatt kommunal planstrategi der avdelingen har et hovedansvar, hvorav kommuneplanens arealdel, hovedplan VA, tiltaksstrategi for miljø- og næringstiltak i landbruket, hovedplan skogsveier ,motorferdselsplan ,hovedplan kommunale veier(i samarbeid med Teknisk drift), Strategisk næringsplan (i samarbeid med Saltdal Utvikling KF), Energi- og Klimaplan ,plan for tilkobling kommunalt VA strekningen Sundby-Rusånes og plan for gjennomføring av tilsyn mindre avløpsanlegg

Nye tiltak

- Starte en prosess for å rekruttere nytt driftspersonell til kommunen for å imøtekomme den store utskiftingen innom tjenesteområdet Byggforvaltning.
- Revisjon av Energi- og klimaplan. inngår i vedtatt kommunal planstrategi.
- Fjerning av fast utgift i budsjettet til turistinformasjon. Evt. kommunal utgift kommende år søkes finansiert ved bruk av næringsfond

Utfordringer i planperioden

- Ansvar som bygningseier blir stadig vanskeligere, ettersom etterslepet på bygningene øker. Siste beregninger viser at kommunen årlig pådrar seg etterslep som er cirka kr. 25 mill. dersom en legger budsjetttrammen for 2023 til grunn. Dette truer kjerneaktiviteten i bygningene. De største utfordringene er ventilasjonsanleggene. Mange anlegg er klar for utskifting. Det forekommer ofte driftsstans, og noen ganger motorhavari. De fleste anleggene har utdaterte styringer som det er vanskelig å finne deler til. I tillegg har flere anlegg enten manglende gjenvinner eller lav gjenvinningsgrad.
- Høy snittalder på driftspersonell. Fare for høyt tempo på utskifting av ansatte og tap av kompetanse og kunnskap om byggene. Snittalderen blant ressursene på Byggforvaltning er nå 59 år. Viktig at dette blir ordentlig ivaretatt i prosesser framover som sikrer at kommunen får overlevert kompetanse og kunnskap som personene i dag innehar.
- Teknisk drift har utfordringer ved langtidssykemeldinger som går utover produksjon på rehabiliteringer av vann og avløps traseer.
- Saltdal kommunes ansvar som veieier utfordres og etterslepen blir større. Det er viktig at realistisk budsjettinnspill til drift og vedlikehold på vei og gatelys fremover blir synliggjort i større grad.

10. Investeringer

I tabellen under er investeringer som foreslås finansiert i 2023 listet opp. Detaljert beskrivelse av investeringsprosjektene ligger i vedlegg «Oversikt valgte tiltak investeringer». Det refereres også til vedlegget «Oversikt alle tiltak investering» for en oversikt og beskrivelse av tiltak som var oppe til vurdering, men som ikke ble valgt inn i årsbudsjett 2023 – økonomiplan 2023-2026.

Tabell 28: Investeringer 2023 - 2026 (i kr)/Bevilgningsoversikt investering etter budsjett og regnskapsforskriften § 5-5 andre ledd

Prosjekt/område	Tidli. bevilget	2023	2024	2025	2026	Regnsk 2021
Detalregulering jernbaegata Spar	500 000	9 000 000	-	-	-	-
Bransikring Øvre Saltdal kirke	-	3 500 000	-	-	-	-
Bransikring Saltdal kirke	-	-	3 500 000	-	-	-
Nytt tak for taksperrer Saltdal kirke	-	-	-	4 200 000	-	-
Skansenøyra	-	100 000	-	-	-	-
Spillemiddelanlegg	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	-
Utredning /tilpasning /forprosjekt skole	-	3 600 000	4 200 000	103 200 000	153 200 000	-
Skifte ut kjøleaggregat ved saltdal sykehjem	-	4 000 000	-	-	-	-
Skifte/flytte kjøkken Fløyveien 20	-	500 000	-	-	-	-
Strømuttak på kaia	-	560 000	-	-	-	-

Omsorgsboliger Vensmoen	3 500 000	1 000 000	60 000 000	58 500 000	-	781 255
Helsehus prosjektmidler	-	1 000 000	-	-	-	-
Ventilasjon og varmepumpe Rognan svømmehall	1 800 000	-	-	-	-	-
Velferdsteknologi	350 000	-	-	-	-	168 851
Digitalt kartverk	150 000	-	-	-	-	-
Trafikksikring årlig	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	126 828
Systematisk oppgradering IT	1 000 000	500 000	500 000	500 000	500 000	-
Lekeapparater barnehager	500 000	250 000	-	-	-	139 795
Vensmoen friidrettsbane	6 263 500	-	-	-	-	75 450
Fremtidige boligtomter	250 000	-	-	-	-	-
Industriområde Osøyra	10 000 000	-	-	-	-	625 520
Nytt biblioteksystem	139 000	-	-	-	-	-
Oppgradering nettverk skoler	600 000	500 000	-	-	-	-
Utbedre kontorforhold på kulturkontoret	1 111 000	-	-	-	-	-
Parkering skuterløype Skaiti	620 000	-	-	-	-	-
Carport hjemmesukepleien	1 200 000	-	-	-	-	-
Areal tilknyttet industriområde Fiskvågmoen	3 300 000	-	-	-	-	-
Nygård Sør	250 000	-	-	-	-	-
Nødvendig utskiftning av biler, mask., utstyr årlig	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	1 672 520
Asfalt Kommunale veier årlig	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 563 030
Sikring bruer, veiskjeringer, kaier årlig		500 000	500 000	500 000	500 000	-
ENØK årlig		2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	-
Kart og databasearbeid	150 000	-	-	-	-	149 886
Investering slipen scene	1 000 000	-	-	-	-	945 439
Willie hjullaster	2 190 000	-	-	-	-	-
Industritomt Nexans	4 250 000	-	-	-	-	-
Asfaltering FKSK Arena	2 000 000	-	-	-	-	1 672 520
Sum ekskl. VA	42 123 500	31 310 000	75 000 000	173 200 000	160 200 000	
Egenkapital inv.	-1 376 000	-2 250 000	-2 310 000	-2 410 000	-2 510 000	

Tilskudd	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	
Nye lån ekskl. VA						
Rehab. Vann/Avløp årlig	2 600 000	2 600 000	2 600 000	2 600 000	2 600 000	983 032
Plan tilkobling avløp strekning Sundby- Rusånes	-	500 000	-	-	-	-
Hovedplan VA	-	500 000	500 000	-	-	-
Rørkamera	250 000	-	-	-	-	-
Kommunal infrastruktur knyttet til reguleringsplan bygdetun sør	1 000 000	-	-	-	-	-
Utskifting pumpestasjon	2 000 000	-	-	-	-	-
Junkerdal vannverk	5 900 000	1 500 000	-	-	-	12 270
Etablering av kommunalt vann og avløp fram til nytt industriområde	4 250 000	-	-	-	-	-
Mølnvatn dam	6 600 000	-	-	-	-	114 184
Sum VA		5 100 000	3 100 000	2 600 000	2 600 000	
Nye VA lån		-5 100 000	-3 100 000	-2 600 000	-2 600 000	
Nye formidlingslån Hubanken		-30 000 000	-30 000 000	-30 000 000	-30 000 000	
Sum nye lån		-65 880 000	-107 600 000	-205 300 000	-192 600 000	
Egenkapital KLP		1 870 000	1 960 000	2 060 000	2 160 000	

11. vedlegg

11.1. Oversikt valgte tiltak drift

11.2. Oversikt valgte tiltak investering

11.3. Oversikt alle tiltak drift

11.4. Oversikt alle tiltak investering

11.5. KOSTRA-Analyse

11.6. Befolkning og utgiftsbehov (demografimodellen)

11.7. Salten Regionråd – Tilskudd for 2023

11.8. Salten Brann – Årsbudsjett 2023 og økonomiplan for 2023-2026

11.9. Salten Brann – Brannordning pr. stasjon